

Lidia Voinea

***Când cerurile
uită să mai cadă...***

Două povești despre soarta scriitorului român într-o țară în care (și) cultura este umbrită de hoție și minciună; într-un stat fără Justiție, în care magistrații încalcă drepturi fundamentale ale omului, și, împreună cu alți funcționari din Poliție și Parchet, acoperă sau chiar protejează fraudă.

Este povestea unei scriitoare din România, învinsă de sistem, de lăcomie și nepăsare, condamnată la o viață umiltoare, căreia nu i-a rămas nimic mai mult decât condeiul, hârtia, libertatea de a gândi și de a se exprima.

Pe scurt: o carte despre corupători și corupți, într-o țară în care somnolența națiunii a născut monștri.

Copyright © 2016 Lidia Voinea
All rights reserved.
ISBN-13: 978-1532946790
ISBN-10: 1532946791

Carte publicată pe:

<https://www.amazon.com>

<https://www.amazon.co.uk>

<https://www.amazon.it>

<https://www.amazon.ca>

<https://www.amazon.fr>

<https://www.amazon.de>

Cuprins

Cugetări de început

Povestea întâi - Editura Herald

Procesul

Intervallum

Povestea a doua - Editura Brumar

Procesul

Pe urmele fugarilor

Cugetări de sfârșit

Psalmul supraviețuitorului

Despre autoare

Cugetări de început

„Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.”

Constituția României

Chiar de-aș putea da timpul înapoi, nu cred că aș fi mai puțin naivă, pentru că nu pot șterge din mine încrederea în oameni. Sunt incapabilă să-mi imaginez că o persoană poate sta în fața mea, zâmbind și vorbind cu amabilitate, pe ascuns frecându-și mâinile, cu satisfacția că i-a mai căzut în plasă un credul. Chiar dacă de nenumărate ori am trăit asta, știind că există, și căutând de fiecare dată să fiu mai vigilentă, nu am reușit să-mi înăbuș în suflet credința în frumusețea sufletului uman.

M-am încăpățânat să văd doar partea plină a paharului, oricât de mică ar fi fost ea. Pentru că viața mi-a arătat-o mereu. În cele mai negre momente, când m-am clătinat tare de tot, sau chiar am căzut în genunchi, am fost ajutată de oameni care m-au apucat de braț și mi-au cerut să mă sprijin de ei, ca să mai pot face un pas înainte. În acești oameni cred, și poate de aceea nu reușesc să văd licărul de lăcomie și viclenie din ochii unora, din păcate tot mai mulți. Este o lecție care mi-a fost dată ca temă de casă, însă nu am reușit s-o învăț. Continui să fiu oarbă în fața micimii umane ascunsă impecabil după zâmbete perfide și glasuri microase.

Apoi... am refuzat să-mi schimb convingerea că judecătorii sunt Mâna întinsă a lui Dumnezeu. Azi însă știu că mulți judecători se zbat să se mențină între limitele unor legi multe și rigide, făcute nu pentru noi, micii, ci pentru alt soi de oameni, cu spații albe prin care să se poată strecura ca să-și vadă mai departe de fărâdelegi. Dar din păcate, sufocați de atâta negreală aruncată asupra lumii, în strădania de-a aduce un pic de lumină și echilibru, judecătorii devin superficiali, obosiți, nepăsători. Chiar dacă în inima lor simt ceea ce ar trebui să facă, le este tot mai greu. Iar în această luptă dintre bine și rău, lumină și întuneric, în care își petrec viața, nu mai au timp să-I asculte glasul. Pentru că asta e menirea lor, a judecătorilor, nu? Să se lase conduși de intuiție, de ceea ce li se șoptește. Dar pot? - asta e întrebarea ce mi-o pun în ultimii ani, în timp ce am bătut nenumărate drumuri la București. Am zărit acea scânteie de compasiune și înțelegere în

ochii unei judecătoare. N-a reușit să facă prea multe, cum spuneam, datorită strictetii legilor, aplicate până atunci de predecesoarele ei. Aplicare prost!

De asemenea, am văzut și opusul. Acea privire aruncată peste rama ochelarilor m-a răscolită și încă mă bântuiește. Sper ca, scriind aici, eliberându-mă de apăsarea amintirilor, să scap de fantezmele astea ce-mi neliniștesc sufletul și mă țin pe loc. Lumea trebuie să știe, pentru că eu încă vreau să cred în acea Mână.

În ceea ce voi spune mai departe, voi căuta să nu fac o descriere detaliată a personajelor, sau să apreciez situația după cum simt și gândesc azi, îndoită de prezent. Este totuși un unghi destul de îngust de vedere. Al meu doar. Dacă vreunul dintre personajele mele își va simți orgoliul atins și imaginea pătată, se poate revolta și apăra. Este dreptul său. Poate continua lupta, însă o va face cu un om al străzii, fără nimic, situație la care, în mod conștient, și-a adus cota de participare.

Așadar voi nara doar, simplu, exact așa cum s-au întâmplat toate. Povestea trebuie spusă, nu doar pentru mine, ci pentru alții ca mine. Dacă în urmă cu cinci ani aș fi citit pe undeva ceva asemănător, cu certitudine viața mea ar fi fost cu totul alta. Nu învățăm doar din trăiri proprii, ci și dintr-ale altora, dacă avem suficientă modestie s-o facem.

Aceste povești trebuie spuse, pentru că așa este corect! E corect, întrucât lucrurile stau strâmb. Și îmi doresc să existe mai mulți care să procedeze ca mine, pentru că, mă rog... n-ați obosit să tot citiți articole despre înșelătorii și furturi la nivel înalt, cu sume imense, în vreme ce omul de rând se zbate, neluat în seamă de mai nimeni? Nu v-ați săturat să vedeți că nu e timp de noi?

Sunt convinsă că mai sunt oameni de bună credință în țara asta, dar dacă nu știu, cum să ne poată ajuta? Refuz să cred că nepăsarea a devenit lege, și că Themis și Nemesis au renunțat să își mai ridice săbiile. Refuz! Zeii pot răzbate chiar și prin pâcla lăcomiei, minciunii, fățarniciei. Zeii își pleacă mai întâi privirea asupra oamenilor mărunți, fără putință de-a se ajuta singuri. Vreau să sper că mai au încă reprezentanți pe Pământ. Asta cred acum.

Pe de altă parte, poveștile mele trebuie spuse lumii, pentru că am cunoscut editori care au recunoscut, cu frumoasă modestie și sinceritate, că nu au bani să-mi publice romanele. Un alt editor mi-a scris că piața de carte din România este ca o junglă, în care cei mai mici, și, adaug eu, onești, se descurcă tare greu. Sigur că se descurcă greu, din moment ce bunul simț, dragostea de carte, cinstea și onoarea nu-și mai au loc nici măcar în cultură! La fel cum ne vindem pământul, la fel ne vindem și identitatea, care stă,

mai întâi de toate, în cultură, tradiții, în mințile și sufletele noastre. Le-am primit de la predecesori, și ar trebui să le purtăm, precum se poartă torța la începutul Olimpiadelor.

În prezent, rafturile librăriilor abundă de cărți scrise de autori străini. Sunt ei oare mai luminați la minte? mă întreb.

Iar de-acum urmează o altă serie de cărți, ale celor cu bani. Pentru că, mai nou, România a devenit un corn al abundenței din care se revarsă, în șuvoaie, deșteptăciunea românașilor. Cum de-am devenit așa, deodată, atât de deștepți și cu drag de carte? Cum de am învățat atât de bine, nu să citim, să scriem sau să creăm, ci să numărăm *câte* cărți am „scris”? Mai nou, ne spălăm păcatele scriind cărți! ...și uitând de Dumnezeu. Sperând să-L putem trișa, să-I înșelăm vigilența.

Am citit pe undeva că „sărmanul” Camil Petrescu n-a fost în stare să scrie decât v’o trei romane, în douăzeci și șapte de ani. Sărăcuțu’ de el, ar zice unii. Că parcă-ți vine să-l citești numa’ de milă, gândindu-te cât s-a chinuit omu’ să aștearnă acolo niște rânduri și să le strângă în pagini de carte. No, las’, că azi se scriu în mai puțin de un an, șase! Suntem dați naibii de isteți!

Scriem, dar nu citim. Așa zic statisticile. Interesant, nu?

O singură dată, în drumurile mele la București, așezându-mă pe un scaun liber în metrou, mi s-a tăiat respirația, descoperindu-mă între doi tineri care țineau cărți în mână! Cărți! Și le și citeau! Unde până atunci văzusem doar persoane, de toate vârstele, cu telefoane, pierdute în ale lor lumi virtuale, în acea zi mi-am înghițit icnetul de uimire, ca să nu atrag atenția și să nu se rătă de mine că-i admir. Că în zi de azi tre’ să ai curaj să ții în mână o carte, așa, în văzul tuturor. În zi de azi, ca să ai imagine, trebuie musai să stai pe feisbuc, că ești în metrou, în parc sau pe trecerea de pietoni.

Înainte să purced, cuviincios este să zic câteva vorbe și despre mine. Doar câteva, pentru că o viață de om merită spusă frumos, cronologic și detaliat, în așa fel încât să fii de folos, să ajuți pe alții să învețe, să vadă că tuturor ne este greu, și că bine e să poți privi și din unghiul altuia înainte de a ridica piatra sau a te lăsa învins. Fiecare om duce în spinare un trecut, niciunul identic cu al celuilalt.

Ca a multora, cărarea vieții mele a avut de-a lungul ei, încă din pruncie, multe hârtoape, apoi, tot înaintând, am dat de prăpăstii. A trebuit să învăț să-mi fac o punte, mai îngustă sau mai lată, mai sigură sau nu, ca să trec dincolo, mereu cu speranța că va fi mai bine... că e timpul ca și pentru

mine să fie. Am avut și zile mai liniștite, nu multe, însă au fost. Tot mergând înainte, străduindu-mă să-mi păstrez cât mai bine echilibrul, căutând să sar peste gropi și să depășesc abisurile tot mai întunecate, m-am lovit de bolovani așternuți dinainte-mi, de după care, din întunecimea și răceala lumii lor, își șteau capul, sâsâind, șerpi de tot felul. Este greu să-i recunoști pe toți, iar uneori și mai greu să-i ocolești. Despre unii voi povesti și aici, lăsând cititorul să-i descopere, după cum poate sau vrea.

Aici voi spune doar puțin despre mine, atât cât să creez o punte de legătură între trecutul nu prea îndepărtat, și prezent. Să se știe cam de pe unde am început să cad, fără puțința, de data asta, să-mi deschid cale înainte. Bolovani ce mi s-au așternut în cale sunt prea mari... prea „gri”. Nu-i știu urni din loc.

Când, în urmă cu 11 ani, am decis că nu mai vreau să țin în spate un parazit, o judecătoare a pronunțat divorțul, bucurându-se, probabil, că a putut-o face rapid, de la a doua înfățișare, și că nu e nimic de împărțit, pentru că deja căzusem de acord cu ex-ul să vindem apartamentul, și îl și vândusem.

Judecătoarea a chemat-o pe fiica mea în camera de consiliu și a întrebat-o cu cine vrea să rămână. Mai avea o lună până să atingă majoratul. Fata a ales, și asta a fost tot. Sentința mea a fost semnată. Am scăpat de parazit, care la acea dată era deja dus la rubedeniile lui din Alexandria.

Însă judecătoarea a trecut cu vederea faptul că eu, mama, rămâneam cu o fiică, elevă în clasa a XI-a, și un fiu în anul întâi de facultate. Să plătești două chirii și să crești doi copii mari, nu-ți ajung jumătate din banii primiți pe un apartament amărât, semi-decomandat, și o mică firmă de xerox.

Din acel octombrie 2005, a început căderea mea vertiginoasă. De la simpla neatenție a unei judecătoare. Am stat în fața ei, fără să cunosc legi, convinsă că știe și că face tot ce poate mai bine pentru mine și copiii mei. Mă îndoiesc că a existat vreodată sau că ar exista vreo lege care să oblige o mamă să-și întrețină singură copiii la școală. Și totuși, cu unsprezece ani în urmă a existat, se pare. Sau a crezut judecătoarea că un tată nu este în stare să își abandoneze copiii? Ei bine, al meu i-a abandonat fără niciun scrupul!

De-atunci și până acum, sunt tot în cădere liberă. De-a lungul următorilor ani, am ajuns în stradă, în ajun de Crăciun, dată afară de o polițistă de la economic, pentru că nu-i plătisem chiria de două luni. Într-un singur an mi s-a tăiat de unsprezece ori curentul, ba acasă, ba la firmă. Apoi, fiica mea mi-a dovedit că așchia nu sare departe de copac. Supărată că nu-i pot îndeplini mofturile adolescente, că n-o ajut să țină pasul cu ceilalți colegi

de liceu, condamându-mă pentru neputință și alegerea de a divorța, poate și pentru faptul că înainte de examene a fost nevoită să repete la flacăra lumânării, m-a părăsit la patru ore după ce a ieșit din bacalaureat, și s-a măritat cu un român stabilit în Italia, care a plimbat-o prin Veneția. Eu n-am putut. Eu făceam doar copii xerox.

După ce angajatul Enel mi-a citit pe contorul firmei cu 300 de kw în plus, neavând bani să plătesc, și nici posibilitatea să aștept regularizarea de luna viitoare, din nou în prag de sărbători, am falimentat.

Și astfel, pentru ca fiul meu să aibă un acoperiș și să își poată termina facultatea, am plecat în Italia la spălat funduri.

În aceeași perioadă, am avut-o și pe mama, alcoolică și bolnavă de alzheimer, cu care am dus, timp de nouă ani, un adevărat război, împreună cu Gabi Tănăsescu de la Asistența Socială. Datorită ei, mai târziu, am avut parte și de zile mai senine, mai... demne, putând astfel să-mi scriu primele două cărți.

N-a durat mult acest miraj. După cum voi arăta, a fost doar ochiul liniștit din mijlocul furtunii. Dar mi-a dat timp să-mi refac puterile. Faptul că scriu aceste rânduri, într-o oarecare măsură le datorez acestei doamne, care nu cred că știe cât de mult m-a ajutat.

Aș fi ingrată să nu amintesc de faptul că pe drumul meu plin de hârtoape, în acești ultimi 11 ani, mi s-au mai alăturat asemenea oameni. Puțini. Însă fără ei, n-aș fi putut răzbate. Le sunt profund recunoscătoare!

Cineva... ba mai mulți, ziceau că e bine să lași trecutul acolo unde e, și să-ți modelezi din prezent, viitorul. Le-aș fi spus tuturor să schimbăm locurile. E ușor să dai sfaturi din propriii-ți papuci, probabil mai călduroși decât ai mei. Și cu pompon roz.

Prezentul meu este, zi după zi, trecutul. Oricât încerc să ies din „nămolul” lui rece și întunecat, picioarele îmi alunecă și cad. Iarși și iarși...

I-am ascultat și pe cei care sfătuiesc pe internet, cu zel și, cred ei, cu dăruire de sine, să las karma să lucreze și să îndrepte lucrurile. O vreme i-am ascultat, pentru că e mai comod așa. Azi însă spun că nu există karma, destin, ci atitudine în fața vieții. Stai sau faci. Taci sau vorbești. Te lași învins, sau te ridici și reacționezi. Când nu mai ai nimic, când nu ți-au mai lăsat nimic, ce ai de pierdut?

Când și azi, ca și ieri, îmi curăț cartoful fiert în coajă, presar puțină sare și doi stropi de ulei, și îl mănânc cu noduri, întrebându-mă de ce... îi las pe toți cu sfaturile lor, cu viața lor, și îmi întorc ochii, mai scrutători ca până

acum, spre viața mea. După binevoitorii sfătuitori, ar trebui să mulțumesc pentru cartof și sare și ulei. Am răgușit mulțumind. Am răgușit cerând ajutor surzilor.

În concluzie, psihologia lor motivațională pe care o promovează obraznic peste tot unde se poate, deseori pe bani mulți, alteori folosind-o ca momeală pentru a-și vinde cărțile, o consider praf roz pentru ochii naivilor. Viața mea contrazice tot ce ei propovăduiesc. Nu cred că sunt singura pe care acest mod de gândire a aruncat-o în cea mai sumbră prăpastie a vieții. Iar când ajungi acolo, nici dracu' nu mai stă lângă tine. Tot din proprie experiență o spun. Ești absolut singur, obligat să-ți găsești puterea interioară, alta decât cea de care știai de la acești manipulatori de suflete, să revii cu picioarele pe pământ și să te ridici. Sau să mori! În bezna absolută, ești doar tu și Dumnezeu. Niciun alt om! Aici, în acest punct al vieții, apar miracolele. Am avut parte de ele de câteva ori. Dar despre astea voi scrie în altă carte.

În fine, scriu și pentru mine, în strădania de a mă smulge din ghearele trecutului și a păși înainte. Nu știu dacă voi reuși... dar măcar am încercat. Îmi doresc să uit de sentimentul de nedreptate cu care am fost obligată să trăiesc în acești ultimi ani.

Îi cer iertare lui Dumnezeu pentru că l-am rugat să-mi pună în piept o piatră, ca să pot scrie într-un limbaj neplăcut mie, dar uzat și înțeles de unii.

Aș fi vrut să am îndrăzneala să-I cer uitarea... dar mi-a fost rușine. Ar fi însemnat să nu vreau să învăț, și să continui să fac alegeri greșite. Ar fi însemnat să fiu egoistă, iar această carte să nu existe.

Așadar... cu smerenie îl chem pe El martor în tot ceea ce urmează să scriu, rugându-L să-mi stea alături, să fie Adevărul din vorbele mele și Înțelepciunea din gânduri. Pentru că El mi-a văzut sufletul, la fel cum le-a văzut și pe-ale lor.

Povestea întâi

*„Dacă ai dreptate, și știi că ai, exprimă-ți gândurile.
Chiar dacă ești o minoritate de unul, adevărul rămâne adevăr.”*

Mahatma Gandhi

Nu știam, în 2010, că o editură poate fi la fel de avidă după bani, precum bișnițarul care mi se proțăpește cu tupeu în față când merg la piață să-mi cumpăr kilu' de crumpi și frunza de pătrunjel, sâsâind printre dinți că are țigări. La negru, că se poartă. Mda... din păcate, trișorii cu zâmbete ipocrite și glasuri bine unse cu alifia minciunii s-au infiltrat chiar și în această nobilă breaslă a editorilor de carte.

Mie, acest editor, prim-personaj al poveștii, cu versat rafinament, mi-a luat munca și cinci ani din viață, cu bună-știință, cunoscând stufăraia legislativă în care aveam să ajung, sperând că mă voi rătăci și că nu voi face față. A avut dreptate. Direcționată de el greșit, alții m-au rătăcit. Ca pe o minge, m-au luat și m-au aruncat de la unul la altul, pentru că, așa cum mai târziu s-a demonstrat, nu se prea avea habar de Legea Dreptului de Autor, apărută cu vreo 20 de ani în urmă.

Cu naivitatea începătorului, credeam că, și la noi, editorul este precum cel din filme, că stă lângă autorul a cărui carte a apreciat-o și publicat-o, că îl încurajează să scrie mai departe, că face tot ce poate s-o ducă bine amândoi. Am greșit. Aici e România.

Un scriitor este un visător care crede în basme cu prinți, zâne și oameni frumoși. Așa am crezut și eu... că în urma unor oareșce semne, trebuie musai să merg la o anume editură din București. Una de spiritualitate.

Și am luat calea capitalei, ținând strâns la piept, ca pe un prunc drag, prima mea creație. Cred că tot drumul am avut pe buze zâmbetul neghiob al naivului care chiar crede că a făcut ceva extraordinar! La fel i-am zâmbit și controlorului când i-am întins biletul gratuit primit de la mama, văduvă de veteran de război. Nu vreau nici măcar să-mi imaginez ce-a gândit.

Am coborât din tren, încă zâmbind prostește. Eram fericită... și convinsă că făcusem ceva frumos pentru lumea asta. Era 14 decembrie 2010, cu ger și zăpadă.

De la primii pași, pe peron, m-am simțit mică... o biată provincială care a îndrăznit să spere că, venind în capitală, va deschide o cale un pic mai

largă cărții spre cititori. Poate că nu am greșit atât de mult crezând așa... ci am greșit doar prin alegerea editurii. Alegerile au prețul lor. În ceea ce mă privește, mare.

Gabriel¹, fostul prieten al fiicei mele, m-a așteptat la gară. M-a condus până în Unirii, pe lângă Mitropolie, vorbindu-mi neconținut de orașul pe care l-a adorat, pur și simplu!

Dar cu cât mă apropiam de strada pe care se afla Editura Herald, cu atât îmi simțeam inima mai îngreunată. I-am cerut lui Gabriel să ne oprim să beau o cafea. Aici avea să vină și un tânăr pe care îl cunoscusem pe internet. Împreună am tradus și pus subtitrarea unor filmulețe cu Anthony de Mello. Acum aveam să ne cunoaștem în persoană.

Liviu a venit, am servit fiecare câte ceva, însă mai apoi, peste cam o oră jumate, mi-am dat seama că nu mă pot ridica. Cât stătusem cu ei, tot cu gândul la editură, mă cuprinsese o neliniște inexplicabilă, care acum mă țintuia de scaun.

Când am reușit să mă ridic, conștientă că nu puteam rămâne o veșnicie acolo, mi-am târșâit picioarele ca de plumb până-n stradă, iar aici le-am spus băieților, cât am putut de repede și hotărât, că nu mă mai duc la editură.

„Cum, doamnă, ați bătut atâta drum ca să nu mai mergeți?” m-a întrebat stupefiat Gabriel. „Editura e aici, la 50 de metri.”

Liviu în schimb, tăcea. Era, mai mult ca sigur, năucit de alegerea mea. Pentru o minte ce funcționează normal, să parcurgi peste 500 de kilometri cu un scop bine determinat, ca apoi să renunți așa, din senin, i se părea ieșit din firesc. Dar cum spuneam, a ales să tacă.

Din momentul în care am luat hotărârea să nu mai merg la Editura Herald, inima mi s-a ușurat, iar eu nu am putut să nu observ. Mă bucuram că plec acasă! Că plec, luându-mi cu mine „copilul”. De ce simțeam că mi-l protejez plecând?

Până la orele 22, când aveam tren, ne-am plimbat prin Bucureștiul împodobit în straie de sărbătoare. A fost tare frumos!

Au trecut sărbătorile, iar eu nu-mi puteam lua gândul de la acea editură, zicându-mi că acolo se publicau cărți inițiatice și că *trebuie* să merg pe acel drum. Și pentru că se discuta de spiritualitate, eram convinsă că voi da peste

¹ Gabriel a murit peste un an, de tumoare la creier, la doar 27 de ani. A așteptat și și-a dorit mult să-mi citească scrierile, însă a părăsit lumea la 5 zile după ieșirea cărții de sub tipar.

oameni extraordinari. Inima însă, continua să-mi șoptească să n-o fac, să mai cuget o țără. Dar mintea a avut glasul mai puternic. Sau egou-mi ce se voia fudul?

Așa că imediat ce am primit biletele pe 2011 de la veterani, în a doua jumătate a lunii martie m-am suit iarăși pe tren, strângând din dinți și impunându-i cu încrâncenare inimii să tacă.

Multe greșeli facem în viață, nu-i așa? Măcar de-am învăța din ele...

Gabriel m-a așteptat din nou la gară și m-a condus până în fața editurii, pe Ienăchiță Văcărescu 18.

Era dimineață. Călătorisem noaptea și mă simțeam buimacă de cap, la fel cum am fost și în lunile următoare. Având doar biletele gratuite de tren, fără bani de cazare, de fiecare dată fusesem nevoită să călătoresc, încolo cu trenul de noapte, înapoi cu cel de prânz sau seara, ajungând la editură zăbăucă de cap, și acasă ruptă de oboseală.

Am intrat în editură, în suflet cu un amestec de bucurie și mândrie. Nu mai știu cine m-a întâmpinat, însă îmi amintesc senzația de rece din glasurile lor, care suna a ”și asta ce-o mai fi vrând?”

Cineva m-a condus într-o încăpere cu o masă lungă, câteva scaune și o bibliotecă cu cărțile publicate de editură. Când peste câteva minute a intrat un domn în etate, prezentându-se cu numele de Duma, am perceput iarăși senzația rece de plictis.

Domnul Duma mi-a cerut să-i spun în câteva cuvinte despre ce am scris în carte. M-am blocat! Am bâiguit câte ceva, dar nu cred să fi înțeles mare lucru. Nici nu mi-a părut să vrea să înțeleagă. Îl simțeam distant. Am reținut însă felul în care m-a privit când m-a îndemnat să mă duc la altă editură. Am refuzat.

„Doamnă, vă sfătuiesc să mergeți în altă parte...” a repetat, coborând glasul. „Poate la Polirom.”

Nu l-am luat în seamă. Abia mai târziu, peste luni, amintindu-mi, au apărut și întrebările, odată cu îndoiala. De ce insistase? De ce coborâse vocea? Azi vreau să cred că omul încerca să mă ajute.

Însă atunci eram hotărâtă să nu cedez în fața inimii. Așa că am lăsat cd-ul pe masă și am refuzat să merg în altă parte.

Cu aceiași ochi compasivi, domnul Duma a acceptat, dând bătrânește din cap și promițându-mi că în următoarele zece zile îmi vor aduce la cunoștință decizia lor.

Au trecut greu cele zece zile.

Într-a unsprezecea, eram la o cafea, când am decis să sun la editură, supărată că nu-mi oferiseră niciun răspuns.

Am dat de-o voce feminină. Mi-a spus că editorul - pe moment nu mă interesase să îi rețin numele - este plecat la masă, rugându-mă să revin peste o jumătate de oră.

„Vă rog să-i spuneți că l-a căutat Lidia Voinea din Timișoara, și că mâine voi trimite un prieten după sidi-ul cu romanul meu. Nu vreau să lucrez cu oameni fără cuvânt!” i-am spus eu, înfoiată.

Abia am apucat să pun telefonul pe masă și să sorb o gură de cafea, că m-a sunat editorul. Cât de „plecat la masă” fusese, n-am mai apucat să mă întreb.

S-a prezentat. M-am străduit să îi rețin numele, pentru că prea frumos îmi vorbea. Lingușitor, de-a dreptul!

Iar eu am mușcat! Adică am hăpăit gogoșa!

„Dar nu se poate, doamnă!” îmi striga în ureche, cu vocea-i pițigăiată. „V-am citit cartea cu sufletul la gură! Trei editori am citit-o, că așa zice cutuma noastră. Ați primit undă verde. Vă oferim un contract ferm.”

Acestea sunt vorbele pe care nu le voi uita... vorbe pe care mulți scriitorăși ca mine visează să le audă.

Cât de ferm urma să fie contractul, viitorul avea să-mi arate. Cei trei editori pomeniți, probabil că fuseseră el și ceilalți doi membri de familie care conduc editura: tata, mama și fiul. Toți Scrima. Oameni cu experiență.

Cert e însă că în acel moment s-a umflat spuza în mine! ...mai ales când mi-a spus, într-o a doua respirație: „Nici nu-mi vine să cred că un scriitor român a putut scrie o asemenea carte!”

Ah! Eram mare! Și cât de bine știuse Scrima Aurelian că așa mă voi simți!

„Să înțeleg că nu aveți încredere în noi, românii?” l-am întrebat prosteste.

Mai întâi s-a blocat, apoi a bălmăjit ceva ce n-am fost capabilă să înțeleg de prea marea-mi înfoială de sine ce mi-o produsese.

Paranteză: cu ceva ani în urmă, o prietenă m-a întrebat dacă am vreun moment în viață la care aș vrea să mă întorc. Azi pot spune că *acel* moment, al zilei de 31 martie 2011, ar fi cel la care aș vrea să mă întorc, ca să-i pot lua de la gură „cașcavalul”!

Închid paranteza.

Prea târziu aveam să aflu că Scrima A., un adevărat supraviețuitor, era expert în vorbe meșteșugite, și că pe atunci prefera să lucreze cu autori

debutanți, ca mine. Am aflat mai târziu, atât prin proprie trăire, cât și de pe internet, dintr-un articol în care afirmaseră că se mândresc cu faptul că au *curajul* să publice autori debutanți!

Curaj? mă întreb azi, după cinci ani. Sau o îndrăzneală formidabilă! ...hrănită de lipsa de experiență a autorului debutant care așteaptă cu răsuflarea tăiată să-i fie citită și, de ce nu, apreciată prima creație. Cât de neom trebuie să fii să profiți de acest lucru?

La ce însă nu avea experiență Scrima A., era să citească omul. Să vadă cât este de călit de viață, și cât de dispus să renunțe la puținul ce-l are, inclusiv la imaginea vremelnică de pământean. Sau... să fi fost atât de plin de el, și încrezător în metoda ce o aplicase, cine știe de câte alte ori, că nu mai conta cine este persoana din fața sa?

Dar să merg mai departe:

M-am urcat pe tren și m-am dus la București. Voiam să-l cunosc.

Ca să spun azi că mi s-a așternut covor roșu în cale, ar fi prea puțin, chiar dacă pare lipsă de modestie. Nu e. Evenimentele de mai târziu au avut grijă să mi-o rezeze, să mă oblighe să-mi cobor naibii nasul.

De cum am intrat, am fost întâmpinată cu mai multe „ah”-uri, scoase cu dărnicie de cele trei doamne din prima încăpere. Madam Scrima s-a grăbit să ocolească biroul și să mă conducă, cu o bunăvoință bine exersată, spre încăperea în care deja fusesem cu o lună în urmă, când îl întâlnisem pe domnul Duma.

„O cafea, un ceai? Cu ce să vă servesc, doamnă Voinea?” m-a întrebat.

Zău că mi-a plăcut tonul ei! Să fim sinceri: cărui autor debutant nu i-ar fi plăcut? Mai ales că aveam comparația de data trecută, când stătusem tot aici, singură și nebăgată în seamă.

Scrima A. a intrat puțin dus de spate.

„Ah, doamna Voinea!” a sărit spre mine, cu ambele mâini întinse.

Din acel moment m-am pierdut de tot!

Râd trist la această amintire, pentru că viața mea a fost dură. M-am târât încă din copilărie, în încercarea de a rămâne la suprafață și a mai trage o gură de aer, zi după zi, an după an. Am reușit. Am învățat să îmi întăresc mușchii gâtului, să îmi țin capul sus și cât de cât spatele drept. În trista-mi lume, nu am avut însă de unde să învăț să îmi păstrez luciditatea minții în fața lingușelilor. Trebuie să trăiești ceva, ca apoi să poți răzbi dincolo de paravanul ipocriziei.

Mi-a tras scaunul ca să mă așez. A fost prima persoană care a făcut acest gest pentru mine. Mi s-a părut ceva extraordinar!

Chiar de la început, a ținut să știu că și tatăl lui fusese editor de carte. Mi-a plăcut. I-am vorbit despre copilăria mea grea, despre cei doi părinți alcoolici, de mama bolnavă de alzheimer, pe care cu o lună în urmă reușisem, cu ajutorul Asistenței Sociale, s-o internez într-un cămin, ca să mai pot face ceva cu viața mea ce atingea deja pragul a jumătate de secol. Ar fi trebuit să-și dea seama în ce condiții scrisesem cartea. Și cred că și-a dat, dar nu cum mă așteptam eu.

Scrima A. m-a chitit! Deschizându-mă lui, i-am permis să vadă că sunt un om amărât. Probabil că a crezut că viața m-a îndoit atât de tare, încât voi fi de acord cu orice, doar să ies din anonimat, din mizerie. De aceea a continuat să-mi laude cartea, menținându-mă în dulcea iluzie a succesului. Amăgitoare iluzie!

Văzând că mi-am ales un pseudonim, mi-a spus că am făcut bine, pentru că cititorii vor crede că sunt autoare străină. Nu mi-a convenit explicația lui. Nu voiam să îmi induc în eroare cititorii, ci doar că, așa cum i-am și explicat ca răspuns, aveam de gând să mă prezint în fața lor în felul meu, prin memoriile pe care urma să le scriu. Voiam să le pot scrie liber, cu sinceritate, așa cum s-au întâmplat.

Apoi mai era și faptul că voiam ca *mesajul* cărților mele să fie apreciat, nu numele de pe copertă. Mă consideram doar o purtătoare de cuvânt, convinsă că ideile nu-mi aparțineau, că sunt doar „pana” din Mâna cuiva. Primul roman l-am scris într-o permanentă stare de stupefacție și bucurie, fără să știu ce urmează în capitolul următor. Am râs și am plâns împreună cu personajele mele. De aceea l-am iubit și îl iubesc atât de mult! A fost un Dar.

În final, am stabilit să tipărim și publicăm 700 de exemplare, ca apoi - mi-a spus zâmbindu-mi cu subtilitate - dacă romanul se va vinde bine, să mai tipărim... „poate chiar 1000”. Convingerea mea este că s-a ținut de cuvânt, uitând însă să-mi spună și mie.

A rămas să discutăm telefonic și prin email modificările ce se gândise să le aducem cărții, începând cu titlul, care nu-i convenea. Din nou cutuma, fir-ar ea să fie!

Când m-am ridicat, a sărit în picioare, și cu o agilitate surprinzătoare pentru vârsta lui, a înconjurat masa și a dat să-mi ia din mână haina. De uimire, am scăpat geanta. S-a aruncat rapid să mi-o ridice, apoi și-a continuat gestul și mi-a ținut haina. De fâstâceală, o clipă nici n-am știut care mână s-o bag în mânecă. Nu mi-a venit să cred că cineva mă poate trata cu atât respect! Cine eram eu în acel moment? Ei bine, o zeiță! Așa mă făcuse Scrima să mă simt!

Am părăsit editura beată de fericire. Iar el, după a mea părere de azi, mustăcind și frecându-și cu satisfacție mâinile în urma mea.

În zilele următoare, a insistat prin email să schimbăm titlul cărții. Eu alesesem inițial o expresie veche, din antichitate: „Știi tu oare că ești Dumnezeu?”, referindu-mă la scânteia divină care există în om. Lui Scrima A. însă nu-i plăcuse, insistând să găsim altceva. Mi-a trimis prin email o seamă de aberații, unele în latină. Citindu-le, am trăit prima mea îndoială, întrebându-mă la ce editură îmi dusesem cartea. A fost dureros să gândesc așa, dar nu suficient ca să mă întorcă din drum.

În final, am ales „Peregrinul”. Nu i-a fost de-ajuns. După cutuma editurii, cartea mea trebuia musai(!) să aibă și un subtitlu! Mi-a fost destul de greu să accept, dar am făcut-o până la urmă. „Sfârșit de călătorie”, am ales de comun acord, cu toate că amândoi știam că nu era așa, și că personajul meu mai avea cale lungă de străbătut în următoarele două cărți. Că Scrima A. nu era interesat de ele, aveam să aflăm în curând.

Peste o lună, mergând din nou la București, i-am amintit că romanul făcea parte dintr-o trilogie și că lucram deja la a doua carte, pe care speram s-o publicăm în anul următor.

Când a negat din cap, am fost surprinsă. Despre fixul meu legat de editori am scris mai devreme. Însă acest editor refuza să publice continuarea cărții pe care o lăudase atât de mult! Eram intrigată chiar! L-am întrebat de ce nu vrea să mi-o publice. Mi-a trântit un zâmbet enigmatic, ininterpretabil, și a continuat să nege din cap, fără să scoată un cuvânt măcar. Iar eu, timida, n-am insistat.

Mi-a recomandat și el să merg cu a doua carte la Polirom, spunându-mi că și alți autori de-ai lor s-au dus. Mi-a dat drept exemplu o doamnă, susținând că avusese chiar succes mergând acolo. Polirom îi publicase deja două ediții! Auzind ce-mi zice cu atâta convingere, nedumerirea mi s-a risipit.

Apoi, spre uimirea mea, a început să insiste să-mi fac public numele real. Unde cu o lună în urmă afirmase că făcusem o alegere bună, acum voia ca cititorii să știe cine sunt. I-am repetat din nou că vreau să mă prezint prin memoriile mele. Dar din moment ce pe el nu-l interesau următoarele cărți, strădania mea de a-i explica, a fost zadarnică.

Am continuat să lucrăm la carte prin email. Anumite discuții le purtam telefonic, precum insistența, devenită deja insolentă, de a renunța la pseudonim, eu menținându-mă pe aceeași poziție fermă, convinsă că nu va trece peste dorința mea! M-am înșelat.

În vara lui 2011, când m-am dus iar la București, după ce am stat la discuții vreo două ceasuri, și după ce, din nou, ca și la precedentele întâlniri, cu excesivă serviabilitate, mi-a dăruit două cărți din biblioteca editurii, de cum am ieșit afară, în stradă, înainte să ne luăm rămas bun, mi-a spus că mi-a declarat numele real la Biblioteca Națională. „...că așa zice legea”, a adăugat, susținând că nu mai poate da înapoi!

Îmi amintesc că era cald, dar auzindu-l, s-a făcut și mai cald! Mi-am simțit genunchii înmuindu-mi-se și umerii căzându-mi! În acele câteva clipe în care tăvălugul gândurilor m-a năucit, în strădania zadarnică de a pricepe de ce a făcut ce a făcut, și de ce a trecut peste dorința mea, m-am gândit rușinată la tata, pentru că sunt singurul lui copil. Dacă așa ar fi zis legea, dacă Scrima mi-ar fi explicat, și dacă nu aș fi avut de ales, aș fi trecut numele tatălui meu, și nu pe cel al unui ex-soț și al unei familii care m-au abandonat cu doi copii în stradă.

Dar în fața lui Scrima, pusă în fața faptului împlinit, am dat din buze ca peștele pe uscat, neștiind cum să reacționez. La acea vreme eram deja atât de obișnuită cu gândul că voi fi publicată de editura respectivă, că nici nu mi-a trecut prin minte că încă mai pot da înapoi! Apoi, lucrasem destul de mult împreună la pregătirea cărții, apreciindu-i implicarea și dorința ca romanul să arate cât mai bine.

Așadar azi, după ani, cred că acestea au fost motivele care mi-au blocat mintea, neîngăduindu-mi să apreciez situația suficient de limpede, să las bunul simț de-o parte și să reacționez precum ar fi meritat, să îmi exprim fâțiș supărarea și să mă retrag.

Ajunsă acasă, am scris Bibliotecii Naționale, care mi-a răspuns prompt, spunându-mi că nu este adevărat, și că legea nu mă obligă să îmi trec numele real în Descrierea CIP.

Am stat și am cugetat. Ce puteam face? Să îmi retrag cartea din mâinile unui editor care dăduse dovadă de lipsă de respect față de mine, spunându-și că sunt o provincială credulă care căzuse în lațu-i de vorbe bine ticluite, atât cât să nu mai dea înapoi? Era atât de convins că nu aveam s-o mai fac, încât a avut îndrăzneala să mă mintă, să treacă peste dorința mea, și chiar mai mult, să treacă în contract, negru pe alb, că așa zice legea. Mai târziu aveam să văd de ce era atât de încrezător în ce zicea legea și cum funcționa aplicarea ei. El știa. Eu încă nu!

Am realizat, cu nemulțumire, că până în acel moment jucasem *exact* cum voise Scrima A.: schimbasem titlul cărții, adăugasem un subtitlu, scoasesem expresii, fragmente mai mici sau mai mari, acceptasem să nu îmi publice continuarea la carte... pe scurt, mă supusesem totalmente, așa cum o

făcusem toată copilăria și adolescența în fața tiranicei mele mame. Scrima intuise bine! Greșisem când îi povestisem copilăria mea. Am greșit mergând la București!

Cugetând mai multe zile la rând, mi-au sunat în minte vorbele lui, că nu mai poate schimba. Și pe astea le-am crezut! Crezusem că, din moment ce mă declarase la Biblioteca Națională și cartea primise Descrierea CIP, nu mai exista cale de întoarcere. Toți autorii debutanți cred așa. Iar simțământul extraordinar de a primi primul ISBN, risipește orice alte îndoieli și frustrări.

Pe de altă parte, dacă aș fi fost totuși suficient de isteată și să mă fi retras, ce-aș fi putut face? Să fi acceptat că pierdusem atâtea luni și să pornesc în căutarea altei edituri? Cu mintea de-acum, da, aș fi făcut asta fără să stau pe gânduri! Dar... cu mintea de-acum.

În septembrie 2011, a venit vremea semnării contractului. Fericire mare! Mi se făcuse un favor, după cum mi-a tot repetat Scrima A., prin faptul că mi se oferise 10% drept de autor, în timp ce alți scriitori primiseră doar 7%. Să reținem „primiseră”.

Cu ceva vreme înainte îmi trimisese prin email modelul de contract, cu scopul, zice-se, de a citi cu atenție, și de a propune modificări. Alt praf în ochi! De unde să știu eu cum ar fi trebuit să arate un contract de editare? Nu știusem nimic. Nu văzusem nici măcar cât de puține drepturi aveam și cât de multe obligații! Nu observasem cât de restrâns îmi era dreptul de a-mi apăra persoana și munca, și nici acela că nu exista posibilitatea de reziliere a contractului pe cale amiabilă. Nu știusem că procesele pe această speță se desfășoară la Tribunal, și *nu* la Judecătorie, cum era trecut în contract. Faptul că nu am știut acest lucru, avea să atragă consecințe extrem de neplăcute pentru mine, și o adevărată aventură, în care am fost aruncată de la un judecător la altul, unul mai grăbit și nepăsător decât celălalt!

Dar a intervenit Dumnezeu. El știa. Ne privise, îi citise gândurile acestui editor, și voise să mă ajute.

Cum se spune? Că Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și-n traistă. Bună vorbă! La mine s-ar potrivi mai degrabă că mi-a arătat, dar nu m-a și obligat să mă trezesc din iluzia îmbătătoare în care mă cufundasem. Ar fi trebuit să-mi dea una zdravănă peste ceafă, zic azi. Dar mi-am dat eu singură, ignorând semnele, iar prețul a fost, și încă este, mult prea mare!

Așadar: când Scrima A. mi-a trimis contractul spre semnare, nu l-am primit. M-a sunat să mă întrebe de ce nu îi returnez contractul semnat.

M-am mirat să aflu că mi l-a trimis prin scrisoare recomandată. Așa că m-am dus la Oficiul 1 și am întrebat. Eram supărată tare!

Amabilă, doamna a căutat în computer destul de mult, dar nu mi-a găsit numele. M-a privit și mi-a spus: „Doamnă, nu există nicio scrisoare recomandată pe numele dumneavoastră. Și nimic altceva.”

N-am crezut-o!

Cu încrâncenare prostească, mi-am înăbușit iarăși senzația apăsătoare de neliniște, și m-am urcat pe tren. Voiam să semnez contractul și să îmi văd cartea publicată. Gabriel și alți cunoscuți mă tot întrebau de ea.

Când editorul mi-a întins plicul plin cu ștampilele poștale, pe care scria mare că destinatarul nu fusese găsit, am amuțit! Doar stătusem în casă cuminte și așteptasem. Apoi mă uitasem zilnic în cutia poștală. Cum se putuse întâmpla așa ceva? Cum să fi ajuns la Timișoara, când computerul zicea că nu?

Nici atunci nu m-am gândit la posibilitatea ca Altcineva să fi intervenit, ci la incompetența funcționarilor de la poștă. Iar supărarea m-a făcut să ignor neliniștea ce m-a copleșit când am luat pixul în mână, am tras contractul spre mine și l-am semnat. Dacă aș fi avut mintea mai odihnită, poate că aș fi putut să descopăr în ochii lui Scrima sclipirea învingătorului. Mușcasem momeala! Uf!

Scriind acestea azi, sunt supărată pe mine, nu pe el. El și-a urmat doar instinctul de vânzător, pe care fiecare om îl are. Chiar am citit recent că animalele sălbatice fug de noi, pentru că simt această dorință de a captura, de a stăpâni. Animalele simt lăcomia oamenilor! Noi nu mai știm să ne ascultăm.

Deci am semnat. Ciudat... n-am simțit nimic. Nici măcar bucurie! Neliniștea din suflet mi-o neutralizase. Eram pe zero. Faptul era consumat de-acum. Semnând, m-am condamnat, condamându-mi și următoarele două cărți, vreme de cel puțin cinci ani de-atunci înainte, adică până în 14 septembrie 2016!

Când am dat să plec, madam Scrima m-a copleșit iarăși cu vorbe frumoase. Înainte să ies pe ușă, mi-a spus că vom face lansare de carte. Nu i-am răspuns, dar pentru că mai aveam de stat în București până la plecarea trenului, m-am pus pe o bancă într-un parc și am cugetat asupra vorbelor ei. Nu voisem să apar în fața cititorilor, așa-i. Dar dacă tot îmi divulgase numele... „de ce nu?” mi-am spus, și am băgat sticul în laptop. În acel 14 septembrie 2011, la mai puțin de o oră de la semnarea contractului, l-am întrebat prin email pe Scrima A. dacă vom face lansare de carte. Răspunsul lui a fost laconic: „vom mai vedea”.

Și am văzut.

Am văzut că din acel moment eu n-am mai existat pentru el și pentru cei din editură. Nu mă refer la angajați, ci la cei trei care o administrează cu pricepere, se pare, în ce privește autorii debutanți.

Ah, „debutant”! Este un cuvânt pe care l-am tot auzit din gura editorului! Repetându-mi-l, mi-a băgat bine în cap statutul pe care îl am în lumea cărților. Îmi spunea „debutantă” cu subtilitate, ca să înțeleg și să stau frumusețel pe fundul meu, să văd că sunt micuță, și că el, dacă voi semna contractul, avea să mă facă mare. Că doar îmi spusese că nu-i venise a crede că un autor român scrisese o asemenea carte, nu? Câtor alți autori români *debutanți* le-a repetat asta în cei peste douăzeci de ani de când a înființat editura?

Și iată că a trecut luna octombrie 2011, fără să mai aud nimic de la el. Spre sfârșit însă, am primit un email care mi-a șters tristețea și sentimentul apăsător că greșisem. Scrima îmi scria: „Ați intrat în nemurire”!

Ce vorbe îmbătătoare! Doamne, cât de lipsită de modestie am putut fi crezând în vorbele lui! Unde mă lăsasem atrasă?

Așadar, în 25 octombrie 2011, au scos de sub tipar cartea mea, cele 700 exemplare, cu alt titlu decât cel pe care îl dorisem când începusem s-o scriu; cu o sumedenie de greșeli penibile, firești, aș spune, pentru un debutant, însă nefirești pentru o editură ce se pretinde respectabilă și cu tradiție; pe o hârtie ieftină de ziar și cu numele ex-ului trecut cu majuscule în căsuța Bibliotecii Naționale.

Nu știusem la acea vreme că în limba română nu exista verbul „a vroi”, dar știusem că rangul nobiliar se scrie cu majusculă și eram tare atentă la pleonasmе. Însă în fervoarea scrierii primei cărți, îmi scăpaseră. Abia la publicarea celui de-al doilea roman, corectat de o doamnă pensionară, fostă profesoară la Universitatea din Timișoara, mi-am observat greșelile, dar și faptul că editura nu mi le corectase, făcând astfel ca cineva, un critic, desigur, să scrie pe internet „mici clișee și stângăcii”, referindu-se, desigur, la mine, scriitorul „debutant”, nicidecum la grozava editură bucureșteană. Oricum, amabil spus. Prea puțin, având în vedere că erau greșeli pe care azi le apreciez drept mari. Probabil că respectiva persoană fusese rugată să facă o recenzie musai pozitivă, din moment ce se vorbea de Editura Herald, și nu de o tipografie. O editură cu trei editori care au dat cărți „undă verde” în aprilie 2011, cu o corectoare plătită din banii obținuți și din vânzarea cărții mele, fără să știe vreunul că de prin 2005, verbul „a vroi” era considerat un amărât de hibrid.

A venit luna noiembrie, cu Gaudeamus-ul, cel mai mare târg de carte. Am primit o mulțime de email-uri ce făceau reclamă altor cărți publicate de Herald, *după* a mea. La târg au fost prezenți mai mulți autori, s-au făcut lansări de carte, tam-tam mare, dar despre cartea mea... nimic!

Au urmat sărbătorile de iarnă și o altă serie de email-uri, cu invitații de a cumpăra și a face cadou celor apropiați cărți publicate de editură. „Peregrinul” meu... iar nimic.

Tăcerea lor m-a intrigat.

Și m-am simțit pierdută în durere! ...și în rușine față de mine, față de cartea mea, pentru că o dădusem departe de casă, în mâinile celor care mă momiseră cu vorbe meșteșugite și făcuseră cu ea ce avuseseră chef! Mă durea sufletul la gândul că cinci ani de-acum înainte nu aveam să știu nimic de ea!

În acel sfârșit de 2011, realizasem că avea să urmeze o perioadă urâtă pentru mine. Intuiam, dar nicidecum nu-mi putusem încă imagina prin ce aveam să trec!

Pentru că între timp moștenisem, prin moartea mătușii mele, un mic apartament și o sumă de aproape 4000 de euro, am început să mă gândesc la traducerea cărții. Dar nici asta nu puteam să fac, pentru că cei de la editură avuseseră grijă să mă lege de mâini și în acest sens! Mai exact, aveau pretenția la 50% din încasărilor din străinătate, fără să precizeze clar contribuția mea și a lor la traducere și tot ce ține de publicarea în afara țării.

Am plecat spre București în 5 aprilie 2012, de data asta cu bani de cazare. Așadar, nu mai ajungeam la editură cu ochii înroșiți și cu mintea încețoșată de oboseală.

Scrima A. m-a primit cu o politețe mai reținută, susținând, privindu-mă în ochi, că mi-ar fi căutat telefonic, că mi-ar fi scris mai multe email-uri, și că nu i-aș fi răspuns! Și o zicea cu atâta convingere! ... iar eu știam, tot cu convingere, că nu era așa! Cum de-i răspunsesem la toate cele de dinainte de semnarea contractului? Fiind însă afirmații de nedovedit atât de el, cât și de mine, am renunțat să-l contrazic, să-l conving că în căsuța mea de email nu era nimic de la el și nici nu aveam vreun apel pierdut. Atunci venisem pentru altceva, sperând ca, măcar într-o anumită măsură, să-mi pot lua „copilul” acasă și să-i ofer grija și atenția ce simțeam că o merită.

I-am propus să modificăm cele două articole din contract legate de publicarea cărții în străinătate, spunându-i că aveam de gând să traduc

romanul pe banii mei. La acea dată, și la cât reușisem să mă informez, vorbeam de aproximativ 1500 de euro.

Scrima a sărit foarte prompt, chiar fericit să mă ajute.

Redau mai jos fragmente din discuție:

„– În ce privește propunerea dumneavoastră, din punctul meu de vedere schimbați cum vreți, când vreți, și-așa mai departe. Mă interesează foarte mult s-aveți succes. Părerea mea e că, în momentul în care va fi tradusă în engleză, o să aibă o cu totul altă... cu totul altă... piață. Povestea-i foarte frumoasă și exact ce se așteaptă.”

[...]

„– Haideți să vă spun, în felul următor, cum e problema. Deci vă spuneam, n-am niciun fel de pretenție... de niciun fel... de niciun fel. Prin urmare, sfatul meu e în felul următor... da' nici n-am bani să bag în traducerea cărții, care m-a costat mult.

– Eu am făcut rost de bani.

– Putem să facem în felul următor: o să vă eliberez de clauzele acelea contractuale. Puteți face în felul următor... care-i sfatul meu: o să traduceți cartea. Pentru ca ea să fie publicată în Occident, trebuie să găsiți o editură. Editurile nu prea stau de vorbă direct cu scriitorii. Vă va trebui un agent.”

I-am spus că am găsit o editură în Craiova, care îmi va traduce romanul cu circa 1500 de euro. Apoi am adăugat:

„– Dar trebuie să vorbesc și cu dv., pentru că acolo (în articolele din contract) scrie că aveți și dv din câștigul...”

– Haideți să nu mai revenim. Ziceți: «domle, vreau suprimarea ălor», și cu mine gata, ați terminat.

– Sunteți sigur?

– Da. Cred... adică... vom găsi o formulă, să zic așa. Vom găsi o formulă în care chestia aia să nu mai... asta nu-i o problemă. Asta nu-i o problemă. Nu știu mai departe... pfff... (se referea la găsirea unei edituri în străinătate.)

I-am spus:

„– Primul pas este contractul. După aceea mai putem discuta. Eu pot să mai vin la București... când sunteți mai liber.

– Bine... în regulă. Deci contractul considerați-l că este rezolvat. Trimiteți-mi reformulate cele două clauze...

– Dar eu nu știu să reformulez. Nu sunt jurist.

– Acuma chiar n-am timp... cred că până la sfârșitul săptămânii viitoare sunt sufocat.”

Peste câteva minute și-a schimbat viziunea:

„– Păi nu, stați un pic să ne-nțelegem... acumă ce vă fac, vă fac un favor, pentru că, gândiți-vă, noi am băgat bani...

– Dar eu nu am venit să vă cer un favor. Eu vă spun că putem colabora. Deci eu plătesc traducerea și...

– Nu pot să mă gândesc așa... nu pot să mă gândesc așa iute. Adică... să... totuși... ăă... clauzele astea își au justetea lor. Pentru că noi practic facem un efort, investim, scoatem cartea, vă facem cunoscută, și după aceea, în mod normal, ar trebui să așteptăm și noi ceva... dacă se întâmplă ceva.

– Așteptați, este dreptul dv. Eu nu am venit să vă cer vreun favor, dle Scrima. Deci să-mi dați libertatea s-o traduc...

– Da, da. Haideți să... deci, înc-o dată vă spun... haideți săăă... plecați de la ideea că vă dau libertate deplină și acționați în continuare, nu stați...

– Dar găsiți-vă și dv locul, cu procent...

– Dacă-mi faceți... deci eu, bani nu mă interesează. Dacă-mi faceți reclamă prin cartea dv, ar fi super... adică după aia.. dacă se aude în străinătate că a fost publicată... știți cum e... de-obicei în străinătate se aude, și după aia, dacă veniți aicia și sunteți celebră... și fac și eu 2000 de exemplare, sunt super mulțumit. Eu oricum câștig, nu?"

I-am spus că voi reveni în București:

„– Nu mai veniți pentru asta.

– De ce-mi spuneți să nu vin?

– Nuuu, veniți pe lucruri... adică să facem ce... să clădim ceva... nu pentruuu... asta oricum, cu contractul se-aranjează. Ne schimbăm impresii cu clauza, cu nu-știu-ce, cu nu-știu-cum... stabilim, și când veniți, semnăm atunci și mai vorbim alte lucruri. Dar dați în traducere cartea, că nu este nicio problemă.

– Deci pot să mă duc la Craiova s-o dau în traducere?

– Păi sigur! Sigur! Dați cartea-n traducere. Nu vă angajați s-o publicați la ei, nu? Deocamdată asta-i prima fază. Asta o să dureze trei luni de zile sau cât o să dureze.

– Mi-au spus că în jur de 50-60 de zile, la 300 de pagini câte am.

– Da. Ok... dați drumul... păi cum? Tre' să faceți asta!"²

La plecare i-am cerut zece exemplare din cartea mea, urmând ca ulterior să scadă din dreptul de autor. Am coborât împreună în magazie, am luat două, celelalte opt promițându-mi că mi le va trimite prin poștă. A uitat. Au trecut patru ani.

² Fragmente din înregistrarea audio

A rămas să ne întâlnim în săptămâna de după Săptămâna Luminată, pentru că venea Paștele și era ocupat, zicea. Aștepta vizite importante.

În concluzie, după cum am reușit eu să înțeleg printre bâlbâieli și suceli, a acceptat să renunțe la cele două articole legate de traducere și publicare în străinătate, urmând ca eu să cheltuiesc o sumă mare de bani, fără ca ei să aibă vreo pretenție. Mi s-a părut firesc să procedeze așa, din moment ce recunoscuse că nu au bani de traducere și că nu pot participa la cheltuieli.

Și totuși... am revenit acasă cu sentimentul că ceva nu era în regulă, că politetea lui nu-mi sunase bine, și că prea mult se bâlbâise de la un moment dat. Aveam deja experiența promisiunilor prea ușor rostite și apoi schimbate.

Peste o lună, m-am dus din nou la București.

În 3 mai 2012, m-a întâmpinat cu un contract în mână, cu număr de înregistrare, ștampilat și semnat. Am amuțit! Îmi cerea, în schimbul renunțării la cele două articole legate de traducerea și publicarea romanului în străinătate, să renunț la dreptul meu de autor pe toată perioada contractului, adică pe toți cei 5 ani!

Probabil că la acea dată fusese deja atât de sigur că inițiasem colaborarea cu cei din Craiova, că nu mai puteam da înapoi și că putea face ce vrea cu varianta în limba română, și implicit cu mine.

Însă nu reușisem. Și nici mai târziu n-am putut să dau cartea la tradus. Luni la rând am căutat un traducător, pe forumuri, pe internet, prin anunțuri, iar după zeci de probe date celor care se oferiseră să-mi traducă romanul, inclusiv editurii din Craiova, după mulți bani pierduți, și mai ales timp, am renunțat. Asta e altă poveste.

Revin:

Așadar, în acel 3 mai 2012, am refuzat să semnez noul contract, dar A. Scrima a insistat să mă mai gândesc. Și pentru că aveam să mai stau în București o zi-două, am stabilit să revin mâine-zi.

În 4 mai, încă năucită de ce trăisem cu o zi în urmă, am decis să scot în față toate „rufele”, și pe cele din trecut, că deja prea mi se păreau murdare!

Am început printr-un dialog legat de promovarea cărții, cu „PR executive” Mocanu, dialog în care au intervenit scurte momente mai puțin... cuviincioase din parte-i, discuție căreia nu consider să-i dau importanță aici, cu excepția unui singur fragment, în care am spus:

„– De un an de zile, eu doar ascult. De un an de zile eu mi-am spus doleanțele, și prea puțin au fost respectate. Începând cu numele meu pe

copertă. Deci din punctul meu de vedere, domnule Scrima, contractul nostru nu prea este onorabil. Pentru că acolo scrie că, conform legii, sunteți obligat să-mi treceți numele real. Ori Biblioteca Națională mi-a comunicat că nu este așa.”

Tăcere...

De ce oare nu m-a contrazis? Și-o fi amintit de momentul acela canicular de pe trotuar?

Domnul Mocanu a plecat, lăsându-mă doar cu editorul. Am readus în discuție subiectul celor două articole și noul contract, fără să îmi dau seama și să-l întreb ce avea să se întâmple cu primul, semnat în 14 septembrie 2011.

Fragmente din discuție. Eu, evident, emoționată și intrigată:

„– Dv din start m-ați trimis la o altă editură cu a doua carte, dar... faptul că mi-ați cerut, în schimbul traducerii - așa am înțeles - să renunț la drepturile mele bănești la carte, am considerat că nu-mi apreciați munca. Nu mi-a fost ușor să scriu această primă carte. Și din start să-mi tăiați... ăă... nu sunt bogată. N-am niciun venit.

– A fost o propunere.

– M-ați surprins foarte mult. Nici nu m-aș fi gândit vreodată că o editură îmi va propune să renunț la singura mea...

– Doamnă, dv mi-ați propus să renunț...

– La traducere.

– Da. Ați semnat un contract. (se referea la cel dintâi, singurul semnat) Dacă vreți să discutăm în termeni juridici, eu în momentul ăsta pot să spun în felul următor: «eu am contract cu dv, eu nu sunt de acord cu ce faceți.» Dar eu nu mă întorc la ce-am spus.

– Am mai spus, renunț la traduceri. Mergem așa mai departe.

– Nu, da' de ce să ajungem la lucruri, eu oricum vă dau hârtie, indiferent ce faceți dv acuma, aici. Eu oricum vă dau hârtie, că așa mi se pare corect, să faceți ce considerați mai bine cu cartea dv. Dar nu-mi aduceți aicia lucruri pe care nici nu le-am spus, nici nu le-am gândit, nici nu le-am simțit. Înc-o dată... deci dv mi-ați spus în felul următor... mi s-a părut corect, juridic discutând, așa... veți traduce cartea, veți ajunge celebră, veți câștiga venituri... va fi apreciată munca dv ș.a.m.d. ăă... simplul fapt c-a fost... c-a fost publicată cartea, dovedește c-am apreciat munca dv. Atât! Veți merge la editura viitoare, cu care o să colaborați, și veți vedea ce tratament o să aveți acolo.”

Avea dreptate. Datorită straniului său refuz de a-mi publica al doilea roman, da, într-adevăr, aveam să văd.

A urmat o parte în care a insistat să reformulez eu contractul, apoi o discuție despre impozit. L-am întrebat cât e impozitul.

Mi-a zis:

– *Nu știu... nici n-am făcut socoteli. Dar când vom vinde toată cartea, știți bine.*³

– *Nu e vorba de bani, e de idee în sine...*

– *Ce de idee în sine, doamnă, că lumea vine și-mi dă bani să public cartea! Ce idee în sine?*

– *Să renunț la bani.*

– *Exact!*

– *Ideea în sine... că deja de la prima carte, de la prima ediție, mi se propune să renunț la drepturile mele.*

– *Doamnă, puteam să vă cer bani ca să vă public... Faptul că eu v-am propus să renunțați la ăștia (la dreptul de autor pe 5 ani!) mi se părea... «da, domle, uite, ia dumneata ediția asta, ai cheltuit cu ea, cutare... că-i recuperezi greu, și uite, eu îmi fac ediția aia, că vreau să mă îmbogățesc în străinătate.» Mi s-a părut ...juridică, adică puneam și eram acoperit, că vine juristul ăla și se uită... «ce faci domne aicia?»... ș.a.m.d. Dar nu asta mă interesează. În fine. Deci lumea vine și-mi oferă bani ca să-i public, și nu acceptăm.”*

[...]

Eu:

„– *Bun. Deci dv ați făcut contractul cu renunțarea la drepturile bănești.*

– *Nu, n-am făcut nimic.*

– *N-ați făcut? Dar văd că are și număr!*

– *Are număr. Eu v-am propus, acuma mergeți, vă liniștiți acasă, revedeți, vă gândiți la toată problema, și eu vă semnez contractul exact cu modificările pe care le vreți dv.”*

Ar fi trebuit oare să-i amintesc că aveam deja un contract semnat?

Dar eu insist:

„– *Totuși, aș dori să înțeleg de ce mi-ați făcut propunerea de ieri. În schimbul traducerii?*

– *Care traducere? Mi se pare foarte onestă. Mi se pare foarte onestă... ăăă... propunerea pe care v-am făcut-o. Contractul se va face în felul următor: «domne, sunt Lidia Voinea, debutant, vreau să public la voi lucrarea. Nu am ni... simplul fapt că mi-o publicați, vă mulțumesc frumos,*

³ S-a văzut ulterior că nu știa cum se virează impozitul și cotizațiile la fondurile sociale.

n-am nicio... ăă... nicio pretenție la niciun venit care se va realiza în urma vânzării acestei cărți. Faptul că-mi public prima carte și devin un nume pe piața scriitoricească.» E ceva absolut normal! Nu e o cabală, o chestie, o... hai să...

– Deci prima ediție este firesc ca autorul să nu primească niciun ban?

– Dar eu n-am plătit niciun ban! Nici unui autor român nu i-am plătit un ban!

– ăă... cei 10% din contract?

– Da! Nu i-am plătit nici unui autor român. Vreți să vă arăt acum un contract pe care l-am făcut la un autor care-mi dă dreptul de traducere în limba română (!!!), dreptul de publicare, îmi cumpără 300 de exemplare... vreți să v-arăt acum un contract? Acuma l-am făcut. Vreți să v-arăt un contract din asta?

– Nu, arătați-mi cartea autorului.

– Acuma urmează s-apară.

– Ce fel de carte este?

– E o carte de tehnică străveche, de cutare... un scriitor american.

– Probabil... dar eu, pentru cartea mea, care știu că are deschidere spre sufletele oamenilor... Înainte de-a veni la dv, m-am interesat și la alte edituri, și toate mi-ar fi luat cartea... numai că pe bani. Cu jumătate din bani. Nu v-am zis, pentru că eu am spus că vreau Herald.

– Păi și-atunci, dacă vreți Herald, nu vi se pare un lucru extraordinar c-a apărut cartea la Herald?

– Da, numai că... (râde, văzând că nu-mi găsesc cuvintele) ...fiecare om... dv veniți la lucru să munciți aici pentru bani, pentru o bucată de pâine.

– Păi, doamnă, mi-ați spus că toți v-au cerut bani, jumătate din sumă.

– Pentru tipografie. Poate că și dv v-aș fi dat la fel, dar cei 10% ai mei...

– Păi la tipografie am cheltuit 100 de milioane,⁴ dacă nu mai bine cu cartea. Păi, vă ceream 50 de milioane. Luați drepturile. Cât sunt? 13-14, le-ați calculat. 15 milioane. Ați ieși mai bine? Haideți să vă dau argumentul, și dup-aceea vă gândiți la el, că dacă v-aș fi cerut bani pentru tipografie, vă ceream 50 de milioane. Și făceam juma-juma, da? Deci cheltuielile. După care venea dreptul dv, acel 10%. Nu vă dădeam mai mult. Nu există mai mult. 7%... haideți să v-arăt. Vreți să v-arăt contracte? Deci vă dau acel 10% care-i 20 de milioane. Vi se pare mai corect așa?"

⁴ Pe factura din 25 oct 2011 este trecută valoarea 3.800 RON

La plecare a insistat să iau cu mine noul contract, să mai cuget asupra lui și... să-l semnez. L-am parcurs încă o dată în tren, nevenindu-mi să cred! ...apoi l-am mototolit și l-am aruncat. De supărare. De indignare! Și n-am revenit niciodată asupra lui.

Așadar... a afirmat cu mare convingere, că *niciodată* nu a plătit dreptul de autor unui autor român! Timp de mai bine de douăzeci de ani? Cum? Le-a pus tuturor în față acel contract, gata înregistrat, semnat și ștampilat? În schimbul a ce? A publicării, vezi Doamne, în București? De aceea lucra numai cu autori debutanți? De aceea a refuzat să-mi publice continuarea romanului ce-l apreciașe, și pentru care, după cum spunea, îmi oferise procentul maxim ca drept de autor?⁵

Obrăznicia lui mi-a creat o cumplită senzație de greață! ...dar și compasiune față de ceilalți scriitori care cedaseră în fața acestui meschin tertip de a câștiga bani pe seama lor. Pe *munca* lor!

Ulterior am revăzut discuția de mai multe ori, mintea-mi refuzând să accepte că se poate și așa ceva! Că cineva poate cere cuiva să renunțe la singurii bani, ca apoi să trăiască din ce? Se bazase pe faptul că aveam bani de traducere? Iar dacă-i aveam, că-i moștenisem, însemna că puteam trăi din ei până va fi tradusă cartea, apoi publicată afară?

Bun. Atunci să privim altfel: cum să răpești unui scriitor, chiar de la început, bucuria de a vedea că a făcut ceva frumos pentru lumea asta? Cum să aibă el încredere că poate merge înainte, dacă tu îi rezezi din start aripile cu asemenea contracte premeditate?

La cererea mea, în 9 iunie 2012, am primit prin email niște fișe de magazie. Multe! Încâlcite, cu rubrici în care erau trecute, la început, pe lunile noiembrie și decembrie 2011, librăriile spre care ieșiseră cărțile. Dar treptat, din 2012, rubricile au devenit tot mai goale, cu toate că exemplarele au continuat să iasă.

⁵ Poate că, discutând cu mine deschis, până la urmă m-aș fi resemnat la gândul că asta e prețul, și că pe lângă profiturile obținute din vânzarea cărții mele, omu' mai voia și dreptul meu de autor. Aș fi acceptat că așa trebuie să îmi exprim recunoștința de care a tot pomenit. Aș fi renunțat DACĂ ar fi jucat corect și mi-ar fi publicat și următoarea carte, ca toți să putem trăi. Refuzând însă să ducă trilogia până la capăt, pretinzând cu obrăznicie tot profitul, iar apoi lăsându-mă în plata Domnului... o consider lipsă de omenie! Lăcomie!

Apoi un fel de raport, numit „de vânzări”, tot cantitativ, nu valoric, din care am aflat că un număr de exemplare au fost vândute direct din editură, la prețul de raft, altele prin sistem de consignație. Cu cât?

În 25 iunie 2012 le-am trimis Anexa la contract, cu renunțarea la cele două articole legate de traducere și publicare în străinătate, formulată în limbaj avocațesc. Scrima A. a fost de acord, cu profundă dezamăgire, sunt convinsă, să renunțe la cele două articole.

Și totuși mi s-a părut dubioasă renunțarea sa, fără să mai pomenească de contractul/fantomă și drepturile mele bănești. După ce vociferase minute în șir, indignat chiar de refuzul meu, așa, deodată, s-a împăcat cu ideea, *dăruindu-mi*, după a lui convingere, cele două articole din contract, care pe mine m-ar fi costat mii de euro!

Pentru că timp de opt luni nu-mi comunicaseră nimic despre felul în care decurgea vânzarea cărții mele și cum era primită de cititori, făcând-o abia în iunie, la cererea mea; pentru că promisem acele fișe de magazin ciudate, și poate ghidată de intuiție, am adăugat la Anexă și următorul articol, care s-a dovedit, totuși, inutil:

„25.2 Autorului i se va trimite semestrial un raport contabil care să oglindească situația vânzărilor/încasărilor, în urma căruia i se vor acorda drepturile bănești cuvenite în următorul cont bancar...”

Și iată că, în 29 iunie 2012, la 8 luni de la ieșirea cărții de sub tipar, mi-au intrat în cont primii mei bănuși! ...calculați așa cum ne înțeleseserăm, la prețul de raft - 35 de lei.

M-am bucurat mult, cu toate că eram convinsă că dacă s-ar fi făcut publicitate la fel de mult ca celorlalte cărți, vânzările ar fi fost mai mari. Uf, dar... nu știam încă multe!

Timpul și-a văzut de mersul său firesc, și iată că a venit următorul termen - 31 decembrie 2012. Tăcere...

Nu am primit niciun raport al vânzărilor, și nici dreptul meu de autor, cu toate că știam că vânduseră două cărți unor cunoștințe. Măcar acești bani ar fi trebuit să aibă decența să mi-i dea.

În acel decembrie 2012 am avut parte de primul Crăciun trist. Au mai urmat și altele... tot mai sărace și triste.

Mi-am impus răbdare, lăsând să treacă și luna ianuarie, ca apoi, în 7 februarie 2013, să cer unui avocat să formuleze și să trimită o notificare prin care să atragă atenția editurii că nu au respectat termenul din contract,

cerându-le totodată rezilierea. La acea dată ajunsesem la limită cu banii de trai. Cu toate că de aproape jumătate de an încercasem să-mi public al doilea volum al trilogiei (cel refuzat de Scrima A.), nicio altă editură nu voise să mi-l publice.

Prin urmare, voiam să îmi iau prima carte acasă și să termin cu ei, să nu mă mai enervez și să caut să public altundeva ambele volume, pentru că cititorii îmi scriau că așteptau continuarea. Nu reușisem până atunci să găsesc un traducător, pierdusem bani în tot felul de încercări... iar de-acum începusem să intru în criză.

În 11 februarie am primit răspuns, semnat de Scrima A., prin care îmi făcea un interesant calcul, rezultatul final fiind acela că eram datoare editurii cu suma de 207 lei! ...condiția rezilierii fiind aceea să plătesc acești bani.

Cercetând mai atent răspunsul, am constatat că dreptul meu de autor, ca prin minune, scăzuse de la 10 la 7%, că eu, autorul, aveam de plătit TVA, și că pe lângă cei 207 lei, mai trebuia să le plătesc 40% din valoarea cărților rămase!

Poate că ar fi trebuit să merg mai departe, să le dau acești bani și să văd câte exemplare aș fi avut de plătit. Însă atitudinea lui arogantă și amenințarea că, dacă voi continua cu „falsele acuzații”, își va proteja societatea, au trezit în mine un sentiment de revoltă! Totul era atât de evident! Nu respectaseră contractul, măsluiseră cifrele în așa fel ca eu să ies datoare, de la semnarea contractului mă ignoraseră, în decembrie nu-mi trimiseseră raportul de vânzări și nici dreptul de autor, văzându-și de afacere și câștigul în urma muncii mele.

Peste o lună jumătate de la acest incident, în martie 2013, am fost nevoită să-mi vând micul apartament moștenit. Fiind într-o situație disperată, a trebuit să reduc mult din preț și să înghit strâmbăturile din nas ale cumpărătorului. Nu mai aveam timp să-l aștept pe următorul.

Am făcut-o cu durere în suflet, pentru că acel micuț apartament îmi oferise o oarecare siguranță. După șapte ani în care mă mutasem tot de atâtea ori, din chirie în chirie, avusesem, în sfârșit, ceva al meu, un loc de unde nu mă mai putea alunga nimeni. Timp de aproape doi ani trăisem puțin mai liniștită, îmi recâștigasem cât de cât respectul de sine, nu mă mai simțeam un om al străzii în orașul meu natal, și putusem să scriu a doua carte.

Însă de-acum, eram din nou în stradă!

Am găsit un apartament la capătul Căii Șagului, lângă pod, tot mic, dar transformat dintr-unul cu o cameră, într-altul cu două, și cu bucătăria pe balcon. Chiria... imensă! Am acceptat să mă mut acolo, pentru că în același bloc locuia prietena mea din copilărie, astăzi avocat. Ea și soțul ei. Mai bine n-o făceam... pentru că „prieteni” te văd doar atât cât le ești de folos, cât ai bani. Așa ajungi să-i cunoști, în cazul meu, cu pierderi mari, atât materiale, cât și sufletești! Mult stres, multe rugăminți de-a fi ajutată, târăgănări... ca până la urmă tot eu, singură, după o seamă de „cucue”, să învăț cum s-o scot la capăt. Tardiv însă.

Am învățat că atunci când e vorba de un proces important, e bine să-mi iau un avocat, nu „avocat”. Și nicidecum prieten. Cel din urmă costă incomparabil mai mult, cheltuieli în care intră plimbatul câțelului (cu mașina), transportul progeniturii răsfățate la și de la școală, deplasarea prin județ la clienți, stomatologul, mecanicul auto, cheltuieli de Crăciun, și multe altele, compromisuri de care-mi este rușine să-mi amintesc. Consecința: această carte!

În 17 iunie 2013 am plecat la Iași să mă întâlnesc cu o prietenă. Ea fiind la serviciu, am luat-o la picior prin urbe. Așa am ajuns la Palas Mall. Frumos loc! M-am simțit bine stând în grădinile pline de verdeață și în liniștea dimineții.

Apoi am intrat în librăria de la parter, Librarium. Și, ca autorul debutant, am vrut să-mi văd cartea pe raft. Nu am găsit-o pe raftul Editurii Herald. Mirată, dar și necăjită un pic, m-am adresat celor doi tineri vânzători. Mi-au spus că au avut-o, dar că se vânduse. Mi-au recomandat s-o caut la etajul superior, la Cărturești.

Am urcat. Aici am găsit ultimul exemplar. L-am cumpărat.

Ajunsă acasă, am pus-o peste cealaltă, primită de la editură cu mai bine de un an jumate în urmă, la apariția cărții. Dar abia într-o seară, stând în pat, mi-au căzut ochii pe ele. Mi-a atras atenția diferența de culoare a hârtiei. Prima, cea primită în octombrie, era mai galbenă, iar cea cumpărată în Iași avea paginile albe.

Bănuiala de până atunci începea să capete contur. Întrezăream felul prin care fusesem manipulată și dusă de nas încă de la început. „Dispariția” editorului imediat după semnarea contractului, apoi fișele de magazine cu rubricile lor goale... toate aveau de acum o explicație în mintea mea. Începeam să înțeleg de ce mi se ceruse să renunț la dreptul de autor pe cei cinci ani de contract! Renunțând, aș fi rupt orice legătură cu editura, care ar fi putut face tot ce voia cu romanul meu.

Mai mult! Editorul mi-o luase înainte, convins că aveam să semnez acel contract/fantomă, și scosese încă un tiraj! Probabil 1000, cum spusese! Hârtia *proastă* de ziar îl dădea de gol. Hârtia nu mințea!

Se zice că atunci când nu ai în tine ceva, pricepi mai greu. Așa s-a întâmplat și cu mine. Am avut nevoie de ceva timp ca să procesez totul.

Peste o lună, când începusem să înțeleg, având nevoie de o confirmare, am mai cumpărat un exemplar de la Esotera, din Timișoara. Hârtia avea *exact* aceeași culoare cu cea din Iași. De acolo m-am dus la Humanitas, din Piața Sfântul Gheorghe. Aici am găsit tot ultimul exemplar. Vândătoarea mi-a spus, cu regret, că auzise de acest roman, dar nu apucase să-l citească. Am sfătuit-o să mai comande. A strâns din buze, zicându-mi că e greu de lucrat cu Editura Herald, pentru că sunt foarte pretențioși și nu acceptă returnări. Pe fișele mele de magazie erau însă multe returnări.

Pentru că ultimul exemplar l-am făcut cadou, în martie 2014 am mai cumpărat unul, din Cărturești.

Așadar, aveam trei exemplare de carte cu pagini albe, și unul singur gălbejit. Ca să echilibrez balanța și să fiu sigură că nu mă înșel, am cerut prietenilor mei alte două exemplare, date din prima tură. Acestea erau la fel de galbene ca cea pe care o aveam acasă.

Având trei exemplare din octombrie 2011 și trei cumpărate în 2013-2014, din librării diferite, s-a confirmat, așadar, că Editura Herald mai scosese un tiraj fără să mă anunțe, justificându-se astfel și cele 100 de milioane de care tot spusese (și scrisese) Scrima A., la doar câteva luni de la apariția cărții.

Acum înțelegeam de ce nu primisem niciun răspuns când îi anunșasem că adusesem modificări cărții. Modificări majore! Ar fi fost obligați, prin contract, să țină cont de ele. Dar ei erau interesați să scape de exemplarele tipărite fără știrea mea.

Unde până atunci mă tot mirasem de faptul că se tipăriseră 1000 exemplare de cărți filozofice grele, cum ar fi „Bhagavad Gita” sau „Manuscrisele de la Marea Moartă”, și că din al meu roman de dragoste, ușor de citit, apreciat de cititori, s-au scos doar 700 de exemplare, de-acum mă liniștisem.

Găsisem, de asemenea, răspunsul la nedumerirea mea legată de răspândirea celor doar 700 exemplare în atâtea librării existente în țară. S-a dovedit, prin urmare, că s-au descurcat. Așa cum au procedat cu autorii morți și cărțile pe care obținuseră dreptul de publicare, plătit o singură dată, la fel au procedat și cu mine, autor în viață, considerându-mi munca a lor de drept, chiar imediat după semnarea contractului, și plătindu-mă tot doar o *singură* dată, în iunie 2012, la semestru, cum zicea în contract.

Numai că... la rându-mi, pot considera că, vânzându-se atât de multe exemplare dintr-o versiune veche, needitată cum se cuvine, cu greșeli, imaginea mi-a fost afectată! Nu mi s-a dat posibilitatea să ofer cititorilor mei varianta în care mi-am rectificat greșelile gramaticale, am corectat chiar nume și date, am eliminat o seamă de desene, înlocuindu-le cu altele, am modificat capitole întregi, bazându-mă pe observații asupra reacțiilor cititorilor. Într-un cuvânt, fiind prima carte din trilogie, am făcut o variantă mai accesibilă, mai ușor de citit, prin modificările aduse creând o punte de legătură spre următoarele două romane.

Dar iată că și azi, primul volum încă mai așteaptă cuminte în computer să treacă aceste câteva luni până la expirarea contractului. Aș fi dorit mult să știu că s-au publicat 700 de exemplare din acea urâtă, și neplăcută mie variantă, decât mai mult decât dublu! Adaug la astea și faptul că cei care au apucat să citească vechea variantă, se vor mira să descopere unele nepotriviri atunci când le vor citi pe următoarele două, obligați fiind, probabil, să cumpere exemplarul modificat. Este corect să fie așa?

Procesul

„Dacă cea mai înaltă curte nu poate fi pusă în mișcare de cel mai umil individ, justiția este o batjocură.”

George Bernard Shaw

Să ne înțelegem: s-ar fi putut evita tot ce voi descrie mai jos, chiar și ceea ce am povestit mai sus, dacă din capul locului, de la prima noastră întâlnire, din aprilie 2011, mi s-ar fi spus: „Vrei să fii publicată la Editura Herald din București? De acord, însă cu următoarele condiții:...” Poate că aș fi acceptat să nu primesc dreptul de autor pe primul tiraj, de 700 de exemplare, pentru că știu că trăiesc în România și că așa merg treburile aici.

Aș fi apreciat să mi se spună că nu au habar cum se virează impozitul și contribuțiile sociale. I-aș fi învățat, și astfel nu aș fi pierdut cinci ani de vechime la pensie.

Aș fi scăpat de tot acest proces inutil și stresant, dacă mi s-ar fi acceptat cererea de reziliere din februarie 2013, fără mișmașuri și învârteli de cifre. Dar după cum spuneam, nu puteau accepta, din moment ce scosese ră în câ un tiraj, ceea ce ar fi însemnat să rămână cu toate acele exemplare (neputând să justifice numărul lor mare), și cu banii pierduți. E de înțeles atunci de ce am fost scoasă datoare?

Dar cel mai bine ar fi fost ca eu să fi avut tăria și demnitatea să le întorc spatele și să caut altă editură, imediat ce mi s-a spus că nu-mi vor publica romanul următor. Era atât de aberant să refuzi să publici urmarea poveștii! Cum să publici doar primul volum, iar apoi să lași cititorul să caute continuarea la alte edituri? Și totuși, eu am acceptat. Azi, și probabil cât voi trăi, îmi voi reproșa acest lucru. Datorită aceluia moment de slăbiciune, nici în prezent, după cinci ani, trilogia nu există pe piața de carte. Mi-am condamnat cărțile la anonimat!

Așadar, după ce în decembrie 2012 nu mi se plătitse dreptul de autor, în februarie 2013 fiind declarată de Scrima A. debitoare, în iunie 2013, *din nou* neprimind dreptul de autor, dar având în schimb cele șase exemplare de carte cu hârtie diferită, în 12 iulie 2013, am dat în judecată Editura Herald, convinsă că mi se va face dreptate!

Am ajuns să fac acest pas și din alte motive decât cele arătate până acum. Unul dintre ele ar fi acela că descoperisem că nu mi se plătitse nici cotizația la fondul de sănătate, prin urmare nu eram asigurată. Când

medicul de familie mi-a spus că nu-mi poate de trimitere la un control cardiologic, am izbucnit în lacrimi, de rușine, și pentru că știam că nu meritam să aud așa ceva.

Apoi... pentru că în martie 2013 fusesem nevoită să-mi vând mica mea oază de liniște, apartamentul, am vrut să știu dacă eu sunt incapabila care nu mă descurc în viață - și prin urmare, merit o asemenea soartă -, sau dacă alții m-au adus în situația asta.

Cum spuneam, până la acea dată, încercasem în fel și chip să public al doilea roman din trilogie, continuarea celui de la București.

Urmând sfatul lui Scrima A. și a domnului Duma, în vara anului 2012 m-am dus la București și am căutat Editura Polirom. Am dat doar de traducători. Foarte amabili, m-au îndrumat totuși spre Cartea Românească, de pe Victoriei.

Întrând în acea clădire, am trăit iarăși sentimentul micului om venit de la țară. M-am oprit cu gura căscată în hol, zgâindu-mă la picturile din tavan. Am urcat scara, și ca și prima dată, am fost condusă într-o încăpere și rugată să aștept.

Doamna Ghiu a intrat la scurt timp, ne-am așezat și m-a ascultat cu bunăvoință, răsfoindu-mi cartea ce o listasem și legasem frumos. Mi-a spus că „arată bine”, însă când a citit pe copertă că este urmare la romanul „Peregrinul”, a tresărit și m-a întrebat unde l-am publicat. Imediat ce i-am spus, s-a ridicat brusc în picioare, mi-a întins cartea și m-a trimis s-o public tot acolo. Ori eu știam că nu pot, că Scrima nu mă mai voia.

Deși necăjită, în sinea mea i-am dat dreptate doamnei Ghiu. Și eu aș fi procedat la fel. Pentru un editor onorabil, firesc este să publici toate volumele unei cărți, nicidecum așa cum ți se năzare sau cum îți pică mai bine ca să mai scoți niște bani. Cartea trebuie respectată! Și cititorul la fel.

După întâlnirea cu doamna Ghiu, am venit acasă și am scris și altor edituri. Nu mi s-a răspuns, probabil din același motiv. Îmi plăteam greșeala!

Iar acela a fost doar începutul.

Și totuși... din toate aceste încercări, am rămas cu o nedumerire legată de reticența unor edituri, puține, de a publica autori cu alt nume decât cel real. De ce? Să fie o mentalitate a noastră, transmisă și cititorilor? Zic asta, pentru că recent, pe pagina de Facebook a uneia dintre cărțile mele, o anumită doamnă, „Amalia-Amalia”, care își afișa la avatar imaginea unei femei de la începutul secolului trecut, afirma în public că are reticențe față de autorii care scriu sub pseudonim. Câtă ipocrizie!

I-am răspuns că în acest caz, înseamnă că are reticențe și față de mulți alți scriitori, cum ar fi Ana Blandiana, Anatole France, Daniel Defoe,

George Bacovia, George Sand, Ion Barbu, Lobsang Rampa, Mark Twain, Molière, Nina Cassian, Pablo Neruda, Stendhal, Ștefan Augustin-Doinaș, Tudor Arghezi, Voltaire... și lista continuă.

Sunt convinsă că cei mai mulți scriitori, cel puțin până la un moment dat, caută liniștea, pentru a putea scrie. Ce e greu de înțeles în asta? Sau poate că au avut motive de ordin personal, ca mine. Mulți, poate majoritatea editorilor au înțeles, cum ar fi cei care au publicat-o, de exemplu, vreme de peste 150 de ani, pe renumita scriitoare George Sand. Aș fi foarte curiosă să știu dacă sunt singura care, la mulți ani după ce-am citit-o, am aflat că folosește un pseudonim, și că e femeie.

Pe de altă parte vorbim, nu-i așa?, de munca cuiva, și de respectul față de ea. Se mai pot adăuga multe alte motive, inclusiv modestia. Nu se prea mai poartă în ziua de azi, știu. Sau nu ne mai permitem să fim rușinoși... pentru că la concurența care există, și la tendința omului de a „pipăi” cu ochii și urechile o persoană, pentru a-și face o idee despre ceea ce a scris - în funcție de surâs și, probabil de freză și îmbrăcăminte - se poartă lansările de carte, cu tam-tam, blițuri și vorbărie. Exact opusul a ceea ce-și dorește un scriitor. Mă rog, sunt și excepții, desigur.

În cererea de chemare în judecată mi-am pus toată supărarea și frustrarea adunate în acești 2 ani, cerând rezilierea contractului, plata dreptului meu de autor, reconstituirea vechimii în muncă, solicitând expertiză contabilă și permisiunea de-a aduce probe pe parcursul dezbatărilor. Și judecarea în lipsă, atât datorită distanței mari de la Timișoara la București, cât și mergând pe convingerea că „verba volant, scripta manent”.

După ce am plătit cei 100 de lei taxă judiciară, cum zice legea, am trimis chitanța și cererea acolo unde scria în contractul de editare: Judecătoria Sectorului 2 București.

Dacă cineva mi-ar fi spus că eu, omul de rând, voi fi obligată să învăț legi și proceduri, să formulez cerere de restituire a taxelor judiciare, cerere de reexaminare, contestație în anulare și solicitare de a se judeca procesul după un anumit articol de lege din Legea Dreptului de Autor, aș fi spus că nu știe ce vorbește! Vorbim de Justiție, nu? Și pentru ce există, dacă nu pentru noi mai întâi, cei mici, neștiutori și neajutorați?

Și, evident, dacă aș fi știu ce mă așteaptă, mi-aș fi luat avocat! Însă, repet, aveam încredere în judecători și în litera scrisă.

În 27 decembrie 2013, mi-a venit rândul. Am aflat asta, pentru că a trebuit să trimit alți bani, adică 745 de lei, cerându-mi-se să zic neapărat și

repede (în 10 zile) valoarea reținerilor la sursă, adică sănătatea, pensia, șomajul, neplătite de editură. No, acuma... eu încă nu știam pe-atunci care dintre cotizații se plătesc la scriitori, însă pensia, după a mea minte, trebuia plătită, pentru că munca mea era acolo, la cei de la editură!

Păi, doamnă judecătoare Bărbulescu Ramona Maria, cum să vă fi zis, chiar și „estimativ și provizoriu”, din moment ce editura nu s-a milostivit să îmi trimită de un an și jumătate nicio cifră, să știu și eu încasările, ca să vă pot calcula apoi ce dorești? Cum să vă fi declarat valoarea contractului de editare, din moment ce pe el nu era trecută nicio sumă? Voi ați o cifră din burtă? Asta ar fi însemnat „estimativ și provizoriu”?

Și totuși am plătit cei 745 de lei, pentru că nu mai puteam da înapoi. Voiam să-mi recapăt cartea acasă, ca să pot merge înainte. Cum spuneam, editurile nici nu voiau să audă să-mi publice al doilea volum.

Și am mai plătit, tot de teama de a nu fi obligată să stau încă doi ani jumate cu editura, în 28 martie 2014, 60 de lei. Dar tot n-a fost bine! Pentru că nu am declarat valorile cerute și nu mi-am calculat și plătit taxa judiciară aferentă, se pare că s-a considerat reavoință. Simplu!

Adică... legea⁶ zice că eu, autoarea, am de plătit doar acei 100 de lei, iar doamna judecătoare zice, ba! ...chiar dacă nu aveam - pur și simplu *nu-aveam* - de unde să-i scot cifrele respective, decât mințind! Sau... să fi rugat frumos, cu glas umil, pe cei de la editură să mi le spună?

Iar după ce am plătit cei peste 800 și ceva de lei în plus, doamna judecătoare a zis că nu-i bai dacă pierd cei cinci ani de vechime la pensie, nu-i bai nici dacă nu am asigurare de sănătate - prin urmare, să fac bine și să nu mă îmbolnăvesc, și nici să nu mor cumva (ajutorul de înmormântare se dă numai cotizanților) - și mi-a respins capetele de cerere privitoare la asigurările sociale și... rezilierea contractului! Poc în „capul” Constituției!

Măi, că bine zice românul, că de ce ți-i frică nu scapi! No, că n-am scăpat.

Speriată tare de decizia doamnei judecătoare, ca omu' prost, m-am pus repejor și am inventat o sumă... mulțumitoare, mi-am calculat asigurările sociale nevirate de editură, am declarat o valoare maximă la contract, fără rabaturi, fără nimic, fix la prețul maxim, de raft, apoi am căutat pe internet, mi-am calculat taxa de timbru și am virat, în 29 aprilie 2014, alți 196,5 lei... fără să știu încă ce s-a întâmplat la București. Deci, total până acum, 10.015

⁶ OUG 80/2013, art 13 lit a

lei plătiți *peste* ce zice OUG-ul. Noroc că-mi vândusem acoperișul și putusem plăti.

Când, în sfârșit, am aflat ce se întâmplase în vreme ce eu mă agitam, am izbucnit în râs... pentru că am avut clara senzație că viața își râde bine de mine! Trebuia să-i țin isonul și să râd și eu. Amar!

Așadar, după ce doamna judecătoare Bărbulescu Ramona Maria a binevoit să mă lipsească de cinci ani de vechime la pensie, după ce mi-a ordonat să rămân sănătoasă și să nu mor, după ce a decis că musai-trebe să mai stau doi ani jumate cu editura, chiar și așa, pe gratis, și după ce mi-a cerut o sumă greu de plătit chiar și pentru un salariat - cum este considerat, după lege, scriitorul cu contract de editare -, darămite pentru un om fără venit ca mine, și-a declinat competența pe soluționarea cauzei!

În concluzie, dosar 21425/300/2013 închis.

Buuun! Am mers mai departe, dacă tot plătisem atâția bani să mi se facă dreptate. Am căutat pe internet și m-am pus să întocmesc repejor o cerere de reexaminare. Așa mi se părea firesc, ca din moment ce doamna a recunoscut că nu se pricepe, nici ceea ce a decis, nu putea fi treabă gândită cu dreptate. Am trimis cererea la sfârșit de aprilie 2014, iar în 2 iulie am primit citație pentru 19 august 2014, dată la care dosarul fusese deja transferat la Tribunal și primise numărul 26726/3/2014.

Încurcată treabă!

Și m-am pus pe tren, pentru că pe citație scria că sunt chemată în camera de consiliu, asta însemnând că nu va fi ședință publică ordinară. Prin urmare, am apreciat eu la momentul respectiv, frumos ar fi să dau dovadă de respect și să mă prezint în fața judecătoarei, că doar și pentru mine se afla acolo în acea zi. Speram mult să mă ajute, să privească altfel lucrurile. Adică drept!

Așa că, în 18 august am luat calea Bucureștiului din nou, cu mai mult optimism.

Și pentru că întâlnirea fusese stabilită la ora 12, m-am cazat la „Miorița” de pe Lipskani. Două nopți. Cum altfel, din moment ce ziua hotelieră se încheie taman la ora la care eram programată?

A doua zi, mergând la Judecătorie, m-am bucurat să văd că eram a treia pe listă, și că persoana de pe locul al doilea nu venise.

Cu inima cât un purice și bătând să-mi spargă pieptul, am intrat în camera de consiliu. Aici, așa cum îmi imaginasem, am fost întâmpinată de judecătoare și grefieră.

Doamna judecătoare Ivan Mihaela m-a privit peste rama ochelarilor și m-a întrebat de ce consider eu că ceea ce a decis colega dumneaei nu este drept.

În primul moment mi s-a blocat respirația! Apoi am dat din buze, pentru că și mintea mi se blocase, și nu găseam nicidecum cuvinte să-i răspund, stupefiată, pur și simplu, de întrebarea ei!

Când am dat totuși să-i răspund, pentru că așa se cuvenea, chiar dacă între timp se pusese pe căutat printre dosarele ce le avea în față și nu mă mai scruta sever peste rama ochelarilor, n-am apucat s-o fac, pentru că s-a întors spre grefieră și i-a spus că se amână pe 17 septembrie, întrucât dosarul meu nu se afla în teancul de pe masă. Apoi m-a privit din nou peste rama ochelarilor, și cu glas, ce mie mi-a sunat foarte indiferent, mi-a repetat data.

Mi-am înghițit gogoloiul amar din gât și am tăcut, pentru că iar am făcut scurt-circuit la creier, nevenindu-mi să cred că bătușem peste 550 de kilometri, urmând să mai bat alți 550 la întoarcere, și că plătisem 300 de lei cazarea, inutil!

Dar... ce-aș fi putut spune? Că am primit citația cu mai bine de o lună în urmă și că arhiva se afla în aceeași clădire? Nici nu puteam, și nici nu avea rost, pentru că până am reușit să ies din năuceala mea și să fiu capabilă să leg - în gând, desigur - aceste cuvinte, doamna judecătoare a și uitat că exist. Am reușit să gădesc în mintea-mi năucă și să rostesc un „la revedere” anemic, deși știam că nu voi mai reveni la data respectivă. Nu mai aveam bani. Banii încasați în urmă cu un an jumate pe micul meu apartament se terminaseră. Motivele sunt multe, în principal acela că banii se duc repede, mai ales când stai în chirie; când alții se folosesc cu nerușinare de munca ta, fără să-ți plătească partea de bani; când nimănui nu-i pasă că nu-i ai, și toți au pretenția să fii punctual și să plătești serviciile de care te folosești. Nimic nu este gratuit în lumea asta, nici chiar pentru un scriitor sărac. Doar soarele, din fericire. Încă.

S-a confirmat ulterior că solidaritatea de breaslă funcționează bine și în Justiție. N-ai ce-i face. O avem în sânge. E instinctivă.

Astfel că, deși îmi pusesem în scris explicațiile și mă scuzasem pentru neprezentarea la termenul următor, decizia doamnei judecătoare Ivan Mihaela a fost de respingere a cererii de reexaminare. Și gata! ...lăsându-mă din nou în „brațe” cu anii pierduți de pensie, cu sănătate pusă la conservat, și, bineînțeles, cu editura ce își vedea mai departe liniștită de treabă și de profitul de pe urma muncii mele.

Mi s-a părut tare ciudat, pentru că până și omu' ăl simplu, fără prea multă școală, știe că atunci când cineva ia o decizie, iar apoi recunoaște că nu se pricepe, se retrage, luându-și cu el și decizia greșită. Asumându-și-o. Că de nu, e ca și cum eu, cu permis de mașină mică, m-aș urca într-un autobuz, aș da cu el în stâlp, aș sparge câteva capete de pasageri, apoi m-aș da jos și aș lăsa șoferul competent în locul meu, iar acesta ar continua frumușel cursa, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. „Și ce-i dacă-s răniți? Se descurcă ei! Eu am un grafic de respectat”, ar putea zice competentul. Iar mâine zi, pentru că-mi place să conduc autobuzul și să privesc lumea de sus, mă voi urca iar la volan. E bine așa? Drept îi?

Deznădăjduită, neștiind ce altă cale să apuc, i-am scris ministrului Justiției, pe-atunci Cazanciuc. Recunosc că am făcut-o fără prea mari speranțe, și s-a dovedit că am intuit bine.

Răspunsul primit, nu din partea domniei sale, ci din cea a serviciului de comunicare și relații publice, m-a trimis la articole de lege, cu calda recomandare să îmi iau un avocat.

Nu am capitulat. Și nici disperat, pentru că mai aveam o mică rezervă de speranță pentru primul termen, din 11 decembrie 2014, ce avea să se desfășoare, în sfârșit (după un an și mai bine de rătăcirii), la Tribunal, la o instanță specializată pe proprietatea intelectuală.

Și cu altă porție de optimism, decisă de-acum că trebuie să fiu prezentă la ședințe, m-am pus iar pe scris, și la data stabilită am depus în mâna doamnei judecătoare Opriță Steliana solicitarea scrisă, pe care i-am transmis-o și verbal, de a încuviința judecarea cauzei conform articolului 150/2 din Legea 8 a Dreptului de Autor, după care, printre altele, ar fi trebuit să se scurteze termenele, până atunci stabilite tot la 3 luni.

Ca urmare la solicitare, am primit următorul termen în 12 martie 2015, după alte 3 luni. De râs? De plâns? Ei bine, le-am făcut pe ambele. Pe rând. Că noi, ăștia, din umila pătură de jos, știm a râde cu amărăciune de necaz. Cu lacrimi!

Optimismul cu care venisem, mi s-a risipit instantaneu când doamna judecătoare mi-a spus că se va ține în continuare cont de decizia judecătoarei ce și-a declinat competența în urmă cu opt luni, și că procesul va decurge mai departe, așa „ciuntit” cum era, fără cele mai importante capete de cerere, pentru care, de altfel, deschisese procesul.

Și pentru că doamna judecătoare m-a obligat să declar atunci, pe loc și imediat, probele pe care intenționasem să le solicit ulterior, în funcție de derularea procesului, am cerut ca tipografia „Lumina” să ne spună câte

exemplare din cartea mea s-au tipărit, explicându-i motivul și arătându-i exemplarele din 2011 și 2013-14, cu paginile mai mult și mai puțin îngălbenite. Cererea mi-a fost încuviințată.

Dezamăgită profund, nedumerită, chiar intrigată de nedreptatea ce mi se făcuse prin menținerea celor două capete de cerere anulate, fiind deja a treia judecătorească căreia nu i se părea nimic nefiresc în faptul că pierdeam ani de pensie și că eram obligată să accept în continuare sfidarea celor de la editură, am căutat ajutor mai sus. Ei nu... nu chiar la Dumnezeu, pentru că El, oricum, s-a dovedit mai târziu, era lângă mine. Azi așa spune că nu așa fi meritat.

Așadar, încurajată de faptul că în campania electorală primisem o seamă de emailuri semnate „Cu drag, Klaus”, următoarea petiție am adresat-o președintelui țării. De această dată mi-am pus multe speranțe, mai toate ce le-am găsit prin colțurile sufletului, pentru că citisem în Constituție că președintele veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice, că numește judecătorii și mediază relațiile dintre noi, oamenii simpli, și instituțiile statului.

După 31 de zile, mi-a răspuns consilierul, domnul Gabriel Cristian Piscociu, spunându-mi că ceea ce solicit, nu intră în atribuțiile președintelui, respectiv nu e treaba domniei sale să vadă că judecătorii m-au stors de bani, că m-au lipsit de anii de pensie și că, mai ales, nu m-au judecat după Legea 8, cum s-ar fi convenit. M-a invitat să respect procedura, scriindu-mi (mai cu diacritice, mai fără) că *„justitia se realizează prin Înalta Curte de Casatie si Justitie si prin celelalte instante judecatoresti stabilite prin lege. Legalitatea si temeinicia unei hotarâri judecatoresti nu pot fi puse în discutie decât în condițiile legii procesuale, prin exercitarea cailor de atac ordinare sau extraordinare, iar potrivit dispozitiilor art. 124 alin 3 judecatorii sunt independenti si se supun numai legii.”*

No, bun, mi-am zis. S-a dus naibii dreptatea ce-o căutam. Că bani să ajung la curțile 'celea înalte, n-oi avea în veci! Și nici nu puteam înțelege de ce așa fi nevoită s-o fac, din moment ce Legea 8, la articolul 150/2 (de care se pare că nu se prea știe) zice așa: *“Sumele datorate autorilor, ca urmare a utilizării operelor lor, beneficiază de aceeași protecție ca și salariile și nu pot fi urmărite decât în aceleași condiții.”*

Ce-am înțeles eu din asta, cu a mea minte ignorantă? Că statutul meu în fața instanței ar fi trebuit să fie cel de salariat. Asta și eram, de altfel. Că nu-i diferență să mergi zi de zi la lucru și să faci ușor-ușurel treaba ce-o ai de făcut, cu instrumentele puse la dispoziție de angajator, ori să găști toată treaba, cu pana, hârtia și mîntea ta, și s-o dai cuiva spre folosință. Că

și-ntr-o situație și-ntr-alta, munca cinstită trebuie plătită, și-odată cu ea și pensia și sănătatea. Iar dacă nu-ți este munca plătită, n-ai de unde plăti la rândul-ți avocat, și nici nu poți aștepta o veșnicie până judecătorii se duminesc cine poate judeca pricina. Că mori cu dreptatea-n brațe, cum zice românul'. Și după cum povestesc eu aici, chiar așa și este.

Prin urmare, legiuitorul a gândit bine. Da' pentru cine a gândit? ...eu încă nu știu zice.

Tipografeii Lumina nu i-au ajuns cele trei luni, așa că, în 12 martie 2015, nu a răspuns solicitării instanței, iar cauza s-a amânat, stabilindu-se un alt termen, tot peste trei luni, în 11 iunie 2015, când răspunsul tipografeii a venit: s-au tipărit 700 de exemplare!

De ce nu m-am mirat? Și de ce mi-a sunat brusc în minte o altă vorbă a românului, care zice că cine se aseamănă se adună? Doar nu aveau să dea explicații instanței - mai ales că nici nu li s-a cerut - de ce, din moment ce în octombrie 2010 fusese eliberată factură pe cele 700 de exemplare, hârtia avea mai multe nuanțe?

Hârtia nu minte, repet. În toți acești ani, a continuat să se îngălbenească uniform, trei cu trei. Omul este cel care minte, și o face cu un curaj surprinzător!

Da' să zic mai departe:

Având termen atât de generos, de trei luni, am avut vreme să cuget la ce mai aveam dreptul să obțin prin lege, aflându-mă de acum, consideram eu, în fața unei instanțe superioare.

De asemenea, am căutat să văd ce mai pot face în privința celor două capete de cerere anulate, pentru că mi se părea îngrozitor de nedrept să pierd anii de pensie și să-mi las cartea la editură încă un an și. Cartea 'ceea necorectată și cu aspect urât!

Așa că, prin aprilie 2015, am căutat pe internet și am învățat să întocmesc cerere de restituire a taxelor judiciare, pentru cele peste zece milioane încasate în plus de prima instanță, convinsă că doamnei judecătoare i se va părea normal să-mi cer banii înapoi, din moment ce, pe speță fiind, gândeam eu cu naivitate, trebuia să știe că n-ar fi trebuit să plătesc decât suta de început.

Apoi am descoperit că puteam face contestație în anulare împotriva deciziei pronunțate de doamna judecătoare Mihaela Ivan. Mă încadram încă în termen.

Am învățat să le întocmesc și le-am trimis repejor pe ambele, în 23 aprilie 2015.

La prima cerere, cea de restituire a banilor, nu am primit nici azi răspuns. Că de!, statul nu dă ușor banii înapoi, ci doar ți-i ia ușor. Uneori bătând zdravăn cu pumnul în masă, ca nu cumva să îndrăznești, tu, umilă furnică sânguincioasă, să nu asiguri salariile celor care zic că-s acolo pentru binele tău!

La contestația în anulare, care după știința mea ar fi trebuit să se desfășoare în regim de urgență, am primit termen în octombrie 2015, când deja nu mai avea rost. Cum ziceam mai devreme, Alticineva, o Instanță Superioară, mai presus de vremelnicul om, a decis să intervină. Că ne place sau nu, că suntem ateii au ba, că uităm la bine și ne amintim la rău, Ea există. Fiecare, cândva, vom vedea că așa este!

Paranteză:

Imediat ce s-au trezit dați în judecată, cei de la editură și-au amintit, după *trei* termene nerespectate, adică după un an jumate, că trebuie să îmi plătească dreptul meu bănesc pe munca de care se foloseau. Au dat cu mătura prin pod și au strâns o sumă oarecare, fără justificare scrisă, știind, ceea ce eu încă nu știam, că acest gen de prefăcătorie este interpretat de instanță drept unul de bună-voință. Gata! S-au spălat de păcate!

Și iată că astfel, datorită procesului, m-au fericit cu niște bani în ianuarie 2014, și alții peste încă un an, tot în ianuarie, avocata lor susținând tare și apăsât în fața judecătoarei, că asta a fost tot, și că romanul meu este epuizat.

Trebuie să ai un curaj fenomenal(!), sau obrăznicie, să afirmi acest lucru răspicat în fața unei instanțe de judecată, ca apoi să continui să-ți vezi de treburile tale necinstite! Afirm asta pentru că, luni după aceea, au continuat să-mi vândă cartea, dar numai prin comenzi telefonice, cu verificarea în prealabil a cumpărătorului. Probabil că unuia din Timișoara, orașul meu, i-ar fi spus că romanul este epuizat.

Așa i-au vândut un exemplar prietenei mele din București, în octombrie 2015 - la aproape un an de la afirmația că gata, cartea nu mai este - exemplar pe care nu au apreciat de cuviință să mi-l declare și să-mi trimită dreptul de autor, la fel cum nici nu l-au înscris în documentele contabile. Toate mișcările s-au oprit la data la care mi-au virat banii în cont, în 23 ianuarie 2015.

Astfel că îmi permit să întreb: câte exemplare s-au mai vândut în acest mod furișat?

Prin urmare, aceasta este imaginea la care ținea atât de mult Scrima A. cu doi ani în urmă, când mă amenința. Faptul că, bazându-mă pe dovezi, scriu azi toate acestea, mai poate afecta imaginea societății, mai mult decât au făcut-o propriile-i fapte?

Închid paranteza.

Așteptam, cum spuneam, ca la termenul din iunie 2015, să mi se dea un răspuns privitor la sumele încasate în plus ca taxe judiciare. N-am primit. Mi-ar fi prins tare bine acei bani!

În schimb, am primit răspunsul la interogatoriul depus la termenul anterior, în care formulasem întrebările în așa fel ca să pot dovedi ulterior că răspunsurile date de Scrima A. sunt neadevărate. Iar eu am fost luată la întrebări pe loc, de chiar cei care m-au nedreptățit.

Nu înțeleg ce e cu legea asta! Cine o face? Și pentru cine? Cum mă pot ei lua la întrebări, când se folosesc de munca mea și de banii ce mi se cuvin? Și de ce eu să răspund *pe loc* la întrebări ce se referă la evenimente petrecute cu patru ani în urmă, în condiții de emoții și stres, în fața instanței de judecată, iar celor de la editură să li se dea 3 luni timp de gândire, cu posibilitatea de-a sta să cugete în liniște?

Că, zic eu acum, dacă s-ar fi luat în considerare articolul 150/2 din Legea Dreptului de Autor, nu s-ar fi întâmplat așa... pentru că un salariat nu trebuie să dovedească nimic, să administreze probe, și totul s-ar fi terminat mult mai repede, iar eu nu aș fi stat acum să scormonesc într-un trecut mizerabil!

Și când mă gândesc că toate astea numai pentru că pe contractul de editare scria „judecătore”, și nu „tribunal”.

Dar să purced mai departe:

Pentru că tipografia declarase în scris că se scosese, conform singurei facturi, din octombrie 2011, doar 700 de exemplare, am solicitat încuviințarea probei cu expertiză contabilă, înmânând instanței obiectivele.

Doamna judecătore s-a uitat peste obiective și a stabilit ca termen următor, data de 10 septembrie. Apoi s-a uitat la mine și mi-a spus: „O să vedeți în încheierea de ședință dacă s-a aprobat sau nu, și dacă da, cu ce obiective.”

No, că eu, așa emoționată tare cum eram, mai ales după avalanșa verbală a avocatei editurii, n-am priceput ce vrea să zică doamna judecătore cu „încheierea de ședință”. Tot ce am reținut a fost data la care urma să vin iarăși în București, știind că va trebui să am la mine banii pentru expertiza contabilă.

Așa că, imediat ce am ieșit din clădire, m-am dus la rulota din colț, mi-am luat o cafea Tchibo și m-am pus pe marginea de beton de lângă. În timp ce-mi savuram cafeaua, încă tremurând, am dat două telefoane: primul, la experta contabilă din Timișoara care îmi făcuse lista cu obiective, și pe care intenționez să o solicit ca expert contabil asistent; al doilea, fiului meu. Ambilor le-am spus, necăjită, același lucru, că s-a amânat pe septembrie, întrebându-i și pe ei, nedumerită, de ce îi trebuia instanței trei luni ca să decidă efectuarea expertizei contabile. De ce nu a putut spune atunci da sau ba, ca să știu ce am de făcut atât eu, cât și fiul meu, care urma să plătească expertiza?

Peste vară am primit și citația la contestația în anulare, cu termen în 26 octombrie 2015.

Și am stat și am cugetat așa: dacă la termenul din septembrie, doamna judecătorească va încuviința proba cu expertiza contabilă, asta ar fi însemnat să se efectueze fără să se ia în calcul cotizațiile neplătite la asigurările sociale, deci și cei cinci ani de vechime la pensie. Nu era bine deloc!

Așa că mi-am propus, crezând încă în dreptate, să merg cu citația în mână și să i-o arăt doamnei judecătorească, sperând să înțeleagă și să amâne efectuarea expertizei pe decembrie, la cele trei luni cu care deja mă obișnuisera.

Așa am gândit, însă socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din târg, de cele mai multe ori.

Apropiindu-se termenul din septembrie, cu o săptămână înainte, aflând de portalul de pe internet, am intrat să mă uit. Dar în secunda următoare am înlemnit! Ceea ce scrisese cu trei luni în urmă, când revenisem acasă de la București, nu mai era! Acum scria că în iunie mi se admisesse expertiza, mi se respinsese obiectivul 7 din listă, și că fusese deja ales expertul ce urma să efectueze expertiza, în persoana doamnei Bostan Gabriela! ...urmând ca eu să plătesc un onorariu provizoriu de 1000 de lei. Iar la sfârșit: „*Pronunțată în ședință publică, azi, 11.06.2015*”!

Am simțit că amețesc! Că nu mai pot duce toate astea! Că am obosit să aștept să mi se facă dreptate.

Ce s-ar fi întâmplat dacă nu aș fi știu să intru pe portalul instanțelor de judecată? Câți dintre noi, ăi simpli, din popor, știm? Dar dacă aș fi locuit la țară și n-aș fi avut internet? M-aș fi dus în 9 septembrie la București și aș fi aflat că ar fi trebuit să plătesc deja expertiza? Pe portal scria, cu data de iunie: „*Pune în vedere reclamantei achitarea onorariului.*” Când mi s-a pus în vedere? Cum?

De doi ani strigam după ajutor, spunându-le judecătoarelor că nu am niciun venit, iar acum mai aveam de plătit încă 1000 de lei. De ce nu primi-se mai degrabă răspuns la cererea mea de restituire a taxelor judiciare? Era, până la urmă, vorba de cam aceeași sumă!

Singura soluție pe care am găsit-o atunci, pe moment, și în starea de șoc în care eram, a fost să scriu o cerere prin care să cer amânare, să o motivez și să spun instanței de termenul primit la contestația în anulare. Am scris-o și am trimis-o în 3 septembrie 2015, cu șapte zile înainte de data procesului.

Apoi am așteptat. În după-masa zilei de 10 septembrie 2015, am citit pe portal că se amână pronunțarea peste o săptămână. Nefiind de față, n-am înțeles ce însemna asta și asupra a ce urma să se pronunțe. Am așteptat să fiu anunțată în scris.

Nu s-a întâmplat așa, dar în schimb, la data respectivă, a apărut scris astfel: *„Solutia pe scurt: Respinge în totalitate acțiunea, ca neîntemeiată. Obligă reclamanta la 4000 lei cheltuieli de judecată către părâtă. Cu apel în 30 zile de la comunicare. Pronunțată în ședință publică, 17.09.2015.”*

„Respinge în totalitate acțiunea... neîntemeiată... 4000 de lei...” atât am văzut înainte să mi se pună ceața pe ochi. Eram condamnată!

Și atunci am depus armele. Am renunțat! Numai un nebun ar fi dus mai departe o asemenea luptă cu morile de vânt.⁷

Prin urmare, am depus armele, obosită, dezamăgită, fără speranță. Fiul meu însă, mai tânăr fiind, și mai puțin îndoit de viață, a decis în locul meu. Mi-a virat în cont cei 1000 de lei cu care ar fi trebuit să plătesc expertiza contabilă, și mi-a spus să fac bine și să caut un avocat în București.

Și uite-așa, am luat iar calea Bucureștiului, cu sufletul greu, după ce găsisem o firmă de avocatură pe internet. I-am plătit avocatului serviciul de a mă reprezenta la apel, și ne-am pus pe așteptat. După cum scria pe portal, aveam 30 de zile de la comunicare, timp în care să formulăm cererea.

Lunile au trecut, au venit alte sărbători triste, apoi au mai trecut alte două luni, până când, la 1 martie 2016, am hotărât să plec din nou la București și să consult dosarul.

⁷ Pentru că la acea dată, statul român, prin ai lui funcționari, ar fi trebuit să mă ajute să recuperez din altă parte, de la altă editură, 18.000 de lei, însă nu o făcea, dar în schimb mă condamnase să plătesc 4000 de lei celor care până atunci obținuseră profituri, la alb și la negru, din munca mea, am luat decizia că această carte trebuie scrisă și arătată lumii.

O paranteză mai frumoasă:

M-am urcat pe tren, luând cu mine un exemplar din al treilea roman. Voiam să-l dăruiesc unei cititoare fidele din Sibiu. Cu vreo trei ani în urmă primisem un mesaj, în care mama ei îmi scria scurt: „Mi-ai făcut copila să plângă!” Se referea la prima carte, cea în discuție aici.

Ajunsă în Sibiu, am coborât pe peron și am căutat din priviri plângăcioasa. Silvana s-a apropiat de mine ținând în mână un buchețel de flori de primăvară - zambile roz și ghiocei. N-am vorbit mult, pentru că era foarte emoționată, iar eu, pentru că am fost profund impresionată de gestul ei, felul în care m-a privit și ochii-i scăldați în lacrimi. Silvana mi-a arătat cât de important este să nu mă opresc. Stând acasă și scriind, prea puțin pot ști ce influență are munca mea asupra oamenilor. La un moment dat avem nevoie de aceste confirmări. Lacrimile din ochii Silvanei au fost un Dar neprețuit pentru mine! Chipul ei frumos și blânduț îl voi purta în suflet toată viața!

Închid paranteza.

Așadar, mergând la București, am aflat de intervenția Instanței Superioare de care am pomenit mai devreme. Cineva, undeva Sus, se săturase probabil să vadă ce se întâmplă, atât în București, cât și în Timișoara - proces despre care urmează să scriu mai încolo.

Procesul din București fiind trunchiat și vai de mama lui, s-a „aranjat” ca decizia instanței, din 17 septembrie 2015, să fie trimisă pe o adresă greșită. Și așa, iată că în martie 2016, m-am descoperit încă în termen, cu avocat plătit din banii de expertiză, și cu șansa de-a o lua iar de la capăt, sper eu, cu mai multă răbdare și așa cum zice legea în ceea ce mă privește.

Nu știu... nu mă pricep, și nici nu am de gând să mai învăț ce înseamnă Apelul. Am învățat suficiente legi și proceduri, lucruri care nu ar fi trebuit să mă privească, toate în detrimentul scrisului și, desigur, al cititorilor mei. Am pierdut destul timp!

În concluzie, indiferent ce va fi atunci când, în sfârșit, se va termina procesul, contractul de editare va fi încheiat. Atât am cerut: banii ce mi se cuvin, anii de pensie, asigurarea de sănătate, eliberarea mea de niște „angajatori” care nu-mi prețuiesc munca, și libertatea de a-mi publica trilogia, putând astfel să-mi câștig traiul. Se pare însă, că am fost prea îndrăzneță să cer atât de mult!

În prezent, cărțile mele, toate trei finalizate - datorită unor oameni, pe de-o parte, vicleni și lacomi, pe de alta, nepăsători și prea grăbiți - stau în calculator, nu în mâinile cititorilor. Prima, pentru că se află încă la București, epuizată de pe piața de carte, urmând să mai rămână acolo

până în 14 septembrie 2016; a doua, voi detalia în continuare; a treia, fiind strâns legată de prima și a doua, din respect față de cititor, nu o promovez. Mai am de așteptat încă cinci luni, apoi voi vedea.

Intervallum

Editori... vedete... poeți... toate între ghilimele, este ceea ce îmi vine în minte în timp ce descopăr pe Feisbuc, printre pisici, căței, floricele și pupici cu inimioare, articolul din care aflu că săptămâna viitoare vor face lansări de carte la Bookfest. Văzându-le zâmbetele după care își ascund micimea, ghemul de indignare din stomac a revenit. Iar faptul că știu că sunt lăsați să-și savureze liniștiți gloria, împreună cu părtașii de aceeași josnică speță de care s-au înconjurat, mi-a stricat ziua, deja proastă.

Și gândindu-mă la acești farsori, despre care voi vorbi mintenaș, mi-au răsarit în minte rândurile scrise de domnul Liiceanu, prin care și-a motivat plecarea din Uniunea Scriitorilor. Deschid pagina de internet și recitesc articolul. Și ca de fiecare dată, mă crucesc ca proasta, iar greața mi se strânge în gâtlej când ajung la exemplele date de domnia sa, cu scriitorii apreciați de USR și ale lor dejecții mentale. Nu-mi vine să cred că cineva poate să scrie și să publice asemenea cuvinte! Să se mândrească cu ceea ce mintea-i a debitat, și, mai ales, să fie încurajat să continue s-o facă. Incredibil!

Așadar, îi sunt recunoscătoare domnului Liiceanu pentru rândurile scrise. După multe luni în care am șovăit, articolul domniei sale a venit ca o încurajare, ca o confirmare a ceea ce simțeam: că e nevoie să deschid gura.

Dar îi mulțumesc și vedetei între ghilimele pentru zâmbetul sardonice. Uneori, ca în cazul meu, este nevoie de un val de furie care să te împingă, să te oblige să te miști, să faci naibii ceva!

Pomeneam pe undeva de paraziți. Și iată că gându-mi se grăbește să dezbata acest subiect:

După a mea viziune, sunt paraziți și paraziți. Unii nu știu că sunt. Puturoșenia este firescul lor. Nu știu să fie altfel, săracii. Alții însă știu că sunt paraziți, și se plac așa cum sunt... chiar se mândresc cu felul lor șmecher de-a fi, recurgând la metode tot mai sofisticate, pe măsura dezvoltării inteligenței lor negative, și, desigur, tolerați și chiar susținuți de alții ca ei.

Această specie există dintotdeauna, nu avem ce-i face. De când Dumnezeu a gândit lumea, au existat bacterii, viermi, paraziți⁸ ...fiecare specie căutând să se extindă, să supraviețuiască. Cât trăim, luptăm clipă de clipă să le facem față. La nivel micro, dar și macro.

⁸ Parazit - organism animal sau vegetal care trăiește și se hrănește pe seama altui organism, căruia îi provoacă adesea daune, boli sau chiar moartea. (Dex)

De regulă, fiecare specie își caută sursa de trai în afara ei. Noi, specia umană, am inventat zeii și le-am permis unora să se creadă zei. Am inventat sclavagismul. Am uitat să muncim pentru binele comun, precum albina. Într-un stup, până și trântorul caută să se facă util. Paraziții nu sunt acceptați, pentru că albina știe că paraziții doar iau și nu știu să spună nici „mulțumesc”.

Omul e singura specie care și-a dezvoltat propriii paraziți. De plictis, probabil. Suntem cocoțați în capăt de lanț trofic și nu mai avem de ce ne uni spre a ne apăra de răul din exterior. Îi știm că sunt acolo, ei, paraziții noștri, le permitem să se hrănească din ființa noastră, fără opunere, și mai grav, le permitem să se extindă ca o plagă. Ca râia! Suntem singurii care de milenii ne omorâm între noi, cu piatra, arcul și săgeata, sulița, ghilotina... și mai nou, ucidem încet, cu diplomație, cu zâmbetul pe buze. În numele confortului personal. De teama de-a nu fi prea mici. Nu contează cum! Scopul nu este acela de-a ajuta, de-a face bine. Scopul acestor paraziți imorali, tot mai mulți, este acela de-a o duce cât mai bine în plan individual. Avizi după putere, dornici să fie observați, admirați și preamăriți, calcă în picioare, distrug suflete, dacă nu prin faptă premeditată, atunci prin nepăsare și indolență. *Și ce-i dacă?* au învățat să gândească. *Cât mie mi-e bine... vină potopul!*

Și astfel, în goana după mai bine, nu mai vedem omul de lângă noi, nu vrem să știm că brutarul s-a trezit la ora 4 și a aprins cuptorul de pâine, ca noi să avem ce pune pe masă; că vatmanul s-a urcat în vehiculul acela mare, asumându-și responsabilitatea și obligația de a ne duce la serviciu, sau duminica la distracție; că băiatul care vine dimineața la benzinărie să ne șteargă parbrizul, lucrează de aseară, că are ochii umflați și roșii, și totuși ne salută și ne zâmbește. Am uitat să privim ce fac alții pentru noi, părându-ni-se firesc să fie acolo. Suntem tot mai orbi. Ne permitem să uităm că fără ei... unul fără altul, am fi nimic. Am uitat să spunem „mulțumesc”. În gând... sincer... cu suflet.

Istoria ne arată că suntem un neam ce încălzim la sân șerpi fără scrupule. Îi hrănim. Creștem de secole micimi de oameni care nu văd mai departe de burta lor, și care, pentru un bănuț, își vând sufletul dracului. De la Burebista începând, mergând pe firul istoriei... la Vlad Țepeș, Mihai Viteazu, Brâncoveanu, Horia, Cloșca și Crișan, am avut printre noi trădători. Și după ce-și trădează seamănu, cu fariseică smerenie își fac cruce și îndrăznesc să vorbească de frumos și spiritualitate. A naibii ipocrizie!

Povestea a doua

*„Am văzut mulți oameni care nu aveau haine pe ei
Am văzut multe haine în care nu erau oameni”*

Rumi

Visam frumos atunci când îmi imaginam că voi sta în fața laptopului și îmi voi putea scrie cărțile în liniște, gândind că editurile își vor face cum se cuvine treaba.

Visam frumos și atunci când am crezut că judecătorii din București îmi vor face dreptate, fiind atât de evident faptul că trei termene din contract nu au fost respectate... și mai altele în plus.

Tot frumos visam și când am crezut că dacă voi plăti o editură, fără să aștept apoi cu mâna întinsă să primesc ce mi se cuvine, va fi bine. Nu știam că există tipografi care se pretind a fi editori, că de partea cealaltă a mesei, privindu-mă cu ochi binevoitori și plini de înțelegere, stau oameni versați, unși cu toate alifiile, și care, înarmați cu zâmbete perfide, mimici atent exercitate și cu un vocabular bine pus la punct, știu a suci mințile credulilor. Și-au dezvoltat un simț, specific celor de teapa lor, prin care îi adulmecă de la o primă vista. Pentru acești impostori calificați, a înșela este firescul lor. Un firesc atât de firesc, încât firescul celorlalți le provoacă râsul.

Visul frumos devine apoi unul tare urât, când descoperi că în culise stau „vedete”, și că pentru toțiăștia, ulciorul poate merge, și merge... și iar merge la apă, fără ca nici măcar să se ciobească un pic, pentru că alții au grijă să-l lustruiască și îngrijească.

Așa s-a transformat rapid visul meu într-un coșmar, după doar o lună. Pentru că lustruitorii, în ceea ce mă privește, sunt prea mulți, cu titluri, prea bine așezați în jilțuri, cu un curaj teribil și o încredere în ei de nezdruncinat.

Pentru că de aproape un an jumătate munca mea era la București, iar eu nu-mi primeam „salariul”; pentru că nu găsisem niciun traducător profesionist, însă cheltuisem bani și pierdusem timp pentru acest vis; pentru că nu reușisem de mai bine de jumătate de an să-mi public a doua carte, formându-mi ideea că editurile onorabile fugeau ca de dracu’ când auzeau că am publicat prima carte la Herald; și, în fine, cu toate aprecierile cititorilor mei, am fost nevoită să-mi vând acoperișul moștenit și să mă mut în chirie.

Mă încăpățânez să cred că n-aș fi avut nevoie s-o fac dacă lucrurile ar fi decurs ca în filme (și ca în visurile mele), dacă aș fi avut un editor de treabă care să se ocupe de carte, să-mi dea cei 10% ai mei în mod onest... să publice și a doua carte, și să se comporte la fel de corect față de mine. Faptul că prima carte s-a epuizat din librării, îmi întărește această convingere. Apoi, domnul Parfene, din Brașov, a afirmat că romanul meu s-a vândut bine, și s-a grăbit să comande următoarea carte, cu toate că banii nu au ajuns nicio-dată la mine.

Astea erau semnalele după care mi-am format convingerea că n-aș fi ajuns în stradă, dacă aș fi trăit într-o țară cu mai puțini lustragii de mizerii, în care cinstea, onoarea și respectul față de om și munca lui, să fie firescul.

Însă trăiesc într-o altfel de țară... din păcate.

Așadar, în vreme ce la București, Scrima A. mă declarase datoare, continuând să-mi vândă cartea și să uite că exist, în 25 martie 2013, am primit avansul pe apartament, iar în 8 aprilie treceam pragul Editurii Brumar din Timișoara, strada Aurel Popovici 6. Acolo a fost atunci, acolo este și azi, doar că cei care o administrează (din umbră și la vedere), i-au spoiat un pic denumirea, ca să nu-i ajungă brațul legii. Isteți inși!

Cu banii în mână, m-am aruncat iar orbește, într-o altă cloacă. Pe merit! Pentru că e o vorbă care ne atenționează că dacă ne băgăm în troacă, ne mănâncă porcii. N-am ținut seama de ea.

Am stat pe gânduri înainte să aleg. Oscilasem între a merge la Brumar, sau la Editura de Vest (fosta Facla). Dar chiar dacă aș fi ales-o pe cea din urmă, n-aș fi avut șanse să fiu publicată de ei, pentru că oamenii nu se încurcă cu oricine. Mai întâi de toate, vor CiVi. Da, se pare că vor să știe ce-ai mai făcut înainte de-a te lovi patima scrisului. Dacă mi s-ar fi cerut cazierul, m-aș fi mirat mai puțin.

Apoi... eu nu sunt Robert Șerban, să am recenzii pozitive la cărți cu poezii și/sau să fiu în Uniunea Scriitorilor. Editura Herald nu s-a „omorât” să obțină mai mult de două recenzii la prima mea carte, chiar dacă este cât cel puțin trei cărțicele de poezii. La noi, în mai tot ce cuprinde societatea noastră, nu contează conținutul, ci ambalajul. Sau „ambalajul”.

Tot ce aveam la vremea aceea, erau părerile cititorilor, deosebite, dar de neluat în seamă de intelectualitatea bine așezată pe scaune confortabile. Or pentru mine, o amărățată de scriitoareșă fără spate, fără relații, era mai greu să am trei cărți publicate, fiecare cu recenzii „apărute în reviste literare prestigioase (de preferință, revistele editate de U.S.R.) și să fi fost semnate

*de critici literari de valoare recunoscută pe plan național*⁹ - după cum cere statutul Uniunii Scriitorilor.

După ce am citit articolul domnului Gabriel Liiceanu⁹, și văzând cam ce fel de scrieri obțin valoroasele cronici pretinse, am renunțat categoric la acest vis. În România, din păcate, poți să scrii un roman care se epuizează chiar și fără promovare, și să fii un nimeni. Trebuie, musai (!), să ai un unchișor, un prieten, un „sprijin la greu”, ori un titlu, funcție, renume. Nu contează că scrii o cârtică de poezii, ori una care să sune cam așa:¹⁰

*„Am avut și eu un vis destul
De ciudat, în care mă urmărea
Un om, hămesit să-mi devoreze căcatul. [...]”
„Mănânci căcat!” i-am strigat, cu dispreț.
„Așa e”, a recunoscut, cu umilință,
„Dar nu m-aș da în lături nici de la o gură de pișat,
Proaspăt, eventual direct de la sursă.” [...] „*

sau așa:

„Destinul urla. Urla ca o bășină de fasole groasă. Sfinctereala și prostateala trebuiau să se facă mucii și să dispară. Ovidiu avea să-și schimbe pielea printr-o pușcărioară. Frecatul de Aurică nu-i mai grăbea năpârlirea iar Ginuța cea luciferică îi cariase mușcătura care-i atrăgea atât de mult bărbatul. Jucase pizdește. Mișelește. Curvește. Era dată dreacu. Cântase la penisul lui Aurică ca la un fluier cărnos”.

Pufnesc cu scârbă din buze!

Aleg, prin urmare, să rămân la recenziile cititorilor mei - a căror sinceră și îndreptățită opinie, îmi dovedește valoarea scrierilor mele, stabilindu-mi, pe merit, locul în breasla scriitoricească -, și la neprețuita apreciere a domnului Ioan Alexa, bibliotecarul din Bistrița, prin ale cărui mâini au trecut, timp de peste patruzeci de ani, toate cărțile ajunse acolo. Da, nici nu-mi pot dori mai mult decât o părere onestă. Cititorii sunt oglinda unui scriitor. Eu le sunt adânc recunoscătoare pentru cuvintele lor apreciative și de încurajare!

⁹ <http://www.contributors.ro/cultura/de-ce-mi-am-dat-demisia-din-uniunea-scriitorilor/>

¹⁰ Mostre de creație ale unor autori din UR, preluate din articolul domnului Gabriel Liiceanu.

Precum se va vedea, la această a doua poveste, treaba devenind mai serioasă, nu mai găsesc în mine strop de spirit de glumă sau chef să fac haz de necaz. Gândurile-mi curg, imagini și amintiri îmi izbesc mintea, odată cu indignarea pe care mă străduiesc s-o strunesc, pentru a nu mă trage în jos, la nivelul celor despre care voi spune mai departe, riscând să-mi pierd astfel respectul de sine. Voi privi cloaca din afară, și voi spune ce văd azi, din acest unghi.

Personajul principal despre care voi vorbi, căruia i se alătură altele două, precum vom vedea, se strecoară în timp, ca o nălucă, radiind în public și... înșelând. Cu zâmbetul pe buze, de peste 20 de ani! Pentru că au căpătat experiență și știu să se strecoare prin „porțițe” legislative, și, din nou, pentru că le este îngăduit.

Îmi voi cenzura exprimarea atât cât să mă păstrez în limitele decenței, chiar dacă, sper, pentru alții vor părea prea generoase. În ceea ce mă privește, un magistrat a decis deja în privința acestei edituri-cameleon. Prin urmare, pentru că la noi este paradisul parveniților, al mitei, minciunii și înșelătoriei, am decis să etalez totul în public, mai întâi pentru că nu am altă cale, iar apoi, ca semnal de alarmă pentru alți naivi ca mine - buni de dus cu preșul, după cum suntem priviți de către cei de la „editura” Brumar. Dacă nu avem o imagine publică mulțumitoare, care s-o susțină și s-o ridice și pe a lor, dar avem bani, suntem o pradă sigură. Fără scrupule! Fără teamă de nimic! Cu consimțământul și chiar susținerea altora!

Și revenind:

În aprilie 2013, am căutat pe internet, și, în final, am luat decizia să merg la această „editură”, din două motive:

1. pentru că pe pagina lor scria că au și tipografie, care arăta al naibii de bine în fotografiile de pe Facebook;
2. deoarece pe pagina Asociației Editorilor din România, scria (și scrie) așa:

 B R U M A R

CIF: RO 5871072

Registrul Comerțului: J35/2029/1994

Adresă: Str. Aurel Popovici nr. 6, 300050

Oraș: Timișoara

Țară: România

Pagină web: www.brumar.ro

[...]

Director General: Gabriel Timoceanu

Director Editorial: Robert Șerban

Director Artistic: Loredana Tîrzioru

Reprezentant vânzări: Claudia Christian

Activitate: Editura și Tipografia BRUMAR sunt specializate în editarea și tipărirea de beletristică, cărți cu profil academic și universitar, albume de artă etc. BRUMAR este recunoscută pentru caracterul bibliofil al produselor sale.

Anul înființării: 1994

[...]

Domenii de activitate: Artă; Arhitectură; Urbanism; Ficțiune; Filosofie; Istorie; Medicină

Tip de activitate: Editură; Tipografie

Produce: Calendare/Afișe/Ilustrate; Cărți; Fotografii

Sună bine, nu-i așa?

De Timoceanu sau Tîrzioru nu auzisem până atunci, dar de Robert Șerban... mda. Găsisem pe pagina U.S.R. că era „redactor al revistei Orizont; Director al Editurii Brumar (2005–2014???)”; Editorialist „TM 24 FUN”; Realizator și moderator al emisiunii „Piper pe limbă”, TVR Timișoara.” Și poet... cu o listă impresionantă de cărți, desigur, membru în Uniunea Scriitorilor, și jurnalist la TVR.

Azi, pentru a-mi asimila mai bine lecția de a nu privi superficial o ființă atât de complexă cum este omul, mă pun și caut în arhiva revistei Orizont, și ajung la pagina 20, a ediției din martie 2013, unde aflu că fix cu o lună înainte de a le trece pragul celor de la Brumar, poetul se afla printre kilturi, în Scoția, la un eveniment de „lectură de poezie și discuții cu publicul”.

Apoi dau peste următoarele rânduri: „*E clar că nu sunt înzestrat cu organul refuzului! Sau chiar dacă îl am, e flasc.*”

Râd (ce altceva pot face?), pentru că oricât încerc să-mi strunesc imaginația un pic răutăcioasă, îmi este cu neputință s-o opresc să n-o ia pe arătură, aducându-mi-l pe respectivul în fața ochilor minții, cu „organul refuzului” în mână. Flasc!

Să ne înțelegem: n-ar trebui să am ceva cu omu’, pentru că, în ceea ce mă privește, s-a păstrat în culise. Am apucat să-l văd doar de câteva ori, la biroul lui din stânga, de la geam, de unde s-a uitat de câteva ori spre mine. Ba nu! *Prin* mine.

Însă omu' este totuși în frontline la toate expozițiile de carte, pe Facebook primește felicitări și mulțumește în numele „editurii” Brumar. Cum să nu-l leg atunci de ceilalți doi, văzându-i împreună sub același acoperiș și pe fotografiile cu lansări de carte și expoziții?

Și-am mai găsit că, în 6 martie 2013, cineva a scris pe pagina de recenzii a „editurii” Brumar, azi cu numele refreșuit de „Brumar Publishing House”, așa:

„Dl. Robert Serban - v-as recomanda cu caldura sa luati de urgenta legatura cu Dan Fratu, clientul d-voastra, caruia, in pofida sumelor de bani primite nu i-ati livrat volumul promis si nici nu ati respectat restul promisiunilor facute. Este vorba de intarzieri de luni de zile, timp in care s-au primit de la Editura Brumar doar promisiuni nerespectate si raspunsuri ridicole de genul "In Romania perioada 20 decembrie - 15 ianuarie este perioada de concedii". Ganditi-va, va propun, la imaginea pe care aceasta atitudine mediatizata o va avea pentru cei ce va cunosc.” (sic!)

Prea târziu am descoperit această... recenzie, deși a fost scrisă cu o lună înainte de pasul nefericit de a le bate la ușă.

Cu toate că respectabila vedetă își etalează fizionomia senină în toate activitățile ce țin de „editură”, nu a reacționat nici până în zi de azi la mesajul domnului Teddy Hoffman, nici măcar atât cât să-l șteargă.

Eu, în schimb, n-am fost atât de „norocoasă” când, peste aproape trei ani, am postat pe pagina lor de Facebook și la fotografiile în care trio-ul surâdea lumii fericit la Gaudeamus, amintindu-le că stau cu o sentință judecătorească în mână, că sunt căutați de trei executori judecătorești, și că au fugit cu tot cu birouri și cu cei 15 angajați declarați în bilanțul contabil la sfârșit de 2013.

Cu toate că Șerban R. a rămas la fel de impasibil, văzându-și mai departe de zâmbete și primit felicitări, a șters toate comentariile mele. Păi... a afirma ceva obișnuit pe internet, precum a făcut-o domnul Teddy Hoffman, nu e totuna cu a pomeni de sentințe și executori judecătorești. Strică rău la imagine! Dar... recunosc... m-am amuzat să descopăr cât de repede dispăreau comentariile mele, mari, vizibile, scrise pe fundal galben, bătător la ochi!

În concluzie, asistând la toate astea, văzând cum cei trei continuă să facă lansări de carte, să tipărească afișe mari, să sponsorizeze pe alții, să-și facă reclamă și să se laude cu realizările „editurii”, schimbând firmă după firmă, rulând pe alte conturi decât cele blocate de executori, dar păstrând

sigla cunoscută a „editurii” Brumar, întreb: sunt sau nu îndreptățită să am ceva cu omu’, din moment ce pe profilul propriu face, la rându-i, invitații și discută de realizările „editurii”?

Prin ceea ce voi povesti în continuare, sper să arăt că da.

Așadar, în nefastul 8 aprilie 2013, doamna Simona, cu biroul la intrarea în vila de pe Aurel Popovici, m-a condus într-o încăpere cu o masă lungă, unde am fost primită de Timoceanu Gabriel. Stătea în capul mesei, cu un laptop în față.

În mână cu un exemplar din al doilea roman, i-am povestit în mare despre prima editură, de la București, comunicându-i cu hotărâre decizia de a-l publica pe banii mei. Sunt convinsă că i-a sărit inima în piept de bucurie, auzind că aveam de gând să tipăresc 500 de exemplare a câte 408 pagini!

La fel ca și Scrima A., atitudinea i s-a metamorfozat subit, răspunzându-mi afirmativ la toate solicitările mele. Că na! ...eu eram cea care țineam banii în mână. Încă!

Și-a chemat colaboratoarea, cu funcția de art&marketing manager, Tîrzioru Loredana, care s-a grăbit să formuleze contractul de editare așa cum voiam, angajându-se să-mi editeze cartea, s-o tipărească și s-o distribuie în librăriile din țară, punând în primplan cele mai prestigioase librării: Cărturești, Humanitas și Librarium. Termen de publicare: 15 mai 2013.

De data asta am fost foarte atentă la ce semnez. Dar viața e mult prea complexă ca să le poți prevedea pe toate. Nu ai timp să le înveți.

Timoceanu G. mi-a făcut calculul, spunându-mi că dacă voi plăti pe loc, îmi va face o reducere de 10 procente. Mi-a convenit, și am plătit 6730 de lei. Banii jos. O factură, două chitanțe, datate 8 și 9 aprilie 2013, cum zice legea.

Nu știu... ori suntem pierduți ca națiune, cu fundament biologic degradat, cum afirma recent cineva, ori am eu ghinionul să dau numai de persoane denaturate, care imediat ce s-au văzut cu ciolanul în mână, să se „evapore”. Spun asta, pentru că la fel am pățit și aici. De cum s-au văzut cu banii, m-au pasat la o oarecare „editoare”, Camelia, care m-a tot târăganat cu nepriceperea ei timp de mai bine de o lună, depășind termenul din contract. Fără probleme, fără agitație, fără rușine!

În acest răstimp, în stânga, la geam, cum am zis, l-am văzut în mai multe rânduri pe Șerban R. Ochii ni s-au întâlnit de câteva ori, dar, mă rog, eu nici nu scrisesem poezii, și nici n-aveam vreun „spate” cunoscut. Adică imagine, precum se cuvine!

În 22 mai, văzând că „editoarea” Camelia nu este capabilă să facă așezarea în pagină, să despartă corect în silabe la capăt de rând și să ordoneze paragrafele și liniile de dialog, i-am propus să mergem pe manuscrisul meu, în format A5, gata aranjat. A refuzat. Atunci i-am spus s-o luăm de la început, pornind de la manuscrisul original, A4. Iritată peste măsură de pretențiile mele, mi-a răspuns: „Nu! Eu așa ceva nu fac!” ...de parcă i-aș fi cerut să tehnoredacteze toată cartea da capo al fine.

Mai clar: a refuzat pe un ton obraznic, chiar dacă termenul din contract era depășit cu o săptămână. A refuzat pe cele 67 de milioane ale mele!

Chiar dacă eram intrigată de ceea ce mi se întâmpla, nu-mi dădeam seama că acei oameni prea erau calmi și îi dureau în cot că mișunam pe acolo zi de zi. Prea erau ne-ru-și-nați! Cum de s-or fi adunat? Cum de s-or fi găsit? Tipa asta, Camelia, mult mai tinerică decât mine, își permitea chiar, văzându-mă că intru pe ușă iar și iar, azi, mâine, poimâine, să strâmbe din buze și să-mi trântască o grimasă de plictis.

Unde la cealaltă editură stătusem cu mâna întinsă, ca miloaga, aici... chiar nu pricepeam de ce se urneau lucrurile atât de greu! În mintea mea nu exista nici cea mai mică fărâmă de gând că m-ar putea înșela. Pur și simplu nu puteam concepe că am dat atâția bani și că ar exista oameni cu un asemenea tupeu, capabili să bage banii în buzunar și să nu le mai pese!

Dar... cum ziceam, dacă nu ai ceva în tine, nu poți vedea în afara ta, doar dacă dai zdravăn de tot cu capul. Eu am dat.

Supărată pe sclifoselile și tupeul tinerei „editoare”, am ieșit afară și am întrebat secretara dacă știe ceva de Timoceanu G., pe care nu-l mai văzusem de la semnarea contractului. Așa am aflat că fetița lor - a lui Timoceanu și Tîrzioru - este bolnavă, și că stau cu schimbul lângă ea. M-am mirat... pentru că nu reușisem să surprind până atunci nimic mai mult decât colaborare colegială între cei doi, inclusiv în ziua în care am stat împreună la masă, discutând îndelung și semnând contractul.

Am primit numărul lui de telefon și l-am sunat. I-am explicat cum stă situația, amintindu-i că depășiseră termenul din contract cu o săptămână. Mi-a repetat ceea ce deja știam, că fetița „lor” este bolnavă, că trebuie să stea cu ea, în final, promițându-mi că va veni la ora 14 la editură. Era 11.

De cum a venit și am intrat în birou, i-am spus că mă săturasem de atâtea „nu”-uri pe banii mei. Răspunsul lui m-a surprins și, deopotrivă, înmărmurit. A afirmat că nu le poate vorbi prea categoric angajaților, pentru că ar risca să plece, iar apoi cu greu ar mai găsi alții. Simplu!

După ce ne-am așezat din nou la masă, el dinaintea laptopului, eu pe același scaun pe care stătusem cu o lună jumătate în urmă, a venit rândul lui

să fie surprins când i-am pus sub nas actul adițional la contract pe care îl întocmisem, întrucât mă convinsesem deja că nu se sinchiseau de termene. În el stabilisem un alt termen de scoatere de sub tipar a cărții, respectiv 4 iunie 2013, precum și obligativitatea restituirii întregii sume plătite de mine, în cazul în care nu-l vor respecta nici pe acesta.

Timoceanu G. s-a uitat lung la mine și m-a întrebat:

– Adică... să vă dăm toți banii înapoi?

– Da, i-am replicat. În cazul în care nu vă veți încadra nici în acest termen, da. Îmi voi lua banii și voi merge în altă parte să-mi public cartea. Nu pot să stau pe loc, pentru că nu am din ce să trăiesc. Chiar și un scriitor trebuie să-și plătească apa pe care o bea și pâinea ce-o mănâncă.

I-am amintit motivul pentru care venisem la ei cu banii în mână, despre editura din București care mă sfida, neplătindu-mi dreptul de autor, și de faptul că-mi vândusem apartamentul ca să le dau lor bani pentru a-mi publica a doua carte.

– Vă rog să mă credeți, dle Timoceanu, am adăugat, că pentru faptul că am fost nevoită să-mi pierd acoperișul, voi merge până în pânzele albe! Sunt un om care nu mai are ce pierde.

A semnat.

În acel act adițional le ceream, de asemenea, să îmi vireze sumele încasate de la clienți, la trei, nu la șase luni, cum trecuseră în contract. Dacă la un contract de editare cu drept de autor, la care editura suportă toate cheltuielile, aș fi primit raportul contabil și banii la șase luni, am considerat că în acest caz, contract comercial fiind de fapt, le va fi suficient să-mi învârtă timp de trei luni banii încasați de la cititori, conveniți mie în procent de 100%.

Ei bine, pentru aceste persoane, capabile să te privească candid în ochi, să te mintă și să te înșele cu zâmbetul pe buze, nu era suficient!

Așa, puțin cât mă pricep eu la treburile unei pseudo-tipo-edituri ca aceasta, pot totuși deduce, prin logică simplă, că folosindu-mi inteligent banii, ar fi putut obține un profit în plus, pe lângă cel deja plătit de mine la semnarea contractului.

După ce a semnat, Timoceanu G. m-a pasat colaboratoarei lui în toate cele, Tîrziu Loredana, care a luat-o de la capăt, cu formatul meu, A4.

Nici ea n-a părut să se agite, cu toate că mai rămăseseră puține zile până la al doilea termen. După felul în care a editat cartea, cu aceleași paragrafe decalate, despărțiri ciudate la capăt de rând, spații exagerat de mari sau mici între cuvinte, m-am convins că nici ea nu avea habar de editarea cărților voluminoase. Corect spus ar fi, nu avea interes s-o facă, pentru că, după cum am aflat mai târziu, își creaseră deja paravanul de retragere. De fugă!

Și astfel, cu indiferență, relaxată, surprinzând-o chiar că lucrează la alte cărți, nici al doilea termen nu l-au respectat. Dar ca să nu mă plictisesc, și să nu cumva să mă bată gândul să mă revolt, m-au invitat la tipografie să văd cum se lucrează la aranjarea culorilor de pe copertă.

Am fost, într-adevăr, impresionată de mașinăria aceea mare. Văzându-mi cartea pe hârtie și oamenii lucrând la ea, supărarea mi s-a mai atenuat. Scop premeditat, scop atins.

Ce pot spune? Auzisem în viață, și chiar am trăit situația de a vedea că un contract scris, semnat și ștampilat, poate fi încălcat subtil, șmecherește, prin dos. Dar nu-mi imaginam că poate fi încălcat fățiș, cu tupeu, fără un minim bun simț sau strop de rușine.

Mereu învățăm, dar întotdeauna mai, sau prea târziu. Iar lecțiile sunt atât de diferite, încât nu ne ajunge viața să le cuprindem.

Așa am învățat eu să devin circumspectă în fața calmului inexplicabil al unor asemenea inși, aflând peste doi ani, că la acea dată, înființaseră deja Asociația Memoria Culturii, din Teremia Mare - calea de evadare - cu doar Tîrzioru L. figurând la A.N.A.F. ca membră în... „asociație”.

Bun. Așadar, după ce-am primit praful în ochi cu tipografia, m-am mai liniștit. Am trecut peste întârzieri, am uitat de toți nervii de până atunci... crezând că gata, de-acum totul va fi bine. Dar iarăși nu știam că greul abia urma să vină... că aveam să trăiesc partea cea mai abruptă și spinoasă a relației noastre. Având deja „paravanul”, n-au încetat să mă uimească cu nepăsarea lor!

În 11 iunie 2013, am ținut primul exemplar în mână, și am văzut vreo alte 30-40 frumos ambalate, aduse și așezate în holul sediului de pe Aurel Popovici 6, de unde, vorba vine, urmau să fie trimise librăriilor și cititorilor. Nici o clipă nu m-am gândit că acelea aveau să fie singurele exemplare pe care le voi vedea vreodată, din cele 500 plătite!

Stabilisem în scris că la cel mult 14 zile de la ieșirea de sub tipar, îmi vor distribui cartea în librăriile din țară (trecute în contract), prin urmare, stăteam încă liniștită și încrezătoare că se vor ține de cuvânt.

Din prima săptămână, Tîrzioru L. mi-a arătat o listă cu cititorii care se grăbiseră să comande romanul imediat ce aflaseră de apariția lui, unii întrebând și de primul, aflat la editura din București. M-am bucurat, desigur.

Însă bucuria n-a ținut mult.

Tîrzioru L., fără să citească pe chipul ei vreun regret sau o umbră de rușine, mi-a adus la cunoștință faptul că o doamnă din București le reproșa că plătiesc transportul mai mult decât prețul cărții, respectiv 30 de lei! Am

întrebat-o cum e posibil. Cu indiferență fățișă, mi-a răspuns că atât costă curieratul rapid, că cititorul plătește atât livrarea cărții, cât și întoarcerea banilor la editură. I-am propus să apeleze la serviciile Poștei Române, dar răspunsul ei, categoric atât prin voce, cât și prin mimică și gesticulație, a fost: „Nici gând! Nu avem timp să ne deplasăm până acolo!”

Interesante aceste refuzuri!

Pe undeva, la articolul 5 din contract, trecuseră că vor suporta toate cheltuielile de desfacere și transport, ceea ce pentru mine fusese evident că erau incluse în suma pretinsă la început, în cei 6730 de lei. Ar fi putut să-mi ceară mai mult, să calculeze mai cu răbdare, am gândit mai târziu... însă pe atunci urmăriseră doar să-mi ia banii, cum s-a dovedit mai apoi.

Însă nu bănuiam - pentru că nu pot gândi atât de murdar - că, aducându-mi la cunoștință nemulțumirea cititoarei mele, acela a fost primul tertip al ei de a-și atinge scopul!

Astfel, la mai mult decât dublul celor 14 zile, cartea mea nu apăruse în librării, iar ea, Tîrziu L., începuse presiunile asupra mea, convingându-mă să reduc din suma ce urma s-o primesc, ca să le acopăr cheltuielile de livrare, afirmând că sunt în pierdere și că de aceea nu-mi pot distribui cartea!

Supărată că, în ciuda faptului că renunșasem deja la o parte din bani, nu-mi vedeam romanul în librării, și că între timp, o prietenă din Sibiu îmi scrisese că așteptase aproape două săptămâni să primească romanul meu prin curierat rapid (!), în 31 iulie 2013, m-am dus la editură, unde am găsit-o doar pe Tîrziu, singură-singurică, la biroul din hol. Toți ceilalți erau în concediu.

A început să-mi explice, să justifice absența romanului de pe rafturile librăriilor, insistând să reduc și mai mult din banii ce urma să mi-i dea din încasări.

Am acceptat, întrucât nu voiam ca cititorul să plătească. Îmi dovediseră că nu au scrupule, și că dacă eu nu voi fi de acord, își vor recupera sumele din buzunarul cititorilor. Și așa, am ajuns aproape de valoarea din factură.

La acea vreme începusem să mă gândesc (și să accept acest gând) că așa fi mulțumită să-mi recuperez investiția, cei 6730 de lei, fără niciun ban în plus. Important era ca romanul meu să ajungă la oameni. Pentru ei îl scrisesem.

Pe de altă parte, chiar în acea perioadă, depusesem la București cererea de chemare în judecată a Editurii Herald, punându-mi mari speranțe în Justiție.

Bucuroasă că acceptasem și acest compromis, Tîrziu L. s-a grăbit repede-repejor să întocmească încă un act adițional la contract, pe care să semnez că sunt de acord cu jumătate din suma stabilită inițial ca preț

de raft. Atunci am aflat că habar n-avea de primul act adițional semnat de mine și Timoceanu G. în urmă cu aproape două luni! Intrigată chiar, mi-a spus că i se pare prea scurt intervalul de trei luni la care trebuia să îmi dea banii primiți de la cititori, și a insistat să mi-i vireze la patru luni. I-am spus că sunt de acord să procedăm așa la vânzările în regim de consignație, dar nu și la încasările directe de la clienți.

Mai clar: firma de curierat rapid cu care preferau să lucreze, într-o săptămână le aducea banii încasați de la clienți. Prin urmare, până la împlinirea celor trei luni în care ar fi trebuit să mi-i verse în cont, le rămâneau multe alte zile în care puteau să se folosească de ei.

Aberant, nu? Obraznic chiar! Se tocmea pe banii mei, după ce își luasera în aprilie partea.

Abia mai târziu mi-am pus întrebarea cum de avea dreptul să întocmească, să semneze și să stampileze acte în numele administratorului. De ce nu? zic azi. La o firmă „pe cale de dispariție” se poate.

Făcusem până atunci multe drumuri la editură, zeci, atât pentru editare, cât și pentru tipărire, stabilirea costurilor și banilor ce-mi reveneau, de fiecare dată plătiind parcarea, pentru că na!, nu era loc și pentru clienți (care deja plătisera) în poarta editurii. Așa că din iulie nu m-am mai dus. Odată pentru că-mi spusese că în august vor fi toți în concediu, apoi nici nu mai voiam. Mă săturasem de ifose, sclifoseli și să fiu dusă de nas. De altfel, mai aveam de ce să merg? Obținuseră și ăștia, ca și cei din București, tot ce voiau. Rămânea, cum am spus, speranța să-mi recuperez banii investiți și să-mi știu cititorii mulțumiți.

Dar cu toate renunțările și actele adiționale, în toamnă am constatat, cu supărare, că încă nu-mi distribuiseră cartea în librării! Și nici când s-au împlinit cele trei luni, n-au binevoit să-mi trimită raportul vânzărilor și banii adunați de la cititori. Nici peste încă o lună n-au făcut-o, așa că, iată-mă luând-o da capo, ca și cu cealaltă editură, și în 28 octombrie 2013, i-am notificat prin avocat, expunându-le motivele și solicitându-le restituirea sumei de 6730 de lei, conform primei anexe, semnate de Timoceanu G. în 22 mai 2013.

Desigur că răspunsul primit din partea editurii, prin aceeași Tîrziu L., a fost unul obraznic și mincinos. Instanța s-a convins ulterior de toate acestea. Însă afirmația ei de la acea dată, mai exact la cinci luni de la ieșirea cărții de sub tipar, cum că exemplarele plătite de mine se află, bine mersi, în hala tipografică, și *nu* pe rafturile librăriilor, a fost dovada insolenței ce o caracterizează!

Așadar... nici vorbă să-mi văd banii înapoi. În schimb, în urma notificării, am primit mult așteptatul raport al vânzărilor, cu numele cititorilor. Am constatat astfel, comparând cu listarea făcută de Tîrzioru în vară, în prima săptămână de la apariția cărții, că din listă lipseau patru persoane, inclusiv numele prietenei mele din Sibiu, dar și comenzile repetate făcute de „Adevăr Divin” din Brașov.

Și cam atât. A urmat o tăcere nerușinată! Au considerat că raportul de vânzări era suficient. Cu el aveam să trăiesc și să-mi plătesc facturile.

Dar după cum aveam să observ ulterior, la acea vreme, reprezentanții „editurii” erau ocupați cu treburi mai... importante decât o insignifiantă persoană căreia îi luaseră banii și se foloseau de ei. În noiembrie 2013, au participat la Gaudeamus, în București, unde au obținut un premiu de excelență. În 26 noiembrie, Șerban R. a distribuit o fotografie postată pe pagina „editurii”, în care apărea alături de Tîrzioru, amândoi surâzători și ținând strâns în mâini trofeul. Printre multele felicitări ce n-au întârziat să apară, au fost două care mi-au atras atenția: o doamnă care scria „Felicitări, Robert, meritați din plin”, iar mai jos, Cornel F.S., care comenta, la rându-i: „Felicitări Robert! Felicitări Editura Brumar!”

Nu am fost surprinsă, dar am reținut.

Și revenind la raportul de vânzări trimis via email de Tîrzioru:

Acest document fals, cu cifre scoase din burtă, a fost picătura care mi-a umplut paharul răbdării. Câți alți cumpărători ascuseseră din raport? Insolența ei, minciuna și neobrăzarea de a se revolta și de a-mi răspunde așa cum mi-a răspuns, când toți banii încasați până atunci îi băgaseră în buzunarul propriu, din al meu punct de vedere, depășea limita maximă a impertinenței!

Prin urmare, în 2 decembrie 2013, precum cerea legea de-atunci, am chemat reprezentantul editurii la mediator. Adică pe Timoceanu G., cel pe care îl știam, cel cu care semnasem contractul.

Dar s-a prezentat Tîrzioru L., surprinsă tare că a fost chemată, și continuând să invoce aceleași motive și neadevăruri de până atunci. Mi-am dat seama că nu am cu cine să discut, că niciodată nu voi face treabă cu acești indivizi, și i-am spus doamnei mediatore că nu-mi mai pierd timpul cu ei și că voi merge în proces.

Pentru că în prima zi venise fără ștampilă, peste trei zile, Tîrzioru a revenit cu Timoceanu, care și-a luat angajamentul în fața doamnei mediatore că îmi vor plăti cei 418 lei *invențați* în raportul de vânzări. Nici vorbă

de actul adițional și solicitarea mea din notificare, de a-mi restitui integral suma investită.

S-au ținut de cuvânt, dar parțial, virându-mi în cont *exact* jumătate din suma declarată și încasată în vară, adică 209 lei.

De ce afirm azi că acești „editori” sunt doar simpli comercianți, pres-tatori de servicii infiltrați printre adevărații editori cu respect și dragoste de carte? Pentru că Tîrziu L, după ce a făcut așezarea în pagină, așa prost cum a făcut-o, a recunoscut în fața doamnei mediatoare că nu-mi citise cartea! Niciunul din „editură” nu avea idee ce tratam în ea! Păi... ce editor te pretinzi a fi... cum îți pui numele pe coperta cărții mele, dacă tu nu ai habar ce cuprinde?

Opinia mea vizavi de crasa lor impertinență, de micimea lor ca oameni, se bazează pe tot ce a urmat mai târziu, respectiv pe faptul că, în continuare, cartea nu a fost distribuită în țară; că niciodată nu am văzut mai mult decât cei 209 lei; că în bilanțul contabil de la 31 decembrie 2013, la rubrica profit, au declarat suma de 5356 de lei, ceea ce dovedește că nu au avut vreodată intenția să-mi plătească banii ce nu li se cuveneau, că nu le-a păsasat, și nici actualmente nu le pasă de nimeni și de nimic.

În consecință, în 19 decembrie 2013, am dat în judecată „editura” Brumar, din Sânpetru Mic 165, cu număr de înregistrare J35/1177/2002, fără să știu că mă voi judeca cu o firmă-fantomă, cu un alt administrator, „nespecificat”, după cum arată evidențele Registrului Comerțului, și cu cel care semnase cu mine contractul de editare, actul adițional, și venise la mediator să semneze și ștampileze, figurând ca asociat *numai* până în iunie 2008!

Așadar, cine fusese reprezentantul legal și real al „editurii” în 2013? Care dintre cei trei, înfățișați publicului pe pagina Asociației Editorilor din România cu sigla și denumirea „Brumar”, angajase avocata să reprezinte editura în fața instanței de judecată?

Procesul

*„Cine nu pedepsește nedreptatea,
poruncește ca ea să fie făcută.”*

Leonardo da Vinci

Judecata s-a desfășurat în Timișoara, unde încă, apreciez eu, zeița Justiției își face bine treaba. Mă refer strict la judecători.

La București, unde procesul (care se derula concomitent cu cel din Timișoara) ar fi trebuit să se desfășoare în regim de urgență, legiuitorul considerând că am statut de salariat, a fost și a tot fost trenat. Aici însă, am primit prima solicitare de a achita taxele judiciare la o lună de la depunerea cererii.

De data asta am plătit cam aceeași sumă ca cea de la București, însă pe dreptate. Acesta era un proces pe Drept Comercial.

Cu toate că nu mă descurcasem chiar de la început să plătesc totul așa cum trebuia, la primul termen m-a ajutat doamna judecătoare, mi-a explicat ce am de plătit și de ce, dându-mi timp până la termenul următor să îmi fac un calcul al banilor și, eventual, să renunț la vreun capăt de cerere, dacă nu îmi pot permite mai mult. Un gest omenesc, așa spune... așa cum, văd eu, ar trebui să se comporte un judecător față de un om nepriceput într-ale legilor, care vine să-i ceară ajutor.

În aprilie 2014, m-am mutat în apartamentul fiului meu, tot închiriat. De aceea, în luna mai nu am primit Întâmpinarea depusă de „reprezentantul” de la Brumar, prin avocată. Dacă foștii proprietari nu ar fi aruncat plicul într-un sertar și mi l-ar fi dat, poate că procesul s-ar fi încheiat înainte de vacanța judiciară, cu toate că, după cele știute de mine astăzi, sunt convinsă că situația ar fi fost aceeași.

Așadar, doamna judecătoare Adriana Laura Dimitriu, auzind, în iunie, că plicul îmi fusese trimis pe vechea adresă, mi-a permis să răspund la Întâmpinare, dar... în septembrie.

Procesul s-a derulat rapid, pentru că avocata editurii nu s-a mai prezentat, iar mai târziu am înțeles de ce.

Cert este că m-am agitat degeaba, că am scris și am tot scris inutil, neștiind nici eu, și nici Instanța de judecată, că discutăm despre niște documente semnate de persoane fără acest drept, și că, de fapt, stăm de vorbă cu... nimeni!

În octombrie 2014 (pe când la București dosarul meu abia ajunsese, în sfârșit!, la instanța competentă), doamna judecătorească a amânat de două ori cauza, pentru a se putea pronunța. Tot ce trecusem la dosar, era, într-adevăr, greu de descâlcit pentru o minte ordonată, normală, dar nu și pentru niște farsori, care la acea dată știau că sunt intangibili, că nicio sentință judecătorească nu-i putea ajunge!

Am primit câștig de cauza. Prin Hotărârea 14893, pronunțată în data de 6 noiembrie 2014, „editura” Brumar era obligată să îmi restituie banii încasați pentru serviciul neonorat, respectiv cei 6730 de lei plătiți în aprilie 2013, întreaga sumă solicitată ca daune morale, și cheltuielile de judecată. În total, 17787 de lei, adică aproape o sută optzeci de milioane, lei vechi!

Am așteptat să treacă cele 30 de zile, timp în care cei de la „editură” ar fi avut dreptul să depună cerere de apel. Nu au făcut-o, astfel că în 9 decembrie 2014, decizia instanței a fost comunicată pe adresa din acte, pe Aurel Popovici 6, Timișoara.

Au trecut sărbătorile, a trecut și ianuarie 2015, iar la sfârșitul lunii februarie, am căutat un executor judecătorească. Așa am ajuns la domnul Ardean Claudiu-Gheorghe, căruia i-am plătit alți 250 de lei pentru a executa silit firma SC Brumar SRL, CUI 14797560, necunoscând la acea dată că figura în acte cu sediul în Sânpetru Mare 165. Dar chiar dacă aș fi știut, după cum aveam să aflui ulterior, tot n-ar fi contat.

Iar din acest punct, a început aventura! ...și odată cu ea, ca în orice aventură, descoperirile.

Mergând peste câteva zile la biroul domnului executor, auzind ce-mi spune, am înlemnit!

Aflase că în decembrie 2014, de cum primiseră sentința judecătorească, cei de la „editură” dispărușeră cu tot cu birouri, cu activele imobilizate în valoare de 480.000 RON, și cu cei 15 salariați declarați în bilanț! Văzusem cu ochii mei tot acel mobilier, toate birourile, computerele, imprimantele, și o mare parte dintre angajații de la subsolul și parterul vilei. Îmi era de neimaginat că putuseră fugi!

Executorul judecătorească s-a dus și la hala tipografică de care îi spusese, unde asistasem la ieșirea de sub tipar a primului exemplar al cărții mele. N-a fost greu de găsit, fiind o clădire situată în afara orașului, de culoare crem cu verde.

Aici a aflat că acele utilaje ce-mi luaseră cândva ochii, fuseseră de fapt închiriate, și că administratorul firmei respective îi căuta la rându-i, întrucât dispăruseră și de-acolo, fără să plătească chiria pe ultimele trei luni!

Și totuși, chiar și în prezent, Timoceanu G. și Tîrziuor L. se afișează și se mândresc pe contul de Facebook cu utilajele pe care, necunoscătorii ca mine, le cred a fi ale lor.

În concluzie, misiunea executorului judecătoresc s-a considerat a fi încheiată, pentru că între timp a aflat că cei doi căutați schimbaseră denumirea firmei, brațul sever al legii neputând astfel să-i ajungă. Și gata! Dădusem în judecată o firmă, prin urmare *aceasta* trebuia executată, nu cei care o administraseră. Care mă furaseră!

În România, și poate oriunde în lume, un executor judecătoresc poate pune sechestrul numai pe activele imobiliare ale firmei despre care scrie în sentința judecătorească, iar dacă acestea s-au dematerializat și rematerializat în altă firmă - chiar și duse de mâinilor unor escroci - , totul este legal, iar păgubiții n-au altceva de făcut decât să fluiere neputincioși a pagubă.

Stând, așadar, cu Hotărârea judecătorească în mână, mă trezisem furată și înșelată, fără puțință de a-mi recupera pierderile. Singura mea posibilitate rămânea aceea de a solicita sprijinul altor instituții ale statului, fiind convinsă că, având hârtia semnată de un magistrat, aveam dreptatea de partea mea. Urma însă să aflu că în România nu e tocmai așa. Ce eu nu aveam, dar ceilalți de la „editură” aveau, erau imaginea, statutul bine cunoscut în societate, tupeul fenomenal, experiența în șarlatanism și... banii.

Pe urmele fugarilor

Chiar dacă citesc presa doar fugitiv și foarte selectiv, pe internet, auzisem de faptele extraordinare ale celor de la DNA. Auzisem și de faptul că anchetaseră pensionari, pentru că dăduseră șperț o orătanie, un ou, un borcan de miere sau 100 de lei din amărâta de pensie, ca să se poată strecura un pic mai ușor într-o lume a șmecherilor pentru care 100 de lei e un fleac!

Așa că, ce mi-am zis? Dacă ofițerii ’ceia se iau de-o bătrână care vinde pătrunjel la colț de stradă, atunci sigur mi-or rezolva și mie treaba cu fugarii mei, că doar vorbeam de o sumă mult mai mare de bani și de decizia unui magistrat.

Și m-am dus la DNA.

Am urcat și am ajuns în fața ofițerului de serviciu. Degeaba însă, după cum aveam să constat, pentru că m-a refuzat, spunându-mi că nu ține de competența lor, și sfătuindu-mă să merg peste drum, la Parchet.

Cuminte, ca tot românul, am urmat sfatul lui binevoitor, m-am dus repejor acasă și am întocmit plângerea, iar a doua zi, în 25 februarie 2015, am mers la Parchet.

Aici, cu toate că țineam strâns, cu optimism, Sentința judecătorească în mână, procurora de serviciu, cu un aer plictisit, controlându-și iritarea ce vocea și ochii i-o trădau, mi-a spus că nu ajunge o simplă plângere scrisă, că trebuie să întocmesc un alt dosar, cu dovezi, date clare. Cum cred eu că pot ei să mă ajute, dacă nu le dovedesc ce mi s-a întâmplat? Iar eu, cu mintea omului de rând, obosit ca după un război, m-am mirat tare! ...pentru că în aceeași clădire, la doi pași, în arhivă, era dosarul meu, în care timp de un an scrisesem și tot scrisesem. Nu înțelegeam de ce era nevoie de mai mult de-atât! Cuvântul unui magistrat nu era suficient?

Ei bine, s-a dovedit că nu. Nu în ceea ce mă privește pe mine, omul neînsemnat, fără sursă de trai, înșelat de impostori versați.

Începând să-mi expun punctul de vedere, cu glas tremurat, și așa, mai cu bun simț, se pare că inima doamnei procuror s-a mai înmuiat, și până la urmă mi-a primit plângerea. Iar peste trei săptămâni, am găsit în cutia poștală o citație. Întâmplător aș spune, sau spre norocul meu, pentru că nu avusesem de gând să ies din casă în acea zi. În respectiva citație, eram chemată să mă prezint a doua zi, în 17 martie 2015, la Secția 1 Poliție, la ora 9.

M-am dus. Primul lucru pe care mi l-a spus domnul polițist Panțiru Ionuț - lucru pe care nici azi nu-l prea înțeleg, pentru că nu a căpătat un înțeles limpede și cu efect - a fost acela că „sunt norocoasă că am sentința judecătorească”. Azi, la mai bine de un an, pot spune că nu l-am prea avut.

Domnul Panțiru m-a invitat în birou și am discutat. M-a ascultat cu deosebită sollicitudine și răbdare, lăsându-mi impresia că era hotărât să-mi facă dreptate. Am scris o declarație, reluând din nou toată povestea de la capăt, iar la despărțire mi-a promis că săptămâna viitoare îmi va audia pe Timoceanu G. și Tîrzioru L, cu care semnaserăm contractul de editare și actele adiționale 1 și 2.

Dar... cum deja începusem să mă obișnuiesc, și domnul polițist a „dispărut”. Ceea ce mă face să mă întreb: se poartă cumva asta la noi și nu știu eu?

Mai clar, lucrurile au decurs în felul următor:

Trecând săptămâna promisă, două de fapt, la 1 aprilie 2015, l-am sunat pe domnul Panțiru. Mi-a spus că a fost foarte ocupat, că a trebuit să-mi dea dosarul de-o parte, dar că îl va lua la mână imediat ce va reveni din concediul de două săptămâni în care urma să plece, urmând ca după Paști să-i cheme pe cei doi la audiere, și promițându-mi că în 24 aprilie mă va căuta la telefon.

N-a făcut-o. După ce am lăsat să treacă încă aproape o lună (ocupată fiind cu celălalt proces, de la București), în 19 mai l-am sunat iarăși eu. Aceeași poveste: din nou a fost ocupat, din nou nu a avut timp de dosarul meu, pentru că a avut de anchetat la Pașcani un furt de cardane. A recunoscut că uitase de promisiunea de-a mă suna în 24 aprilie, însă de data asta, la insistența mea, am stabilit să ne întâlnim peste trei zile, după ce avea să-i audieze, în sfârșit, pe cei doi - Timoceanu și Tîrzioru.

La ora 9, în 22 mai 2015, m-am dus la poliție. Domnul Panțiru mi-a citit declarațiile lor. Cei doi n-au reușit, de data asta, să mă mai surprindă cu minciunile îndrugate acolo, ci doar să mă indigneze!

Și totuși... altceva m-a surprins în acea zi: atitudinea vizibil schimbată a domnului polițist, și faptul că mi-a spus, mai cu jumătate de gură, că „nu i se pare să fie înșelăciune”? Să fi fost oare iarăși graba și lipsa de timp? Sau trecerea timpului, care, cum știm, mai afectează memoria și atenuează impresiile?

Nu mi-a venit să cred ce-mi spune! Obosisem să tot repet că nu eu am decis că cei doi m-au înșelat, ci un magistrat, după ce-a amânat de două ori cauza, pentru a cugeta bine asupra ei. Oare nu conta că doamna judecătoare Adriana Laura Dimitriu scrisese negru pe alb că, prin faptul să semnaseră actele, Timoceanu și Tîrzioru erau obligați să-mi dea o sumă de bani? Cine

atunci are putere mai mare de decizie în țara asta? Cum mai putem noi, cei furati și înșelați, să ne simțim protejați?

La plecare, domnul polițist mi-a promis (iarăși) că va vorbi cu domnul procuror Ceaușu Alexandru Octavian, care se ocupa de dosarul meu, urmând ca apoi să mă anunțe ce-au discutat.

Peste cinci zile l-am sunat iarăși eu. Auzind (pentru a câta oară?) că din nou n-a avut timp și că nu luase legătura cu procurorul, am început să realizez că șansele mele de a-mi recupera banii sunt mici... mici de tot!

Supărată pe aceste amânări, nereușind nicidecum să înțeleg ce se întâmplă, mintea mea refuzând să accepte că stau ca proasta cu sentința judecătorească în mână și că nimeni nu mi-o ia în seamă, în 4 iunie 2015, la aproape doi ani(!) de când cartea mea ar fi trebuit să existe în librării, am depus la Parchet o cerere de recuzare a polițistului, explicând în detaliu tot ce-am descris mai sus.

În 17 iunie am primit răspuns, prin Ordonanță... fără număr, semnată de chiar domnul procuror Ceaușu Alexandru Octavian, prin care dispunea respingerea cererii de recuzare, întrucât nu era susținută de vreo altă probă de la dosar. Punct.

Și iată, drag cititor, aceasta este calea ce-o are de urmat omul plătitor de impozit și de salarii celor care s-au pus în slujba binelui, și capătul unde treburile se termină. Cum spuneam la început? ...că mori cu dreptatea în mână? Ei bine, chiar așa este!

Din mica descriere ce mi-am făcut-o la început, se poate deduce faptul că viața a avut grijă să mă îngenuncheze de nenumărate ori, însă de tot atâtea ori m-am ridicat, uneori singură, alteori ajutată, și, cu certitudine, întărită și încurajată de Dumnezeu. Așadar, am învățat să strâng cu încăpățănare din dinți, să nu-mi plec fruntea în fața unor oameni fără caracter, și să-mi caut, chiar și singură, dreptatea.

Asta voisem să priceapă Timoceanu că înseamnă pentru mine „a merge până în pânzele albe”, și, de asemenea, voisem să-i spun domnului polițist Panțiru, atunci când i-am comunicat că îmi voi face singură dreptate. Dumnealui a tresărit și m-a sfătuit apăsând să nu fac așa ceva.

Nu am idee ce a înțeles el că înseamnă a-mi face singură dreptate. Probabil că nu am o imaginație la fel de bogată ca a dumnealui. Mă refeream însă la cartea de față, întrucât, pentru a scrie o carte, orice fel de carte,

este nevoie de documentare, mai ales atunci când vorbești de locuri, întâmplări și persoane reale.

Și ca orice poveste, aceasta fiind una începută, dar nu și cu happy-end, deși nu ar fi fost treaba mea, ci a celor care au promis că vor veghea să avem o viață mai bună, l-am lăsat pe domnul Panțiru cu lipsa lui de timp și cu uitările repetate, pe procurorul Ceașu cu treaba lui, convinsă că dosarul meu, mereu dat la o parte, o fi ajuns deja jos de tot, la baza teancului de dosare ce sunt de cercetat, și am pornit să mă... documentez.

Așadar, forțată de împrejurări, de faptul că timpul trece, că sunt obligată să văd încă și azi rânjețele nesimțite ale celor care, în continuare, reprezintă în fața lumii, editura-cameleon Brumar, am început să cercetez pe cont propriu, să caut să înțeleg ce s-a întâmplat, și cum este posibil ca niște farsori să fie liberi să-și vadă de potlogării mai departe.

Și am început mai întâi cu pagina A.N.A.F., unde am aflat, cum spuneam, că „editura” Brumar - înființată în august 2002, cu sediul în Sânpetru Mic 165, având până în 2011 activitatea de „Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic”, iar de prin 2012-13 trecând pe „Alte activități de tipărire n.c.a.” - la 31 decembrie 2014 a ieșit pe profit, astfel confirmându-mi-se reaua lor voință de a-și onora obligația față de mine, dar mai ales cinismul de care au dat dovadă atunci când mi-au trântit în cont cei 209 lei!

Apoi, din întâmplare, am aflat că cei doi crai de la Brumar nu fugiseră cu mobilier și angajați, ci că doar se mutaseră cu un nivel mai jos, la demisol, unde continuau să-și desfășoare activitatea, să trimită și să primească corespondența, pe ascuns vânzându-și cărțile publicate numai prin anumite librării, și nu de la sediul, de acum „abandonat”. Am mai aflat că-și pătaseră obrazul (și-așa gros) și cu alte tipografii, și că erau mereu în căutare de o firmă la care să-și scoată cărțile plătite de autori.

M-am dus la fața locului să verific dacă într-adevăr mai sunt acolo, iar informația s-a confirmat. Mașina cu numărul TM62GAB, condusă de Tîrzioru, era parcată în fața vilei de pe Aurel Popovici 6. Iarnă fiind, și întuneric, în jurul orei 18 am văzut-o pe respectiva stingând luminile la etajul - mai mult sau mai puțin gol - și coborând apoi la demisol. Diferența dintre ce știam și ce puteam vedea acum, din exterior, era că dispăruse (de această dată la propriu) firma de pe fațada clădirii, cu inscripția „Editura Brumar”. În concluzie, pentru oricine din exterior, inclusiv pentru executorii judecătorești, „editura” nu mai exista acolo.

Desigur că am anunțat executorul judecătorec, dar care din nou m-a dezamăgit, spunându-mi că nu le poate face nimic, chiar dacă se ascund, pentru că activează pe altă firmă.

Persoana binevoitoare care îmi dăduse informația anterioară, mi-a mai dat un pont: acela că Tîrziu Loredana a înființat „Asociația Memoria Culturii”, de care am mai scris.

Mergând pe urmele acestei informații, am descoperit că fusese gândită de mai demult, că se pregătiseră să schimbe „macazul” cu câteva luni înainte de a le călca eu pragul. De aici se explică și pasivitatea de care au dat dovadă față de contractul scris și semnat, și toate actele adiționale, inclusiv indiferența de mai târziu față de procesul de judecată și sfidarea deciziei Instanței. Aveau paravanul de care am mai spus. Și după cum îmi dau eu azi seama, nu ar fi primul. Actul de autorizare al acestei asociații cu un singur membru, a fost eliberat cu o lună înainte de a mi se lua cei 6730 de lei, respectiv în 7 martie 2013, iar adresa, ca și la celelalte firme de care voi spune acuși, era tot la sat, adică în Teremia Mare. Ciudată atracția asta a lor către localități mici, rurale!

Am continuat să le urmăresc activitatea cu deosebit interes, și, de ce să nu recunosc, chiar bucurându-mă lăuntric de faptul că, știindu-se urmăriți de trei executori judecătorești, erau nevoiți să se furișeze, să-și caute tipografie pentru cărțile clienților, incapabili să-și strunească, măcar pentru o vreme, lăcomia și instinctul primitiv de prădător, și să înceteze cu această falsă imagine de editori cu experiență, onești și iubitori ai artei, ce-o afișau în public - mai ales pe contul de Facebook - prin care atrăgeau creduli ca mine.

Faptul că, pentru a-și păstra renumele și imaginea, erau nevoiți să-și păstreze sigla, să facă lansări de carte, într-un cuvânt să miște, m-a amuzat, privind totul ca o sete de recunoaștere, și nu ca o sfidare a mea. Tot mai siguri pe metoda paravanelor, care dăduse rezultate în cei peste 20 de ani, uitaseră rapid de mine, la fel cum uitaseră, de cine știe câte alte ori, de ceilalți înșelați.

Ceea ce însă îmi ofereau prin această ferventă activitate, a fost documentația pentru această carte și impulsul de a nu renunța și a-i lăsa în plata domnului.

Îmi permit să vorbesc la plural când spun de cei 20 de ani de fofilări și înșelăciuni, întrucât, precum se vede pe pagina A.E.R., Timocanu, Tîrziu și Șerban declară că au fost împreună încă din 1994. Cu această vechime (în ce?) se și mândresc pe pagina pseudo-editurii.

Adaug însă, că firma cu care se prezintă și azi pe pagina Asociației Editorilor din România, se numește „Arbeit” SRL (înființată în 20 iunie 1994), și este radiată din 7 iunie 2013, adică de aproape trei ani, și la două luni după ce-mi furaseră banii. Voi reveni asupra ei mai în detaliu.

Să merg mai departe:

În martie 2015, a avut loc expoziția de carte Bookfest, la Timișoara. „Editura” Brumar nu era trecută în lista expozanților, ci... Asociația Memoria Culturii - neplătitoare de TVA și impozit - dar cu venituri totale, la 31 decembrie 2014, de 105.125 de lei, cu un excedent de profit în valoare de 55.738 de lei, și fără nicio pierdere, cât de micuță! Cred și eu!

Așadar... deduc eu, s-au mai perfecționat un pic într-ale afacerilor. Au învățat că aici se poate. După o lungă perindare a lui Timoceanu G. prin tot felul de SRL-uri, la care avea de plătit taxe, au ajuns la concluzia că o asociație, chiar și cu un singur membru, este mai... profitabilă.

Pe contul de Facebook al editurii-cameleon au apărut tot felul de invitații la Bookfest 2015, la lansări de carte, iar apoi fotografiile cu cei trei, Șerban, Timoceanu și Tîrzioru - primul, cu o drăguță cămașă roz și costum gri; al doilea, în verde, pe nas cu ochelari fițoși, cu ramă albastră - amândoi stând alături la masă și surâzând bonom publicului. Iar ea, într-un costum fancy de culoare închisă, în spatele standului lor de cărți, vorbind cu un client.

Și cum cineva a spus că „Poezia e ca herpesul : e în tine tot timpul, dar se arată uneori”, se pare că talentatul meșter-tipograf Timoceanu G. s-a pricopsit și el cu acest virus, și a lansat o carte de poezii, cu „Galbenuri și oboese”, publicată la o altă editură, prezentată la Bookfest de către editor și, desigur, de Șerban R.

Este de admirat faptul că, deși știa că are pe urme executorii judecătorești, Timoceanu a reușit să-și găsească pacea interioară și să scrie poezii de... suflet. Mă rog, fiecare cu zeița lui inspiratoare.

Și mă amuz din nou, gândind că totuși muza l-a părăsit cam repede, din moment ce, peste mai puțin de trei luni, și la o zi după ce a radiat firma „Arbeit”, în 8 iunie 2013 a înființat o alta, renunțând la selecta lume culturală și reprofilându-se, cel puțin temporar, pe cultivarea... orezului.

N-ar trebui să mă mir, pentru că omu’, talentat, se pare, în multe, se ocupase cu ceva ani în urmă, înainte să treacă pe activități de tipografie, cu fabricarea maselor plastice. Un mini-geniu, înzestrat de zei cu har, aș spune privindu-i activitatea de-a lungul anilor. Singura diferență de observat, ar fi aceea că a rămas fidel localității, înființând-o și pe aceasta cu orezu’ tot în Sânpetru Mic, doar că nu la numărul 165, unde se ocupase cu plasticăraie, ci cu o casă mai încoaci, la 164!

Prin toamna aceluiași 2015, am primit un telefon de la un prieten, care, cunoscându-mi povestea, mi-a spus să merg la Filarmonica Banatul și să mă uit cu atenție la cele două afișe expuse afară. M-am dus, și astfel am descoperit în josul afișului ce prezenta Festivalul Timorgelfest Jubiliar 2015, printre siglele sponsorilor, și pe cea a „editurii” Brumar. C-o fi fost firma din Sânpetru Mic 165, sau asociația din Teremia Mare 47, nu am idee. Sigla pe care o foloseau ambele, cu cele două litere (B și R) îngroșate și cărticica, era aceeași.

Alăturat, un alt afiș mare, cu Festivalul Internațional de chitară, în al cărui colț, din dreapta-jos, era trecută „Asociația Memoria Culturii”, cu o siglă drăguță, nouă.

Așadar, mi-am spus, începeau, încetuc-încetuc, să-și scoată tot mai mult nasul în lume.

Iar peste o săptămână, a ajuns la mine o copie după o factură pe care scria că această asociație făcuse Filarmonicii Banatul afișe A1 în valoare de aproape 1600 de lei. Fără TVA, desigur. Semnătura, identică cu cea de pe al doilea act adițional la contractul meu, aparținând „singurei” membre a asociației, Tîrzioru Loredana.

La acea dată, trecuseră câteva luni de când procurorul îmi respinsese cererea de recuzare a polițistului Panțiru și îmi scrisese că cercetarea merge înainte. Vedeam bine cum.

De asemenea, peste două săptămâni se împlinea anul de când un magistrat decisese că cei doi, care semnaseră contractul de editare și actele adiționale, trebuiau să-mi restituie o sumă mare de bani, motiv pentru care, am mers mai departe cu cercetarea mea.

În noiembrie 2015, a urmat Gaudeamus-ul din București, cei trei fiind, de-această dată, mai discreți ca în anii precedenți.

Dar înainte de-a pleca într-acolo, păstrându-și sigla cu cărticica, au schimbat denumirea pe Facebook, din „Editura Brumar” în „Brumar Publishing House”. Sună mai bine, nu-i așa? Se poartă englezismele.

M-am „dus” după ei. Și astfel, am găsit ceva care să-mi aducă pe buze un alt zâmbet, compătimitor chiar, văzând cum continuă cu șmecheriile și se străduiesc din greu să-și păstreze aceeași imagine fără pată în fața publicului cititor.

Prezentarea oficială pe care și-au făcut-o în noiembrie 8, 2015, tot pe pagina Gaudeamus, și care ulterior a dispărut odată cu schimbarea standului, a fost următoarea:

Editura și Tipografia Brumar	Nivel: 3.20 Stand: 107
Str. Aurel Popovici nr. 6, Timișoara Tel.: 0744 787 959 E-mail: office@brumar.ro http://www.brumar.ro	Director: Robert Șerban Vânzări: Loredana Tîrziu
Asociația Memoria Culturii/Editura Brumar conturează o imagine artistică prin: susținerea scriitorilor și artiștilor; inițierea proiectelor editoriale ce pun în valoare opere ale scriitorilor români, proiecte editate sub egida Editurii Brumar; Organizarea de activități, proiecte și programe de conservare și transmitere a valorilor morale și artistice.	
 EN SUS	

Impresionant, nu?

Cu „tipografia” însă... sunt un pic nedumerită.

De asemenea, Șerban R. adăuga pe contul personal, în 19 noiembrie, încă din Timișoara:

„Domnul [...] va fi prezent la standul Brumar (nivel 7.70, nr. 330), sâmbătă, 21 noiembrie, ora 14, unde vom lansa volumul de dialoguri "Mai degrabă îmi vine să râd". Vor fi autografe, fotografiile și, bănuiesc, rasete” (sic!)

Mda... e bine când ai chef de râs. Restul gândurilor mi le păstrez, și las cititorul să le continue cum socoate de cuviință.

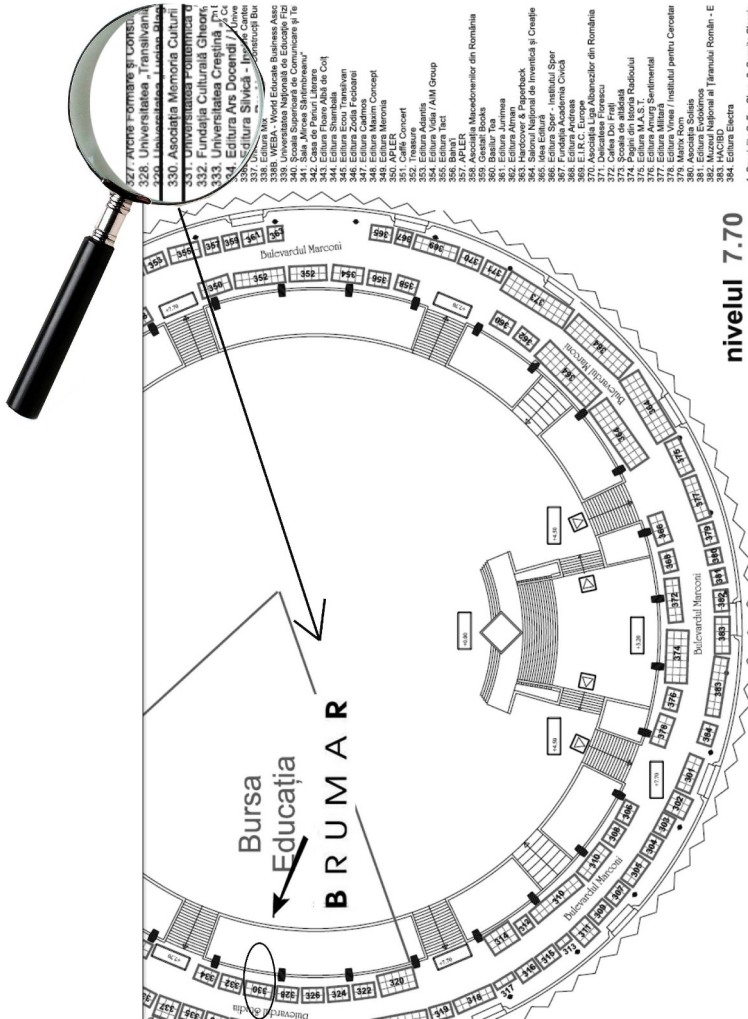
Voi pune mai jos două imagini, ambele monocolor, pentru a ieși mai ieftin cu publicarea acestei cărți, știindu-se deja că banii din munca mea sunt în buzunarele altora.

- cea dintâi, luată de pe pagina de Facebook a pseudo-editurii Brumar, prin care cititorul/cumpărător este invitat să le viziteze standul cu numărul 330 (!);

- a doua, descărcată de pe pagina oficială Gaudeamus, cu expozații.

Ziceam că am zâmbit. Desigur că am făcut-o, văzând cât de atent a fost tăiată imaginea, exact la câteva rânduri mai jos, în așa fel încât să nu se vadă că în dreapta, la numărul 330, era scris, nu „Editura Brumar”, ci „Asociația Memoria Culturii”, care după lege este, după cum se știe, fără scop patrimonial, cum ar fi, de exemplu, grădinițele sau asociațiile de proprietari.

2.

Concluzia: nici usturoi n-au mâncat, nici gura nu le miroase.

Întrucât povestea mea începe în acea zi de început de aprilie 2013, când m-am pus la masa de tratative cu Timoceanu Gabriel - el fiind cel care mi-a promis marea cu sarea; el momindu-mă cu reducerea de 10%, privindu-mă în ochi și promițându-mi că, cu banii ce-i voi da, va face *întocmai* ceea ce îi cer; el cunoscându-mi cel mai bine situația, povestea cu prima editură și faptul că mi-am vândut acoperișul ca să-i dau lui suma pretinsă pe serviciu - semnătura lui având-o pe contractul de editare și primul act adițional, a fost persoana care m-a interesat în principal, considerând că este capul răutăților și motivul pentru care trăiesc azi așa cum trăiesc.

Cu toate că, între timp, s-a dat la fund, apucându-se de cultivat orez la „Totina Agricole” SRL, mi-am permis să nu-l cred că vrea să fie de-acum băiat cuminte.

Așa că m-am dus la Oficiul Național al Registrului Comerțului și am solicitat, pe bani, desigur, un Certificat Constatator pe numele acestui ins alunecos. Nu eu ar fi trebuit să fac asta, gândesc în acest moment, pentru că nu eu sunt cea care m-am angajat să stau în slujba binelui, să apăr omul, să mențin balanța dreptății dreaptă. Dar după cum s-a văzut, nu am cine s-o facă. A venit al doilea Paște, iar polițistul Panțiru o fi iarăși în alt concediu de două săptămâni, obosit după anchetarea a cine știe câte alte fapte ale hoților, care se știe că nu vor înceta niciodată să apară, dar ale căror dosare îl vor acoperi și împinge tot mai jos pe al meu.

Iar procurorul Ceaușu... Paște fericit, domnule!

Așadar, înainte de a pune frumos în ramă Hotărârea Civilă 14893/2014, înghițindu-mi speranța că voi mai vedea vreodată banii ce mi se cuvin, am vrut să știu neapărat cine este acest ins șmecher, Timoceanu Gabriel, și cum a reușit să se strecoare și să reziste atâția ani în această nobilă breaslă a editorilor de carte. Spun asta, întrucât pe coperta cărții mele, cu toate că nu are habar ce cuprinde, este trecut ca editor!

Primind Certificatul Constatator, nu m-am mirat! ...pentru că eram convinsă că este un șarlatan care se furișează făcând slalom printre spațiile libere lăsate printre rândurile legilor, probabil pentru cei de teapa lui. Un maestru al înșelăciunii, suficient de șiret ca să se mențină la un nivel mediu, să nu bată la ochi, dar priceput în a-și nivela drumul și a deschide ușile celor care îl pot ajuta să continue să trăiască ca un parazit pe seama oamenilor creduli ca mine.

Ca mulți alții, Timoceanu G. a venit din Berzovia la Timișoara ca să se căpătuiască. Oraș mare, cu șanse mari pentru un isteț cu minte ageră ca a lui. Și se pare că o bună vreme a reușit!

Mai întâi, a înființat, pe strada Olanda, firma „Arbeit”, alias „Brumar” - denumirea cu care se prezintă pe pagina Asociației Editorilor din România. Nu singur, desigur! Timoceanu a fost doar asociat, din 17 iunie 1994 și până în 7 iunie 2013.

Administratorul „nespecificat” trecut pe certificat - al cărui nume l-aș fi aflat dacă aș mai fi plătit o altă taxă la Registrul Comerțului, însă am considerat că nu mai vreau să investesc bani în acești inși dubioși - i-a stat alături de la aceeași dată și până în 25 iunie... 2009.

Între timp, începând cu anul 2000 și până în 2008, Timoceanu G. a mai fost asociat în alte cinci firme, pe diferite adrese din Timișoara, inclusiv strada Olanda, firme care azi sunt: două radiate, una în lichidare și alta încă în funcțiune.

În vara anului 2002, Timoceanu înființează, în Sânpetru Mic 165, firma „Brumar” SRL, tot în calitate de asociat, și din nou cu un administrator „nespecificat”, care există și azi în evidențe, Timoceanu retrăgându-se în 20 iunie 2008!

Fiind firma cu numărul de înregistrare, J35/1177/2002 și codul unic 14797560, ambele înscrise pe factura mea în valoare de 6730 de lei, mă întreb: în ce calitate a semnat Timoceanu Gabriel contractul de editare și actul adițional? Și cine este persoana care ar fi trebuit să negocieze cu mine și să semneze? Cu cine a stat, de fapt, de vorbă, Instanța de judecată?

Și astfel se explică de ce, din septembrie 2014, avocata „editurii” nu s-a mai prezentat la proces. Și tot astfel, îmi justific afirmația mea că, atât eu, cât și doamna judecătorească, vorbeam cu „nimeni”, Timoceanu G., cel pe care îl trecusem în dosar, nefiind, la acea dată, reprezentant legal.

Nu voi trece aici numele celorlalți doi asociați existenți în evidențele O.N.R.C., întrucât nu-i cunosc, nu am avut absolut niciun contact cu respectivii. Evit să-i încadrez într-o categorie în care poliția și procuratura ar trebui s-o facă, eu considerându-i simple marionete.

Interesant este însă faptul că, deși urmăriți de mai mulți creditori - datoriile firmei „Brumar” ridicându-se la ordinul a miliarde de lei, probabil vechi, după afirmația executorului meu judecătorească - cererile repetate de începere a procedurii de insolvență sunt în mod repetat respinse de Tribunalul Timiș.

Îmi permit astfel să mă întreb: cât timp li se va mai permite acestor inși dubioși să se strecoare de la o firmă la alta, să-și creeze căi de evadare, să se eschiveze de la a plăti taxe statului, și, mai ales, să ne înșele cu zâmbetul pe

buze? Cine sunt cei atât de neatins de mâna justiției? Ei, acești impostori care stau în umbră, plătesc oare salariile funcționarilor statului care au misiunea să ne apere pe noi, micii, conștiincioșii plătitori de impozite?

E strâmbă rău lumea asta... este concluzia la care ajung.

Într-un exces de bunăvoință, sau poate pentru că a venit primăvara și afară e soare, am căutat să mă pun în locul celorlalte două personaje ale povestirii mele - Tîrzioru L. și Șerban R.

Aflând, așadar, că, după ce aflate de Hotărârea judecătorească, Tîrzioru L. a afirmat în fața cuiva că s-a despărțit de Timoceanu G. și că a înființat „Asociația Memoria Culturii”, m-am străduit să creez un scenariu pozitiv și să-i privesc pe cei doi ca nefericite victime.

Și am zis: Mda... sărăcuța Loredana, mult pasionată de artă și carte, văzându-și amenințată imaginea, l-a certat tare pe Timoceanu pentru faptul că mi-a luat banii și probabil că i-a băut la crășma din Sânpetru Mic; că mi-a cerut o sumă prea mică pentru tipărirea și publicarea cărții mele, lăsând-o apoi să se descurce cu distribuția și cheltuielile ulterioare; că a dispărut și a lăsat-o tot pe ea să-mi înghită reproșurile și să mă convingă că nu poate să facă mai mult. Tot Loredana, sârmana, a trebuit să vină și la mediator, iar apoi să rupă, numai ea știe cum, cei 209 lei pe care mi i-a dat în 5 decembrie 2013.

Și astfel, Timoceanu, descoperindu-se părăsit, a fugit repezător la Sânpetru Mic și și-a deschis o firmă în casa alăturată, la numărul 164, s-a reprofilat, renunțând, cu sufletul îndoit de durere, la titlul de editor de carte obținut cu sacrificii mari de-a lungul atâtor ani, și cuminte și resemnat, s-a pus pe cultivarea orezului.

Vom vedea cât îl va ține și această nouă pasiune. Probabil viitori creduli vor descoperi.

Cei doi, rămași cu sigla editurii-cameleon „Brumar” - cea cu două litere îngroșate și cărticica - mari iubitori ai literei scrise și cu o imagine recunoscută în lumea culturală, și-au spus că nu vor să se lase afectați de potlogăriile lui, și că vor continua cu ceea ce le face plăcere sufletului: editarea și publicarea cărților, și, desigur, cu propriile creații, că na! ...talentul mistuie și se cere scos în afară.

Așa că i-au lăsat pe alții să se descurce cu creditorii, și-au luat frumușel sigla și au trecut-o pe „Asociația Memoria Culturii”, aceasta fiind cel puțin a treia firmă care o poartă ca pe un stindard în fața lumii culturale.

Însă... oricâtă bunăvoință am vrut să am și să privesc lucrurile astfel, nu pot, pentru că în față îmi vin imagini ce le umbresc. Cum ar fi:

- Tîrziu L. a pretins cititorilor mei să plătească transportul mai mult decât costul cărții, fără să-mi spună nimic, și refuzând ulterior să apeleze la serviciile mult mai ieftine ale Poștei Române;

- m-a convins, subtil și cu nerușinare, să renunț la sumele ce mi se cuveneau de drept prin contract, profitând de faptul că încă de la apariție, cititorii se interesau de carte, și văzând că accept să fac compromisuri pentru ca romanul meu să ajungă la ei și pe rafturile librăriilor;

- lista incompletă pe care mi-a raportat-o în toamna 2013, cu cititorii minus care cumpăraseră cartea;

- atitudinea din fața doamnei mediatore și faptul că a continuat să-și susțină minciunile, privindu-mă în ochi;

- în ciuda renunțării mele la bani, a continuat luni la rând să-mi țină cartea în hala tipografiei, cu toate că s-a dovedit în bilanțul de sfârșit de an că ar fi avut sumele necesare ca s-o distribuie;

- la Bookfest 2015, Timoceanu și-a lansat cartea de poezii cu gălbenele și oboșele, iar fotografiile de-atunci stau și azi pe pagina de Facebook a editurii/asociației, împreună cu cele ale lui Șerban R. și Tîrziu L.

- declarația pe care a dat-o Tîrziu L. la poliție. Mincinoasă și cu tupeu!

- și în fine, niciodată nu mi-a arătat că regretă ceea ce s-a întâmplat, nu mi-a oferit o explicație sau o scuză sinceră. În fața unui om care își recunoaște faptele cu modestie și sincer regret, poți doar să cobori „sabia” și... să încerci să ierți, mergând înainte, resemnat.

Dar ea, dimpotrivă, a continuat să susțină și în aprilie 2015, alături de Timoceanu, că a procedat corect și că a fost onestă față de mine. Cu această onestitate, iată că au trecut aproape trei ani, iar cartea mea nu există niciunde în țară!

Nimic nu supără mai tare decât vorbele obraznice, afirmațiile mincinoase susținute cu impertinență, în timp ce faptele le demolează totalmente! Faptele acestor impostori, protejați, cum am spus de mai multe ori, de nepăsarea (sau poate mai mult de-atât) celor puși să vegheze asupra dreptății și binelui, vorbesc de la sine.

„Dumnezeu nu bate cu bățul, ci cu șugubățul!”, scria pe undeva poetul venit din Severin în Timișoara.

Ei bine, domnule Șerban, nu știu cât de pus pe șugubețe va fi Dumnezeu... dar sunt sigură că privește acest termen în sensul lui învechit, și nu-I va arde de glume. Cu șugubățu’ Lui va sparge până la urmă acest ulcior cu prea multă apă întunecată, pentru că lui Dumnezeu îi place

Lumina. Adevărul! De acest lucru, da, sunt convinsă. La fel cum sunt și de faptul că, mergând în biserică, cu mască pocăită, ca „umil credincios”, Timoceanu nu-L va înșela și pe El. Zic asta, pentru că de Crăciun l-am văzut în Biserica Sfânta Ecaterina, umblând cumițel, în vârful picioarelor, vorbind pe șoptite cu o doamnă, străină mie, și un copil. No, că nu mă așteptam ca Timoceanu să cânte, să aducă laude, să se închine, și nici măcar să-I mulțumească pentru banii mei, însă simpla-i prezență acolo, mi s-a părut o ipocrizie!

Cugetări de sfârșit

Se apropie Paștele. Eu nu voi vopsi ouă și nici nu-mi voi permite să cumpăr cozonac sau altele. Însă voi publica această carte, poate nu întâmplător, în Săptămâna Patimilor. Așa simt... așa mă simt împinsă să fac. În aceste două luni, o șoaptă lăuntrică a stat mereu lângă mine, ghidându-mi pașii, ordonându-mi gândurile și scriind împreună cu mine. Aceeași Șoaptă îmi murmură să nu mă tem și să cred că există și Bine în lumea pe care a creat-o.

Îmi doresc să las în urmă acești ultimi cinci ani în care am făcut nenumărate greșeli. Am greșit crezând în oameni cu zâmbete perfide. Am greșit că nu am reușit, nici după mai bine de jumătate de secol de viață, să recunosc nimicnicia umană în ochii unora. Am greșit sperând că în România cărțile mele își vor afla o cale.

Primei edituri, din București, îi pot fi, într-o mică măsură, recunoscătoare pentru faptul că m-a scos totuși în lume, chiar și așa cum a făcut-o.

Dacă cererea mea ar fi fost din start încadrată corect, sau dacă prima judecătoare ar fi avut onestitatea să recunoască că nu se pricepe, înainte de a-mi ciopârți dosarul, eliminând, fără să-i pese, două importante capete de cerere, poate că azi alta ar fi fost situația. Însă prin ceea ce a făcut, prin faptul că a doua judecătoare i-a dat dreptate, iar a treia n-a mai putut face nimic ca să mă ajute, m-a osândit la umilință și sărăcie. Pe nedrept.

Procesul de la București merge mai departe. Eu însă am lăsat frâiele din mână, cedându-le avocatului. Sunt foarte obosită. În timp ce eu învățam să scriu cerere de reexaminare, de restituire a banilor încasați în plus ca taxă judiciară, contestația în anulare și multe altele, în viața mea privată au intervenit lucruri mai grave, privitoare la mama mea, pe care nu știu dacă o voi mai putea salva. Dar despre astea voi povesti în altă carte, legându-le, bineînțeles, de motivele care le-au determinat.

Sunt obosită, mai ales în suflet, întrucât calea nu ar fi trebuit să fie atât de lungă și plină cu hârtoape. Indiferent de felul în care se vor finaliza treburile, peste cinci luni, contractul de editare cu Herald va expira, iar eu îmi voi primi, în sfârșit, cartea acasă!

De asemenea, la Timișoara, procesul s-ar fi putut termina în șase luni, dacă n-ar fi fost încurcătura cu vechea adresă. Dar ce folos? Farsorii, ascuns

sau fătîș, își văd mai departe de treburile josnice. Nici aici nu pot face nimic mai mult decât ceea ce știu și pot: să povestesc lumii.

De mai bine de un an, primul roman al trilogiei este epuizat de pe piața de carte, iar faptul că am fost obligată să rămân cu editura din București până la finalul contractului, a condamnat la neștiut și următoarele două volume.

Așadar, datorită evenimentelor descrise până aici, cele trei cărți zac în uitare, nevăzute, fără să își poată îndeplini nobila menire pe care cartea o are. Au fost osândite de cupiditatea unora și de nepăsarea altora.

Chiar și publicând această carte, sunt conștientă că nu am puterea să schimb prea mult, pentru că este prea multă curățenie de făcut în țara asta a noastră. Prea multe lucruri stau strâmb. Iar cultura... știm bine, este cam pe ultimul loc, ca prioritate.

Sunt împăcată totuși, în cuget și în suflet, că am făcut ce trebuia. Pășrez speranța ca ceea ce am povestit să fie de ajutor altor scriitori români. Dacă ați scris ceva, și nicio editură serioasă și onestă nu v-a acceptat manuscrisul, dacă aveți bani, sfatul meu ar fi să dați cartea în traducere. Ieșiți cu ea în afară... pentru că (nu-i așa?) asta facem de multă vreme. A devenit deja tradiție să ne găsim locul în afara țării noastre. Aici nu e încă loc de oameni ca noi, și nici nu știu dacă va fi vreodată.

Atâta timp cât sărmancele furnici truditoare se mulțumesc cu firmiturile de cozonac aruncate de cei cocoțați în jilțuri, nu va fi mai bine. Cred că va mai trece mult timp până când modesta furnică să-și ridice obosita-i privire și să realizeze că ea este cea care a frământat aluatul aceluși „cozonac”. Mult timp...

Și apropo de cozonac:

Zilele trecute am intrat într-un magazin alimentar. Deși la casă erau doar două persoane în fața mea, a trebuit să aștept destul de mult, pentru că un client care cumpăraseră un cozonac, se trezise că i se încasase cu 40 de bani mai mult. Au urmat discuții, domnul respectiv fiind foarte supărat pentru acești bănuți, și neacceptând niciun fel de scuză din partea casierei, care tot repeta că nu știe ce să facă, din moment ce aparatul așa „vedea” cozonacul.

Pentru 40 de bănuți! Mă întreb: cum ar trebui să mă comport eu, vorbind, în cazul meu, de zeci de mii de lei plătiți, pe de-o parte, ca taxe judiciare în plus, pe de alta, însușiți pe nedrept de alții?

Concluzie:

Trăiesc cu convingerea că, prin scrierea și publicarea acestei cărți, mi-am închis multe alte uși. Nu-i nimic. Se știe că majoritatea compozitorilor, scriitorilor, pictorilor, cât au fost în viață, au fost marginalizați, chiar defăimați și renegați. Ca ultim exemplu, l-aș da pe Johann Sebastian Bach, ale cărui magistrale lucrări - cântări de adorație și recunoștință față de Dumnezeu - au stat vreme de 150 de ani într-un pod, acoperite de praf, neștiute de nimeni. Lumea n-a prea avut vreme de asemenea lucruri. Dar când a fost pregătită să le vadă, să le primească și prețuiască, cineva le-a adus la lumină. Așa s-a întâmplat cu mulți alți creatori de frumos, de hrană pentru suflet, și la fel, sunt convinsă, se va întâmpla și cu scrierile mele.

Mă rușinez în fața cititorilor mei, în fața oamenilor cu suflet frumos, că nu am putut face mai mult. Nu m-am priceput să lupt mai bine pentru cărțile mele și personajele din ele, pentru mine vii! Ele trăiesc prin voi și prin mine.

Îmi pare rău de lacrimile din ochii Silvanei...

Psalmul Supraviețuitorului

Am fost victimizat.

Am fost într-o luptă care nu a fost o luptă dreaptă.

Nu am cerut această luptă.

Am pierdut.

Nu e o rușine să pierzi asemenea lupte.

Am atins stadiul de supraviețuitor și nu mai sunt sclavul posturii de victimă.

Privesc în urmă mai degrabă cu tristețe, decât cu ură.

Privesc înainte mai degrabă cu speranță, decât cu disperare.

S-ar putea să nu uit niciodată, însă am nevoie să nu-mi mai amintesc în mod constant.

Am fost o victimă.

Sunt un supraviețuitor.

Frank Ochberg, M.D.

Dei iudicium fiat justitia.

Sfârșit

Despre autoare

S-a născut și trăiește în Timișoara. Sub pseudonimul Attya, a scris trilogia inițiativă „**Ad Infinitum**”, care cuprinde cele trei romane - „Tămăduitorul” (Peregrinul 2011); „Inocență” (2013) și „Déjà vu” (2015). Cărțile urmează să fie republicate în ediție revizuită și completă la mijlocul lunii septembrie 2016.

Made in the USA
Charleston, SC
01 May 2016

Fiat justitia ruat caelum!

